

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes száma helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Tisza.

Budapest, november 26.

Mikor a bizonytalanság megindítja a kombinációkat s a kombinációk annyi rosszhangzásu nevet is felszínre vetnek: nincs okunk megriadni a Tisza István nevével, melynek úgy sem volna szabad a Lukácsok és Hédervályak neve közé keverednie. Az ember változatlan mértékkel mérheti Tisza István politikai felfogásait, szabadelvűségbe burkolódzó konzervatív hajlandóságait s a nyugati eszmék alól is kilátszó junker-ségét: azt az egyet azonban leghűvösebb bírónak is illik elismerniök, hogy politikai sorsát férfiasan, szépen, nem sablonosan tudta viselni. Olyan politikai világban, mely alig termelt még rá precedenst, méltósággal tudott elvonulni a politikai száműzetésbe, nem próbált gáncsot vetni utódainak és ellenfeleinek, tartózkodott minden intrikától és ha mások rosszszeműen őt akarták kijátszani ellenfelei rovására, mindig megtalálta a módját, hogy a rosszszeműségét a legkorrektebb módon tegye ártalmatlanná. Annaira következetesen őrizte meg teljes semlegességét, hogy eleinte szinte szerepjátékszerűnek tetszett a korrektsége. De őt esztendőig nem lehet komédiázni s ma már illik, sőt kötelesség elismerni, hogy Tisza nem esik a politikai bukottak sab-

lonjába, ellenfélnek olyan korrekt, amilyenek becsületes harcosok csak kívánhatják maguknak.

Ha tehát Tisza István meghívata s nem maradna pusztán kombináció, akkor sincs okunk ettől az eshetőségtől megriadni. Ha a korona egyáltalán szükségét érzi, hogy a kibontakozás kérdésében az aktív pártokon kívül álló politikusok véleményét is kikérje: a Tisza véleménye még mindig olyan különbséget jelentene másokéval szemben, amilyen különbség van jóhiszeműség és rosszhiszeműség, tárgyilagosság és gonosz indulat, nyílt vélemény és aknamunka között. Am hallgassa meg a korona Tisza István véleményét is. Éppen a válság mai állása bizonyítja legjobban, hogy Kossuth, Andrassy és társaik is olyan gerinces, olyan férfias, olyan magyar tanácsosal szolgáltak, hogy az elvonulásában megismert Tisza István tanácsa csak ismerősen hangozhatik a király fülének. Lehet, hogy a király éppen ezt akarja. Lehet, hogy a királynak nagyobb megnyugvás, ha Tisza ajkairól hallja megerősítve mindazt, amit a lemondott kormány tagjai egyértelműen fejtettek ki az utolsó koronatanácsban. Lehet, hogy a király éppen azt a bizonyosságot keresi, vajjon a tanácsolt kibontakozás igazán a nemzet legszökebb rétegeinek kedvére való. S ha a királynak ilyenféle megnyugvás kell: úgy tetszik, Tisza István

meghallgatása gyorsíthatja a kibontakozás munkáját.

Más kérdés, hogy vajjon a magyar politika szempontjából szabad-e olyan messzemenő következtetéseket fűzni Tisza István esetleges meghívata sához, mint ahogyan bizonyos oldalról máris feltűntetik? Tisza István a maga személyében kétségtelenül olyan érték, mely szoroz és oszt. Azt sem kell elvitatni, hogy bukásában feléje fordult az a népszerűség, melyet a hatalmon eljátszott. A nemzet bizonyos rétegeiben s nem éppen a kevésbé értékesekben, a Tisza-név reneszánsza szemmel látható. S az a fényes névsor, mely ma a nemzeti politika erejét képviseli, csak teljesebbé válna Tisza István nevével. De tovább aztán nincs is. Vannak gyönyörű asztalok, melyek öt lábon állnak, de ami azt illeti, négy lábon is abszolút szilárdan állhat meg az asztal. A nemzeti politika tartalmában gazdagabb, erőben teljesebb, biztonságban bástyázottabb nem lesz azzal, ha Kossuth, Andrassy, Apponyi és Wekerle mellett Tisza István is ott fog szerepelni a táborban. Szébb lesz, nem erősebb és nem biztosabb. A király szemében talán jelenthet valamit ez a csatlakozás, teljesebbé válhatik a nemzet szemében is: de aki a nemzeti politika tartalmának gazdagodását s a nemzeti fejlődés új lehetőségeit akarná a Tisza István esetleges csatlakozásából következtetni, az

Esik az eső.

— Fernand Gregh. —

Az eső esik.

Az ablakok zörögnek.

Májusi szélről zizzen odakünn a levél.
Egy ajtó, végnélkül csapódva, nyög, nyög,
korogva panaszt....

Lassan, egyhanguan csapkodja a szél.
Esik....

Mintha néha ezernyi kis tü csapódna
S ütközne az ablakokba.

Esik....
Az ablakok zörögnek.

Az ég egymásután fedi be fátyolkék
sarkait

Száguldó szürke fellegekkel.

Esik.
Szomorú az élet!

Se haj!
Süvölt a szél. S csapja az ajtót.

Az eső esik.
Se haj!

Szememben fény van, amely elvakít,

Kék ég vonja be örökké az életem,
Sziyem zöld kert, benne árnyékdus palma él,

Melyet derűben ringat enyhe szél,
Álmodom veled
Esik az eső,
Be szép az élet!

Ferdította: H. J. Bókay János.

A harmadik.

(Színmű 3 felvonásban. Írta: Pásztor Árpád.
Bemutató a Nemzeti Színházban.)

Nem tudom egészen bizonyosan, hogy Pásztor Árpád mit választott témának, mikor darabja megírásához fogott? A pseudo és az igazi anya harcát-e, vagy azt-e, hogy feltűntesse, milyen sivár, semmit ki nem fejező, tartalmatlan és üres olyan házasság, mely gyermektelen marad? Mindkét téma fölmerül a darabban, anélkül, hogy egészen tisztában volnánk vele, melyik a tulajdonképpeni? Öreg hiba volna, (mert a figyelmes szemlélőnek legalább annyit észre kellene vennie, hogy milyen intencziók vezérelték), ha ezt a hibát nem enyhítené az, hogy a szerző mégis érdekessé tudta tenni a darabot, vagy legalább annak első két felvonását. Ez pedig nagy enyhítő körülmény; majdnem olyan nagy, hogy ennek a kedvéért szinte hajlandók vagyunk megbocsátani minden hibáját s tévelygését.

Mert van hiba és tévelygés bőven. Egy házaspárt mutat be a szerző. Eleintén úgy látszik, mintha szerelem kötné össze a házastársakat. Az asszony szerelemből ment nőül

egy fiatal ügyvédhez. Szerelemre kell következtetnünk, mert hisz a nő szüleinek akarata ellenére ment férjhez s szembeszállt az összes akadályokkal. Gazdag hozományt kapott s az addig szegénysorban lévő ügyvéd ettől fogva nagy lábon él, noha szeret dolgozni és dolgozik is. De a szerző birtelen megmondja a dolgot. Munkaközben változtatja meg motívumát: ne legyen mégsem szerelmi házasság! Hanem legyen inkább szerelmi házasság szerelem nélkül. Kiderül ugyanis, hogy a menyecskének udvarlója van. Az udvarlás még nem lépte ugyan át azt a határt, amelyen túl a viszony már nem nevezhető pusztán udvarlásnak, de azért a férfi ajka oly közel jut a nőéhez, hogy egy nő, aki állítólag szereti a férjét, ezt meg nem engedné. Később pedig a férfi öleléseit és csókjait is elfogadja, amit legalább is nem minden asszony enged meg magának, aki férjébe szerelmes. S mikor egy alkalommal az udvarló apodikticze azt mondja a nőnek, hogy nem szereti a férjét, a nő összeressen, mint akit rajtakaptak valamin, amit eddig titkolt. Szóval, szerelemből ment férjhez és mégsem szereti a férjét. Ez már magában érdektelenné teszi a házastársak közt a viszonyt. Mert majdnem minden érdektelen, amit nem lehet világosan megérteni.

Egyszerre csak a nő megtudja, hogy férjének van egy hétéves fiacskája. A férj apósa mondja meg ezt a menyecskének, az anyós jelenlétében, aki most is gyűlöli vejét, mert az ő akarata ellen vette el leányát. Az anyós, színpadon már megszokott s talán éppen ezért

tulbecsülne Tisza politikai jelentőségét. Végre is, csak annyi vált bizonyossá, hogy Tisza is jóhiszemű, Tisza is korrekt, Tisza is magyar, de hogy többet, jobbat és szükségesebbet követelne a magyarság érdekében, mint Kossuth, Andrassy és társaik, azt ugyan nehéz volna elképzelni.

Ha a nemzet sorsáért egyaránt aggódó s a koronával való harmóniát egyaránt megbecsülő politikusok súlyos órában találkoznak: az a nemzet érdekében szerencse, noha a legtermészetesebb és legszükségesebb erő egyesítés. De most nem erről van szó. A nemzeti politika szempontjából a vezérek és Tisza István között már régen nem volt jelentős eltérés. Maga Tisza István talált reá nem egyszer módot, hogy ezt lojálisan dokumentálja. Most csak arról van szó, hogy a korona akarja Tisza István ajkairól is hallani, amit Kossuth és Andrassy hangsúlyoztak. Ha a koronának ez teljesebb megnyugvás; az ő dolga. Azt hisszük, ezt a megnyugvást meg is fogja kapni. De azt nem hisszük, hogy ebből az alkotmányos kibontakozás gyorsabb lehetőségén túlmenő következmények is folynának.

Budapest, november 26.

A nemzetiségi klub elnöke a román királynál. Bukarestből jelentik, hogy a román király és neje tegnapelőtt külön kihallgatáson fogadták Mihályi Tivadar orsz. képviselőt, a nemzetiségi klub elnökét és feleségét. Ugyanaz nap este Mihályi és neje a királyi párnál ebédelték.

Küldöttség Kossuth Ferencnél. Gömör vármegye küldöttsége járt ma a kereskedelemügyi miniszternél. A küldöttséget Fáy Géza főispán vezette és résztvettek benne Bornemissza alispán, Szentiványi Árpád és Bernát István orsz. képviselők, Hámos László nyug. főispán, Szentiványi József és báró Radvánszky György nagybirtokosok. A küldöttség nevében Fáy főispán arra kérte a minisztert, hogy a vármegyei utahálózat fejlesztésére utvámokat engedélyezzen, illetőleg, hogy a minisztérium a vármegye közgyűlésének ilyen irányú felterjesztésére adott elutasító rendeletét változtassa meg.

unalmas és hosszadalmas házsártossággal unszolja leányát, hogy hagyja ott férjének házáat. De a menyecske nem hajlandó erre. Eléggé felvilágosult, hogy belásson mindent. Belátja, hogy a férj a multjával nem felelős a feleségének. És szüleinek nagy megbotránkozására elhatározza, hogy férjének a fiacskáját, aki egy nevelőintézetben van, a házába veszi és lesz anyja helyett az anyja, miután az ő házassága gyermektelen maradt.

Ez szép és megható dolog volna, csak ne vegyülne bele egy kicsiny kis pszichológiai érthetlenség. Mert bizonyára minden asszony így gondolkozik és talán így is cselekszik, aki szereti a férjét. Minden nő kész a legszélsebb bocsánatra is, amíg szeret. De abban a pillanatban, amikor nem szeret, minden bocsánatkészsége oda van. Ez a nő pedig nem szereti a férjét. Miért venne tehát nyugót a nyakára? Miért veszi házába annak a fiacskáját, akit nem szeret, vagy akit már nem szeret?

A sors kifürkészhetlen akartánál fogva azonban mégis a házába veszi a gyermeket. Ez az a harmadik, aki a házastársak közé kerül, hogy annál jobban szétválassza őket, miután előzőleg már akadt egy harmadik, az udvarló személyében, aki közöttük áll és a maga részéről mindent elkövet, hogy a házastársak minél jobban eltávolodjanak egymástól.

A gyermek tehát bevonul apja házába és vele együtt, vagy valamivel később egy nevelő. Mindjárt abban a pillanatban, ami-

toztassa meg. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter válaszában legnagyobb jóindulattal biztosította a küldöttséget. Kijelentette, hogy az ügyet meg fogja vizsgálni és amennyiben valóban beigazolást nyer az, hogy a vármegyei utahálózat másképp, mint utvám engedélyezésével, nem tartható fenn, hajlandó eltérni a minisztériumnak attól az elvi álláspontjától, melyet az utvámok eltörlése tekintetében elfogal. — Szabolcs- és Hajdumegye és Debreczen város küldöttsége tisztelgett ma délelőtt a kereskedelmi minisztériumban Veszprémy Zoltán főispán vezetésével Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternél. A küldöttség kérése az volt, hogy a minisztérium a Nyirvidéki vasutat, mely a környék gazdasági érdekei szempontjából rendkívül fontos, némileg támogassa. Kossuth Ferenc miniszter szívesen fogadta a küldöttséget és megígérte, hogy a legnagyobb jóakarattal lesz kérélmük iránt, már csak annál a szeretettel fogja is, mely őt ehhez a vidékhez fűzi. A küldöttség ezután Soterényi államtitkárnál tisztelgett, aki szintén jóindulattal biztosította.

Gróf Tisza István a királynál.

— Tárgyalás Wekerlével, Andrassyval és Lukácsal. —

Az audiencia informatív jellege lesz.

Budapest, november 26.

A hónapok óta húzódo válságban ma nevezetes fordulat állott be. Amit napok óta beszéltek a politikai világban, és amiről mi is ismételtelen megemlékezünk, gróf Tisza Istvánnak a királynál való meghívása ma megtörtént.

Gróf Tisza István, aki az utóbbi napokat Debreczenben töltötte, ahol résztvett a református egyházkerület közgyűlésén, ma reggel Budapestre érkezett. Nyomban megérkezése után Wekerle Sándor miniszterelnök látogatta meg őt a városligeti fasorban levő lakásán. A két államférfi egy óránál tovább tanácskozott egymással. Ezen a beszélgetésen Wekerle Sándor miniszterelnök közölte gróf Tisza Istvánnal, hogy a király holnap délután három órakor különkihallgatáson fogadni kívánja, hogy meghallgassa őt a válságból való kibontakozás dolgában. A tanácskozás további menete természetesen az audienciával összefüggően az általános politikai helyzetnek szólt.

Egy órai tanácskozás után Wekerle mi-

niszterelnök távozott és nemsokára utána gróf Tisza István is elment hazulról. Több magánlátogatást tett, azután pedig délfájában bement a Nemzeti Kaszinóba. Ott ebédelt és ott várta be gróf Andrassy Gyula belügyminisztert, akivel azután szintén hosszú tanácskozást folytatott. Hat óra tájban gróf Tisza István a Nemzeti Társaskörbe látogatott el, ahol Lukács Lászlóval tanácskozott hosszasan. Este nyolcz órakor tért vissza lakására és holnap reggel a nyolcz órai gyorrevonattal utazik Bécsbe.

Ezek azok a külsőségek, amelyek gróf Tisza István holnapi audienciáját megelőzték. A politikusokkal folytatott tanácskozásairól, valamint holnapi audienciájának czéljáról a legkülönbözőbb hírek kelttek szárnyra.

Igy az egyik verzió szerint Wekerle miniszterelnök részletesen ismertette a kormány kibontakozási programját s arra kérte, hogy audiencián ennek a programnak elfogadását ajánlja a királynak. E szerint a verzió szerint Tisza hajlandónak ajánlkozott a kérés teljesítésére és megígérte, hogy az uralkodó előtt fenn fogja tartani a nváron kifejtett álláspontját, mely szerint a választójog reformját a jelenlegi kormánynak kell megcsinálni, a bankkérdésben pedig újra a közös bank mellett tör lándzsát.

Egy másik verzió szerint, amely a Justipártból került szárnyra, Wekerle azt a tervet ajánlotta gróf Tisza Istvánnak, hogy minden engedmény nélkül ajánlkozzék a kormányalakításra, sőt kilátásba helyezte, hogy Tiszát nemcsak ő, hanem Andrassy, Kossuth és Apponyi teljes erejükből támogatni fogják. Wekerle ezenkívül nemcsak a kooperáló pártok támogatását ígérte meg, hanem biztosította Tiszát arról is, hogy az általa (Tisza által) alakítandó kabinetben ők készséggel részt vesznek. Tekintettel azonban arra, hogy gróf Tisza István egyáltalán nem hajlandó arra, hogy a néppárttal egy politikát csináljon, Wekerle késznek nyilatkozott arra is, hogy a legújabb egyesülésből a kooperálók jelenlegi fegyvertársát, a néppártot kizárják. A Tisza István által alakítandó kabinetnek feladata az volna,

kor a nevelő a szinpadra lép, észreveszi mindenki, hogy ez a nevelő a gyermek igazi anyja. Valahogy, az ujságok kishirdetéseiből megtudta, hogy az ügyvéd családja nevelőnt keres. Lehet, hogy anyai ösztöne sugta meg, hogy éppen az ő gyermekének keresnek nevelőnt. Másképpen nem volna érthető, hogy éppen ezt az állást igyekszik elfoglalni, mert a kishirdetésben bizonyára nem publikálták, hogy az ügyvéd törvénytelen gyermekének keresnek nevelőnt. Eddig ugyanis — vagy őt esztendő óta nem látta a gyermekét. Nem is törekedett arra, hogy lássa, talán mert tudta, hogy a gyermeknek jó sora van; hisz az apja gondoskodott róla.

A tulajdonképpeni bonyodalom itt van. A menyecske gyorsan észreveszi, hogy a nevelő az igazi anyja és egykori szeretője a férjének. Érdekes összeütközés volna, ha egy szerelmes feleség kelne harcra a szerelem és a vállalt anyaság jogaiért a szeretővel és az igazi anyja jogaival. De ezt az érdekességet a szerző már előre kiküszöbölte. Nem férje szerelméért küzd a fiatal asszony; nem a vállalt anyaság jogaiért. Hanem pusztán kényelméért. Kényelmetlen neki a gyermek és kényelmetlen neki az igazi anyja a házában. És ott van az udvarló is a háttérben, aki egyre unszolja, hogy hagyja ott férjét és kövesse őt.

Nem tudjuk megérteni, hogy miért habozik, de nem hagyja el férje házáat. Csak akkor teszi ezt, amikor férje nem akarja megengedni, hogy az igazi anyja magával vigye a gyermeket. Az apa ébred föl az ügyvédben.

Ezzel vége is a darabnak. A szerző majdnem cserbehagyta a darabot, mert a közönségnek ki kell találnia, hogy a gyermek az igazi anyával ott marad s a régi viszony a szerelmek közt felujul — a gyermek kedvéért. Az ellenkező hibába esett, mint némely más szerzők, akik rendszeren egy felvonással többet irnak. Ő egy felvonással, vagy legalább is néhány jelenettel kevesebbet írt.

Mindamellett a két első felvonásban nem egy hatásos jelenet van. Valamennyi érzélgős motívumból áll ugyan, de akik szívesen megindulnak a színházban, azok könnyen megindulhatnak. A darab kicsiny meséje úgy szövődik-hangolódik, hogy az érdekesség látogatát tudja öltetni s bizonyos mértékben érdekes is. Szerkezeti és pszichológiai gyöngéit éppen ezért volt oka elnéznie a közönségnek s szemet is hunyt azok fölött, ha nem is minden megerőltetés nélkül.

A főalakok eléggé színtelenek és sablonosak. A házsártos anyós és após szokott szinpadí alakok. Az ügyvédek semmi érdekes egyéni vonása. A fiatal asszony a közönségek közül való; a nevelő pedig csak azért érdekes, mert Cs. Alszeghy Irma játszta, aki minden egyéni báját és művészi szépségét belevitte szerepébe. Soha szebb és kiválóbb bukott lőt szinpadon nem láttunk, mint annyian ez volt. A női főnség és nagyság vonásaival vonult végig a darabon mindenkinek imponálva és minden rokonszenvet abszorbeálva. A másik női szerep, a fiatal asszonyé, Lenkei Hedvig kezében volt. Némely jelenetet ő is érdekessé tudott tenni. De csak azo-

hogy az új választásokon többséget teremtsen a függetlenségi párt ellen. *Wekerle* még annak a reményének is kifejezést adott, hogy a téli választásokon egy kis terrorizmussal a megfelelő pénzzel ezt a többséget össze is toborozhatják.

A harmadik verzió végül a Nemzeti Társaskörből származik. Ez azt mondja, hogy *Wekerle* és *Andrássy*, mint gróf *Tisza* István meghívásának kezdeményezői, azzal a kéréssel fordultak hozzá, hogy vegye ő a kezébe a hatvanhetes koncentrációjának megvalósítását. A hír szerint gróf *Tisza* István kijelentette, hogy nem hajlandó ezt a tervet elfogadni, mert nem látja biztosítva annak keresztülvihetőségét. Gróf *Tisza* Istvánnak ma is az az álláspontja, hogy az eddigi kormányknak kell a paktum még hátralevő részeit megvalósítani és hogy ő addig nem tér vissza az aktív politikához, amíg az általános választójog megvalósítása nincs. Ennek az elvállalt kötelezettségnek végrehajtásába nem akar befolyjni. A hatvanhetes koncentrációt különben is megnehezíti az ő szempontjából a néppárt problémája, mert a néppárttal csak akkor működhetnének együtt, ha az földadja programjának azt a részét, amely az egyházpolitikai törvények revízióját követeli. Mindezek alapján a régi szabadelvűek meg vannak győződve arról, hogy gróf *Tisza* holnapi audienciáján azt fogja ajánlani a királynak, hogy a mostani kormány lemondását ne fogadja el, hanem bizza meg őket újból a paktum végrehajtásával, még bizonyos nemzeti engedmények árán is. Nem tartják azonban kizártnak azt sem, hogy a holnapi audiencián a király fogja kapacitálni *Tiszát*, hogy vállalja a kormányalakítást és így lehetségesnek tartják, hogy *Tisza* azzal a megbízással fog visszatérni, hogy ilyen értelemben folytasson tárgyalásokat a pártokkal.

Mindezekkel a verziókkal szemben a kormány környezetéből egész határozottsággal azt állítják, hogy *Tisza* Istvánnak ez az audienciája tisztán informatív jellegű. Ezt igazolja a következő felhivatalos jelentés is:

Wekerle Sándor miniszterelnök gróf *Tisza*

kat, amelyekben — hogy úgy mondjam — megfélemlített arról, hogy a színpadon van. Amikor modorosság nélkül, kigyózó mozdulatok és keresett pázok nélkül dolgozott, amikor nem akart rugalmas léptekeket produkálni, mint ahogyan a páva lépked. Volt nem egy jelenete, amelyben ezekről a bántó, zavaró modorosságokról megfélemlített és amit ilyenkor produkált, az tiszta művészet volt és nem minden esztétikai szépség nélkül való alakítás. Az igazsághoz hiven megállapítom, hogy ez utóbbi motívumok domináltak játékát. Csak az érthetetlen, hogy valaki, aki művészi eszközökkel tud dolgozni és azokkal tisztában van, miért kever játékába modorosságokat és oly motívumokat, amelyek nincsenek kapcsolatban a művészettel. *Pethes* ábrázolta a férjet. A szerző sem ruházta fel alakját érdekességgel; *Pethes* sem tudott belőle érdekességet alkotni. *Somlai* volt az udvarló. Aféle lézengő ritter, aki asszonyok szoknyája körül lebzsel. Ez is érdektelen alak és alakítás volt. Legjobb megmaradt emlékezetben *Alszegey* Irma játéka kívül a gyermek, aki oly bájosan játszott és csevegett, hogy hét éves gyermek már ennél elragadóbban valóban nem játszhatna. A kisebb szerepeket *Helvei* Laura, *Horváth* és *V. Molnár Rózi* kapták.

A közönség az első két felvonás után többször a lámpák elé idézte a színészeket és a szerzőt.

Timár Szaniszló.

Tisza Istvánnál ma tett látogatásáról és a köztük történt beszélgetésről némely estláp valószínűs jegyzőkönyvi kivonatot közöl. Miután a beszélgetésről sem gróf *Tisza*, sem a miniszterelnök részéről közlések nem tettek, világos, hogy ezek a hírlapi közlemények teljesen önkényes és újból szopott kombinációk. Azok a hírek, melyek gróf *Tisza* királyi meghívásának egyenesen kormányalakítási célú tulajdonitanak, célszerűen ignorálják gróf *Tisza* Istvánnak azon régebben és többször tett határozott kijelentéseit, hogy az aktivitástól való távolmaradás álláspontját fenntartja: melyeknél fogva tehát gróf *Tisza* István királyi meghívását inkább lehet informatív természetű, mint kormányalakítás jellegével bíró kihallgatásnak tekinteni. Egy mai esti lapnak ama híreből pedig, mintha *Wekerle* Sándor miniszterelnök találkozást kért volna *Fejérváry* Géza bárótól, egy szó sem igaz.

Wekerle bécsi utja.

Wekerle Sándor miniszterelnök — hír szerint — vasárnap utazik Bécsbe és hétfőn jelenik meg külön kihallgatáson a királynál. Ezen az audiencián fogja a miniszterelnök átvenni a király elhatározását a további eljárásról illetőleg.

A késő éjjeli órákban kapjuk az értesítést, hogy *Wekerle* miniszterelnök valószínűleg szintén holnap utazik Bécsbe és gróf *Tisza* audienciája után ő is kihallgatáson jelenik meg a király előtt.

Justh Gyula meghívása.

Politikai körökben ma este egész határozottsággal beszéltek, hogy *Justh* Gyulát a király a jövő hét folyamán külön kihallgatáson fogja fogadni. A királyi meghívás a válsággal kapcsolatosan a legnagyobb parlamenti párt elnökének szól.

Wekerle a Ház elnökénél.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután tizenegy órakor megjelent a képviselőházban és felkereste *Gál* Sándort, a képviselőház elnökét. A tanácskozás egy óránál tovább tartott.

Arra a hírre, hogy ez a tanácskozás a képviselőház összehívásának kérdésével foglalkozott, munkatársunk kérdést intézett *Gál* Sándor házelnökéhez, aki ezeket mondta:

— A képviselőház legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy az elnököt bizta meg azzal, hogy a képviselőház akkor hívja össze, amikor a válság megoldást nyert, vagy amikor az elnök ezt elkerülhetetlenül szükségesnek tartja. A mai napig egyik eset sem állott be, azonban a politikában egyik napról a másikra teljesen megváltozhatik a helyzet.

Fejérváry Bécsben.

Báró *Fejérváry* Géza darabontestörkapitány ma este a tíz órai személyvonattal Bécsbe utazott. Politikai körökben az utazás híre élénk érdeklődést keltett.

A pártkörökből.

A negyvennyolcas függetlenségi Kossuth-párt körhelyiségében ma este is — mint az utóbbi napokban állandóan — igen nagy volt az élénkség. A nagy számban összegyűlt képviselők között megjelent *Gál* Sándor, a képviselőház elnöke, *Mezőssy* Béla államtitkár, *Hoitsy* Pál, *Barabás* Béla, *Sághy* Gyula alelnökök, *Gyapay* Pál és *Kelemen* Béla főispánok is. Hét óra felé gróf *Apponyi* Albert érkezett a pártkörbe, ahol néhány perc múlva megjelent *Kossuth* Ferenc is. A két államférfiú azonnal tanácskozára vonult vissza, amely csaknem egy óra hosszat tartott. A megbeszélés után *Apponyi* eltávozott, *Kossuth* Ferenc azonban visszatért a farsalgszóba, ahol hosszabb ideig beszélgetett a párt tagjaival.

Több képviselő a vidékről érkezvén, jelenlést tett *Kossuth*nak, mint pártelnöknek arról, hogy a kerületben a legteljesebb mértékben megértették azokat az indokokat, amelyek *Kossuth* Ferencet állásfoglalásában vezették és teljes mértékben helyeslik.

Gál András bejelentete, hogy vasárnap beszámolót fog tartani Diósgyőrött és erre meghívta a párt tagjait.

Kossuth Ferenc helyeselte a beszámoló tartását amelyeken a legjobban lehet a választóknak megmagyarázni a párt álláspontját. Szerinte meg kell magyarázni a választóknak, hogy a magyar alkotmány két faktort ismeri a törvényhozásnak: az országgyűlést és a királyt. A királynak alkotmányos joga, amelyet nem lehet kétségbevonni, hogy az országgyűlés olyan határozatának, amelyet nem fogadhat el, vétőt mondjon. Evvel az alkotmányos jogával él most is. A helyzet tehát az, hogy a törvényhozás másik faktora: az országgyűlés számot vetve a királynak ezzel az állásfoglalásával, vagy rátér a lehetőségek politikájára, vagy nyílt alkotmányválságot idéz elő. A magyar nép józanságát ismerve, természetesen tartja, hogy a választók az ő politikáját helyeslik. Ő eredményeket kíván a magyar nemzet számára hozni és ha ilyeneket nem tud felmutatni, akkor sem szünteti meg a küzdelmet, hanem az ellenzék padjain folytatja. Amíg azonban erre kerülne a sor, azaz amíg eredményekre a kilátás meg nem szűnt, fő törekvését arra irányítja, hogy ezeket a pozitív eredményeket érje el.

Egy képviselő utalva arra az ellentétre, mely a Justh-csoport agitációjában egyrészt, az 1911-iki bankterminushoz való ragaszkodásban másrészt a Justh-párt kormányra jutásának hirdetésében s a bankprovizoriumnak ezzel kapcsolatos megadásában rejlik. *Gál* Sándor, a képviselőház elnöke hangsúlyozta, hogy az ország bizonyára nem lesz hajlandó néhány évi bankprovizoriumért és a kormányhatalomért az egész függetlenségi programot feláldozni.

Az alkotmánypárt körhelyiségében ma este számosan jelentek meg. Ott volt gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter, a párt vezére, dr. *Nagy* Ferenc másodelnök, *Szterényi* József államtitkár, *Návay* Lajos, a képviselőház alelnöke, számos képviselő és kültag. A jelenlévők igen élénken beszéltek meg a politikai helyzetet, különösen gróf *Tisza* István budapesti tartózkodását, valamint várható legfelsőbb kihallgatását. Nagy érdeklődést keltett az az értesülés, hogy gróf *Tisza* István a mai nap folyamán úgy *Wekerle* miniszterelnökkel, mint gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszterrel értekezett. A pártkörben azt beszéltek, hogy gróf *Tisza* István vagy ma éjjel, vagy holnap reggel Bécsbe megy, ahol holnap délután öfélége előtt kihallgatáson jelenik meg. A meghívás a miniszterelnök előterjesztésére történt s a kihallgatásnak informatív célja van.

A Justh-párt tagjai, akik szép számmal gyűltek össze, elsősorban gróf *Tisza* István küszöbön álló audienciájának kérdésével foglalkoztak és beható eszmecsere folyt arról, hogy ezen kihallgatás minő befolyással lehet a válság lefolyására. Általában véve ma is az volt a felfogás, hogy gróf *Tisza* Istvánnak a királyhoz való meghívása döntő fordulatot maga után vonni nem fog, minthogy közismertek azon elvi nehézségek, amelyek gróf *Tisza* Istvánt az aktív politika terére való lépésben ez idő szerint meggátolják. Majd beszéltek vidéki agitációról, amelyet fokozottan folytatnak. Vasárnap számos helyen tartanak népgyűlést és a párt tagjainak kötelességévé tették, hogy ezeken minél nagyobb számban jelenjenek meg.

A Nemzeti Társaskör ugyan nem politikai klub, azonban gróf *Tisza* Istvánnak holnapi audienciája következtében ma este kizárólag a politikai események képezték a beszélgetések tárgyát. Hat óra felé megjelent régi képviselői között gróf *Tisza* István és feltűnő hosszú ideig tanácskozott *Lukács* Lászlóval. A hosszú tanácskozást úgy fogták fel a körben, hogy *Tisza* és *Lukács* között még mindig fennállanak a régi ellentétek, amelyek egyrészt arra vezethetők vissza, hogy *Lukács* László elfogadta az általános és egyenlő választójog programját, másrészt pedig *Lukács* azon a véleményen van, hogy a válságot a király bizalmi embereinek a függetlenségi párttal karöltve kell megoldani. Ezt az ellentétet a mai tanácskozás sem egyenlítette ki, azonban *Lukács* abban az esetben, ha *Tisza* veszi ke-

zében a megoldás megkísérlését nem fog opponálni, hanem semleges álláspontra helyezkedve, félre fog vonulni.

Gróf Tisza István igen rezerváltan viselkedett és a kérdésközpontokra kitérő válaszokat adott.

Csatlakozás a Kossuth-párthoz

Csontos Andor orsz. képviselő a mai napon a következő levelet intézte Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszterhez, mint a 48-as függetlenségi Kossuth-párt elnökéhez, melyben a párthoz való csatlakozását jelenti be:

Betegségem akadályozott abban, hogy eddig személyesen jelenhessek meg, most azonban már javulóban vagyok és remélem, hogy ha ezután valami szükség lesz szerény személyemre, helyt is állhatok. A programbeszédemben mondott azon ígéretemhez, hogy Neked, Kegyelmes Uram mindaddig, míg elveidhez ragaszkodom, hűséges katonádszerek, most még inkább ragaszkodom és kijelentem, hogy Téged támogató pártba belépek. És ha szegény, sokat szenvedett hazánknak csak az általad jónak talált új választási törvényt tudnók is megalkotni, érdemes volna a ránk szórt sok igazságtalan rágalmat eltűnni. Csontos Andor.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszterhez ma a következő üdvözlő távirat érkezett:

— Örömmel üdvözljük Nagyméltóságodat, hogy bölcs belátásával hazánkat nagy megrázkódtatásoknak kitenni nem engedte. Mi ez előtt is, ezután is csak Nagyméltóságodban bízunk és mindig rendületlenül fogjuk követni. Forrás Mihály, a Biharzsedényi 48-as függetlenségi olvasókör elnöke, Balogh János, a Biharzsedényi függ. és 48-as pártkör elnöke.

Tokajból jelentik, hogy Bernáth Béla országgyűlési képviselő a polgári körben a választópolgárok kívánságára részletesen ismertette a politikai helyzetet és megindokolta a negyvennyolcas függetlenségi Kossuth-pártba való belépését. A választópolgárság helyeselte Bernáth Béla állásfoglalását és neki egyhangú lelkesedéssel bizalmat szavazva, tántoríthatatlan ragaszkodásukról és bizalmukról biztosították Kossuth Ferencet, a párt vezetését. Bernáth Béla országgyűlési képviselő a mai nap folyamán a következő üdvözlő táviratot kapta:

Szerencs. A legközelebbi pártalakulás alkalmával azon ténykedését, hogy Nagyságod Kossuth Ferenc pártjához és így azon párthoz csatlakozott, mely hivatva lesz a békés munkásságot és az ország anyagi fejlődését előmozdítani, — örömmel vettük tudomásul — és amiképpen elismerjük a múltban teljesített önzetlen hazafias működését, egyszermind biztosítjuk Nagyságodat a jövőre is változhatatlan bizalmunkról.

A bihari választókerület táviratban üdvözölte Kossuth Ferencet, aki ma a következő táviratot küldötte Fényes Zoltán pártelnöknek:

Aból az alkalmából küldött meleg üdvözlőket, hogy én és követőim megalakítottuk a 48-as függetlenségi Kossuth-pártot, köszönöm és legmelegebben viszonzom. Ha a függetlenségi párt célját akar érní, kerülnie kell azt, hogy az országot alkotmányválságba sodorja. Elveinkért lehet, kell is küzdeni, de nem elvakult szenvedéllyel, hanem körültekintő észszel; — ezt igyekeztünk tenni én és követőim, köztük Nadányi Károly tisztelt barátom, az önök érdemes képviselője is. Hazafias üdvözléssel Kossuth.

A nemzetiségiek Justh mellett.

A keresztényszocialista párt bécsi organumának a magyarországi nemzetiségek magatartására vonatkozó cikkéhez Polit Mihály orsz. képviselő „Branik” című lapjában a következő megjegyzéseket fűzi:

— Mi felett esodálkozunk az urak Bécsben? 42 évig mitsem akartak rólunk tudni. Csak most, mikor a „Vaterland” keresztényszocialista, konzervatív és klerikális elemei Magyarországot ellenállást foglalnak, most jut eszükbe, hogy Magyarországon a lakosságnak majdnem felé nem magyarok. Régi szokás szerint a nem magyarok sorba állítani. Annnyira ostobák nem vagyunk, hogy ne lássunk át a szítán. Mi — monija Polit — a Justh-csoporthoz csatlakozunk, mivel Justh Gyulában egyenes jellemű és igazi magyar politikust látunk, akit a sovinizmus nem vakított el. Csatlakozunk hozzá, mivel Justh a demokrata választójogot írta zászlójára, az általános, titkos és községenként gyakorlandó választójogot.

A Justh-párt agitációja.

A Justh-párt vasárnap az ország több városában tart agitációs négygyűléseket. Ujvidéken gróf Teleki Arvéd mond beszámolót s ezzel kapcsolatban az alföldi függetlenségi párt is közgyűlést tart, amelyen a város képviselőjén kívül gróf Batthyány Tivadar, Holló Lajos, Bakonyi Samu, Földes Béla és Laehne Hugó is résztvesznek. Ha egészségi állapotja megengedi, Justh Gyula is megjelenik a gyűlésen és hosszabb beszédben foglalja a politikai helyzettel. Nagynyedén Gáspár János tart beszámolót s elkísérik őt Nagy Dezső és Lovász Márton. Lőcsére, ahol Máriaassy Mihály mond beszámolót, Nemes Bertalan utazik le a párt megbízásából. Nagylakon Nagy Sándor beszámolóbeszédében a jelenlegi politikai helyzettel fog foglalkozni s lekísérik beszámolójára Buza Barna, Szász József és Justh János. Nagyszalontán Balogh Mihály képviselő, beszámolójával kapcsolatban négygyűlés lesz, amelyen Mérey Lajos és Lázár Zsárd mondanak beszédet. Nagykátán, Szemere Huba beszámolóján Éber Antal, Beniczky Árpád és Ferdinandy Béla vesznek részt. Ezenkívül a pártnak több tagja utazik le kerületébe, hogy választói előtt beszámolót tartson.

A király tiz pontja.

Félhivatalosan jelentik: Egy bécsi lap ma újból azt a hírt közli, hogy a király a legutóbbi minisztertanácsban a magyar kormány tagjai előtt bizonyos pontozatokat olvasott fel, amelyek királyi ultimátum számba mennek. Ezzel szemben illetékes helyen megállapítják, hogy az ezekről a pontozatokról szóló összes híresztelések elejétől végig hazugok.

Berlini lap a magyar válságról.

Berlinből jelentik, hogy a „Post” keddi száma „Der ungarische Kronrat in Wien” (magyar koronatanács Bécsben) címen cikket közöl a magyar politikai helyzetről és abban főképpen a magyar szolgálati nyelv kérdésével foglalkozik, amely az egyetlen tényleges vitás és az uralkodóra, mint legfelsőbb hadúrta fontos kérdés, amelyet első sorban kell megoldani. Az összes egyéb politikai követelések tekintetében a magyar miniszterek és az uralkodó között lehetséges, szükséges és el is lesz érve egyetértés; de bizonyára Wekerle, Andrássy és Kossuth se vonhatják kétségbe annak az álláspontnak jogosultságát, amelyet az uralkodó a tegnapi kihallgatáson a szolgálati nyelv egységességének szükségességéről kifejtett. Minden magyar hazafinak be kell látnia, hogy éppen a jelenlegi viszonyok mellett nem valami „államfentartó eszmé” a magyar hadsereget addig magyarosítani, míg végre a közös hadseregben „idegen hadtestnek” fogja magát érezni és ilyenek is kellene tekinteni. És ekkor a cikk szerint joggal követelnék a német nyelv mellett a román, tót és szerb nyelvek is a közös hadseregben való behozatalukat. Nagyon érthető, hogy a Lajtán inneni mervadó katonai körök az uralkodóval az élükön meg vannak győződve arról, hogy a telivér magyaroknak a „nemzeti aspirációival” szemben, akik az ő sok nyelvű nemzetiségű államukat egy nemzet-állammá akarják franczia vagy angol példa után „indultra erőszakkal átalakítani és emelni, a nem engedés a legelső követelése a czélszerű gondolkodásnak — és így kell gondolkodni minden osztrák, valamint magyar hazafinak is, aki az osztrák-magyar hadseregnek közös voltát feun akarja tartani. Német birodalmi oldalról szintén teljesen érthetőnek fogják találni, és támogatni fogják a magyar szolgálati nyelv dolgában a fenti álláspontot.

EGYHÁZAK.

— (Személyi hír.) Raffay Sándor evangélikus lelkész, a deák-téri lelkései hivatal vezetője, néhány napi tartózkodásra a Tátrába utazott.

— (A karánsebesi püspökválasztás.) A karánsebesi egyházmegyei zsinat december 4-ikén ül össze a püspöki szék betöltésére végett. Eddig három jelöltet emlegetnek, Olariu, Christea és Rosca archimandritákat. Olariunak, kit a mérsékelt párt támogat, eddig a legtöbb szavazatra van kilátása.

— (Apponyi hittantatási rendelete.) A király tudvalevőleg megsemmisítette a gör. kel. román egyházi kongresszusnak a hittantatási rendelettel szemben hozott határozatait. Mint Nagyszombból jelentik, Metianu metropolita érsek legkö-

zelebbre össze fogja hívni az érseki konzisztoriumot, hogy a királyi leirattal szemben állást foglaljon. A királyi leirat a románság körében mély hatást gyakorolt. A mérsékelt elemek azon fáradoznak, hogy a királyi leirat tartalma egyszerűen tudomásul vétessék.

Az érmeszerződés felmondása.

Budapest, november 26

Megirtuk ma, hogy dr. Gruber, az osztrák pénzügyminisztérium osztályfőnöke és dr. Wimmer, az osztrák pénzügyminisztérium tanácsosa, Budapestre érkeztek. A „N. Fr. Pr.” tegnapi estilapja szerint utjuknak az a célja, hogy dr. Gruber és dr. Wimmer, mint az osztrák pénzügyi kormány képviselői, a magyar kormánnyal kezdjék meg a banktárgyalásokat, illetőleg állapítsák meg azokat a feltételeket, amelyek mellett a két kormány a bankkal tárgyalásba bocsátkozhatik, de ezzel szemben megirtuk, hogy a két hivatalnok csak azért jött Budapestre, hogy részt vegyen a jegybank főtanácsának tegnapi ülésén.

Az azonban ennek dacára kétségtelen, hogy a banktárgyalások nemsokára megindulnak, akárminő cél vezette is Budapestre a két osztrák államhivatalnokot. És pedig megindulnak a tárgyalások azért, mert maguk az osztrákok azok, akik a tárgyalások megkezdését sürgetik. Mint ugyanis az Egyetértés mai számában már megirtuk Lecher és társai az osztrák képviselőkhöz tegnap ülésén az osztrák pénzügyminiszterhez interpellációt intéztek, melyben azt kérdezték, hogy hajlandó-e az osztrák kormány a Magyarországgal fennálló 1892-ben létrejött érme- és valuta-szerződést idejekorán felmondani?

Az interpelláció indokolása nagyon érdekes. Azt mondta ugyanis Lecher, hogy az 1892. évben a magyar korona országaival kötött érme- és valuta-szerződés a törvény 20. szakasza értelmében 1910. év végével lejárt. Ha a lejárat előtt egy évvel, 1909. végével nem mondják fel, a szerződés teljes terjedelmében további tíz éven át hatályban marad. Tekintettel arra a teljesen tisztázatlan viszonyra, amely az osztrák-magyar bankprivilegiumának meghosszabbítása szempontjából, valamint azokra a hatásokra, amelyeket egy osztrák és egy magyar önálló bank felállítása gyakorolnának a monarchia pénzügyi helyzetére, végül hivatkozással az 1907. évi kiegészítési törvény zárójegyzőkönyvének 1. szakaszára, mely szerint a fent említett szerződés további fennállása a bankprivilegium meg nem hosszabbítása esetén kizártnak tekintetik, Ausztriára nézve nagy érdekű az, hogy az érmeszerződés felmondassék.

Lecher tulajdonképpen teljesen felesleges munkát végzett interpellációjával. Mert mihelyt a bankszabadság megszűnik, az ipso megszűnik az érmeegyezmény is. S ha a bankszabadság esetleg meghosszabbítatik is 1917-ig, akkor sem terjedne tovább az érmeegyezmény hatálya 1917-nél, ha az autonómikus meghosszabbítás az 1892. évi törvény szerint tíz évre, azaz 1920 végéig szólna is.

Egyetlenegy esetben azonban mégis van értelme a Lecher-féle interpellációnak s az érmeegyezmény felmondásának. Most ugyanis az az eset fog bekövetkezni minden valószínűség szerint, hogy a bankszabadság két, esetleg három évre provizóriusan rendeztetik. Erre az esetre minden körülmények közt czélszerű, ha az érmeegyezmény is provizóriusan hosszabbítatik meg, vagy az új egyezmény a provizórikus bankszabadsággal összhangba hozatik.

Míg ily módon a bankkérdés és az érmeegyezmény kérdése egyszerre kíván megoldást, s a magyar kormánynak a megoldás a legnagyobb nehézségeket okozza, az osztrák-magyar bank vezetősége a Frankfurter Zeitungban egy otromba és a tényeknek egyáltalán meg nem felelő cikket tétet közzé. De

ebből a kis cikkből sok mindent megtud az ember a bankról. Azt mondja ugyanis az említett újság, amely egyenesen bécsi forrásra hivatkozik, hogy az osztrákok semmi körülmények közt sem egyeznek bele a készfizetésekbe. Ezt eddig nem tudtuk, s ha ez igaz, akkor a bankkérdés megoldása egyáltalán lehetetlenné tétetik. De az már igazán ostobaság, mikor a német pénzpiaczcza azt akarják Bécsben elhitetni, hogy a magyarok sem kívánják komolyan a készfizetéseket, s hogy ez csak a „választók izgatására“ van, de a magyarok is kapva kapnának azon, ha „a mai viszonyok közt“ az osztrákok a készfizetések felvételét megakadályoznák. Azt mondja továbbá, hogy „az a néhány ember Magyarország, aki érti ezt a kérdést, magánbeszélgetésben nem is csinál titkot abból, hogy ezt a kérdést nem tartja érettnek még“, de ezek szerinte óvakodnak az országot erről az igazságról felvilágosítani.

Ilyen mesékkel tartják jól Bécsből a nemzetközi pénzvilágot. Hogy ez mennyire árt nekünk, s külföldi hitelünknek, azt nem igen kell magyarázni, s éppen azért volna óhajtható, hogy legalább ebben a kérdésben az uralkodóval valami megállapodás jöjjön létre.

KÜLFÖLD.

Viháros ülés a Reichsrathban. Bécsből jelentik, hogy a Reichsrath ma ismét nagy botrányok színhelye volt. A német radikálisok és a szociáldemokraták között izgatott szavazások folytak, amelyeknek a folyamán egymást szidalmazták és kicsi hijja, hogy az ülés verekedéssel nem végződött. Az ülés elején Baza és Stransky cseh radikálisok beszéltek és az utóbbinak a beszéde alatt tört ki a vihar. Ugyanis egyes német radikális képviselők, különösen Kroy és a szociáldemokraták közt heves szóváltás támadt. Dasynski szociálisták képviselője ugyanis ezt kiáltotta a folyton közbeszóló Kroy német radikális képviselő felé:

— Maga korrumpált fráter!

Erre a német radikálisok mintegy kórusban ezt felelték Dasynskinak:

— Komédiás!

Oriási lárna tört ki erre, amelyben a sok közbeszólast és sértő kiabálást alig lehetett megérteni. Löwe szociáldemokrata kiált a padok elé és ezt kiáltotta a német-radikálisok felé:

— Ti vagytok a komédiások! Ti csaljátok a német népet!

Azzal rá akart rohanni Löwere.

Párthivei azonban visszatartották és így a Reichsrath megmenekült a verekedés botrányától. Jó ideig tartott, míg a lárna lecsillapult, mire aztán Stransky folytathatta a beszédét. Stransky képviselő kijelenti, hogy sem a cseheknek, sem a szociáldemokratáknak nem fog sikerülni a német pártok egységét megbontani. (Élénk helyeslés.) Renner képviselő kijelenti, hogy csak a nemzeti autonómia fogja lehetővé tenni Ausztria népeinek békés munkálkodását. A szociáldemokraták mindent megtesznek, ami tőlük telik. A pártok tárgyalásainak eredményeképpen Stölzel a következő indítványt terjeszti elő, felszólítva a házat, hogy a hosszú, terméketlen nemzetiségi harcok után végre meg kell kezdeni a gyümölcsöző munkát: 52 tagú bizottság küldetik ki azzal az utasítással, hogy a nemzetiségi kérdés rendezésével összefüggő törvényjavaslatokat és egyéb indítványokat tekintettel az egyes királyságokban és tartományokban fennálló viszonyokra, tanulmányozzák és három hónap múlva a háznak tegyenek jelentést. Szónok kijelenti, hogy ezen indítványát kizárólag abban a feltevésben terjeszti elő, hogy a többi indítványtevő csatlakozik ahhoz. (Helyeslés. Kiáltások a cseh radikálisok részéről: Ez új indítvány! Ez megszegése a házszabályoknak! Nagy zaj) Glombinsky kijelenti, hogy a lengyelek az indítvány mellett szavaznak, feltéve, hogy a többi indítványt visszavonják. Konstatálnia kell azonban, hogy a lengyelek klubjának nézete szerint a nemzetiségi kérdés rendezése nem a Reichsrath feladata

és hogy az ezen indítvány feletti szavazás nem képezhet prejudiciumot. (Helyeslés.) Ezután elfogadják a vita berekesztésére vonatkozó indítványt. (Zaj a cseh radikálisoknál.) Seitz és Fuchs vezérszónokok kijelentik, hogy a normális parlamenti viszonyok elősegítése érdekében és a nemzetiségi béke javára Stölzel indítványa mellett szavaznak. Ezután személyes felszólalások történtek.

A helyreigazitások után Kramarz képviselő szólal fel és kijelenti, hogy hozzájárul Stölzel indítványához, hangsúlyozván, hogy a cselek becsületes békét akarnak és azt kívánják, hogy nemzetüket egyformán értékeljék és egyforma jogokkal ruházzák fel, úgy, mint a német nemzetet. A többi indítványozó szintén hozzájárult Stölzel indítványához, mire a Ház elfogadta ezen indítványt szűrgősségét és tartalmát. (Zaj a cseh radikálisoknál.)

A képviselőház ülése éjjel 11 órakor ért véget. A legközelebbi ülés kedden.

Ferdinánd király látogatása. Párisból jelentik, hogy ott Ferdinánd király váratlan látogatása a szerb királynál nagy meglepetést keltett. A Balkán-államok egyesülésének Belgrádban és Szófiában inaugurált politikája és az a jelszó „A Balkán a balkán népeké“ Párisban általános helyesléssel találkozik és úgy fogják fel, hogy az a keleti státus quo újabb biztosítását jelenti. A „Matin“ nyíltan konstatálja, hogy a szerb nép rokonszenvének nyilvánításai Ferdinánd királylyal szemben nem lettek volna olyan tartózkodók, ha a király ahelyett, hogy Ausztriából hazatérőben Szófiából egyenesen jött volna Belgrádba, ez azonban nem gátolja annak a hírnek kolportálását, hogy tegnap este a szerb királyi konokban aláírták a szerb-bolgár vámunióról szóló szerződést. Egyébként pedig azt hiszik itt, hogy a két állam visszatérése a vámunió politikájához Ausztria-Magyarországot már nem lepte meg úgy, mint évekkel ezelőtt meglepte volna.

Az új bécsi japán nagykövet. A bécsi japán nagykövet állásának betöltése küszöbön áll. Annyi ma már bizonyos, hogy a Makino báró volt bécsi japán követ személyéhez fűzött kombinációk elcsúsznak s egy, ez idő szerint valamelyik európai udvarnál működő japán diplomatát fognak a bécsi nagykövetségi állásra kinevezni.

Szerbia fegyverkezése. A szkupstina mai ülésén Rafailovics nacionalista kérdéseire válaszolva Marinovics hadügyminiszter kifejti, hogy e hó 28-án tényleg versenytárgyalás lesz a hadügyminiszteriumban 50 millió értékű hadiszer. szállítása dolgában. E versenytárgyalást azonban a törvényes rendelkezés szerint nem hirdetik nyilvánosan, mert a hadsereg felszerelésére irányul. Puzlovics radikális interpellációjára a hadügyminiszter kifejti, hogy az új hadügyi szervezetre vonatkozó törvény a tartalékos tiszteknek tábori felszerelését kincstári készletekből írja elő.

A német költségvetés. Berlinből az új költségvetés részleteiről a következőket közlik. A vámadó és illetékekből előrendő bevétel 1,441,320,000 márkában vannak előirányozva. Ebből esik vámokra 631.9 millió, dohányadóra 14,430,000, cigarettá adóra 23,711,000 cukoradóra 147,178,000, sóadóra 58,048,000, pálinkaadóra 180,000,000, pezsgőadóra 10,210,000, világitási adókra 15,031,000, gyújtóadóra 15,010,000, söradóra és átmeneti söradóra 111.5 millió, váltóilleték 20 millió márká, bányagadó 214,440 márká, összesen 1,441,508,600 márká. Ehhez járul 111,400 márká megváltás. A birodalmi kincstári költségvetés 19,228,360 márká bevételt tüntetett fel, 3,196,340 márkával kevesebbet, mint a múlt évben. A rendes kiadások 21,397,212 márkát tesznek ki, 5,261,497 márkával kevesebbet, min a múlt évben. A birodalmi adósság költségvetése a rendes bevételeket 22,724,904 m.-ra teszi, ami 8,072,784 márkával több, mint a múlt évben. Az állandó kiadások 215,683,457 márkát tesznek ki (18,893,408 márkával kevesebbet, mint a múlt évben); ebből 183,755,000 márká esik kamatfizetésre. A birodalmi adósság csökkentésére 31,908,957 márká van beállítva, 6,571,708 márkával több, mint a múlt évben. Az egész birodalmi adósság f. évi október 1-én a forgalomba levő kamatozatlan kincstári utalványoktól eltekintve, milliókban a következő: 4 százalékos kötlevel 410,

3 és fél százalékos 2020, 3 százalékos 1783.5, 4 százalékos kincstári utalvány 314, összesen 4553.5 millió márká.

Csárikov nyilatkozata. A konstantinápolyi orosz nagykövetség a leghatározottabban megczófolja a Beogradske Novine közleményét és kijelenti, hogy Csárikov nagykövet ennek a lapnak semmiféle munkatársát nem fogadta. Belgrádi jelentés szerint Csárikov konstantinápolyi orosz nagykövet nyilatkozatát a Beogradske Novine konstantinápolyi tudósítójának levele nyomán e hó 25-én közölte. A cikkben le volt írva a konstantinápolyi orosz nagykövet felfogása az osztrák-magyar monarchia és Oroszország viszonyáról és a tudósító említést tett róla, hogy Csárikov hevesen kikelt Ausztria-Magyarország ellen. E levezetés után következett Csárikov nyilatkozata. Szóval nem interview folyt Csárikov és a lap tudósítója között. A cikk nem említette, hogy hol történt a beszélgetés és ezért a szerb sajtóban nem keltett viszonylagos közlemény. A bécsi Südslavische Correspondenz táviratot kapott a Beogradske Novine kiadó — főszerkesztőjétől azzal a nyilatkozattal, hogy helyt áll Csárikov nyilatkozatának hitelességeért és fentartja a lap cikkének minden szavát.

A krétaiak elhatározása. A krétaiak elhatározták, hogy képviselőket küldenek az új görög parlamentbe és ily módon egy csapásra eldöntik a szigetország sorsát. Jól tudják, hogy ennek a lépésnek nagy hordereje van és esetleg háboru tör ki miatta Görögország és Törökország között s azt is biztosra veszik, hogy Görögország nem fogja visszautasítani a krétai képviselőket, de abban is bízhatnak, hogy a védőhatalmak nem fogják megengedni Törökországnak, hogy fegyverrel védelmezze meg szuverenitását.

A helyzet Görögországban. A görög kabinet helyzete ismét kritikussá válik, miután a katonai liga a legnyomatékosabban követeli egyes funkcionáriusok eltávolítását a közzolgálatból. A Chronos lap heves támadást intéz a hellén régiségek gyűjtőmánya igazgatója ellen, akinek el kellett hagynia az országot. Miután e lap közleménye külföldi régiséggyűjtő intézményeket is belekever az ügybe, az illető követek ez ellen tiltakoztak a kormánynál.

Külgügyi vita a holland kamarában. Hágából jelentik, hogy a külügyminisztériumi költségvetés tárgyalása során a liberálisok kijelentették, hogy az Északtengeri egyezmény nem kötelezi Hollandiát parti erőideinek további megerősítésére, de ez mégis hasznos volna. A külügyminiszter csatlakozott ehhez a véleményhez. Hugenholtz szocialista kifejti, hogy az egyezmény Hollandiának függetlenségét illetően nem ad újabb garanciákat. Az egyezményhez való csatlakozás diplomáciai hiba. Asch van Weyk (antirevolucionista) elismeréssel szólott a minisztérium magatartásáról, különösen a venezuelai bonyodalomban, sajnálja azonban, hogy a miniszter kevés figyelemben részesíti a békemozgalmat. Szólv okvetlenül szükségesnek mondta megtenni az előkészületeket a harmadik békekonferencia előkészítésére.

A szibériai vasút kiépítése. Vonatkozással a lapokban megjelent azon hírekre, amelyek arról szólnak, hogy tárgyalások vannak folyamatban az orosz és az amerikai kormány között, hogy egy amerikai szindikátus kiépítse az Amur-vasutat és lerakja a szibériai vasút párhuzamos vágányát, a Wolff-ügynökség itteni tudósítója a pénzügyminiszteriumból és forgalmi miniszteriumból szerzett információk alapján mindezen híreket a leghatározottabban megczófolhatja. Ez irányban sem tárgyalások nem folynak, sem javaslatok nem lettek előterjesztve.

Török-görög viszály. Nagy feltűnést kelt, hogy a török kormány a görög lapok postai szállítását Törökország területén megtiltotta. Nahi athéni török követ és a prividai katonai parancsnok azt táviratozza Monasztirból, hogy a görög kormány Thessaliában és a török határon nagy katonai előkészületeket tesz.

A lordok háza ellen. Tegnap este Londonban a felsőház ellen tüntettek. A tüntetésben mintegy 6000 ember vett részt, melynek jórésze csöcselék volt. A tüntetők a parlament elé vonultak, ahol több arra haladó felsőházi tagot kifütyöltek. A tüntetők megkísérelték a parlament előtt felállni.

tott rendőr-láncz áttörését, de végre a rendőrök szétkergették őket.

Londonból jelentik késő éjjel: A parlament két háza közt kompromisszum jött létre a november 5-iki in bill tárgyában. A kormány bizonyos engedményeket tett és a felsőház azon pontokban, melyek felett eddig nem jött létre megállapodás, végre is engedett.

A spanyolok folytatják a háborút. Madridból jelentik, hogy miután a Marina tábornok és a rifkabilok közt folytatott béketárgyalások nem vezettek eredményre, a spanyolok folytatják a hadjáratot. A spanyol csapatok tegnap reggel három napra elegendő eleséggel elindultak, hogy elfoglalják Atlanten helységeit, amely a Beni Buifror területen levő bányák vidékét uralja.

Megmérgezett katonatisztek.

— Saját tudósítónktól. —

Bécs, november 20.

Az a homályos mérgezési ügy, amelyben a bécsi rendőri és katonai hatóságok napok óta nyomoznak, most újabb stádiumba jutott. Az eddigi tapogatózás helyett a rendőrség állítólag kapott valami helyes nyomot. Ezek egy vidéki helyőrségbe vezetnek, ahol a tettes állítólag főhadnagy. Mindez most még csak találgatás, mert a rendőrség a vizsgálat érdekében mindent a legnagyobb titokban tart. Hogy a rendőrség csakugyan talált-e valami pozitívumot, nem egészen bizonyos; — egy éjjeli távirat legalább azt jelentí, hogy a gyanuba vett egyének letartóztatására nincs elég ok.

Mai híreink a következők:

A cziankális pirulák dolgában a vizsgálat állítólag oly ponthoz érkezett el, hogy ebben a pillanatban a vizsgálat állásáról semmit sem lehet közölni, mert a legesekélyebb részletnek nyilvánosságra hozatala meghíúsíthatná az eredményt. A nyomok egy vidéki városba vittek és szükségessé tették, hogy a vizsgálatot ebben a városban folytassák. Az eredményt talán már a legközelebbi órákban nyilvánosságra fogják hozni. A hatóságok kinyomozták a cziankális pirulák elküldését s már most majdnem egész határozottsággal tudják, hogy egy főhadnagyról van szó, aki egy ausztriai vidéki helyőrségben szolgál. A főhadnagy nevét és a helyőrségi állomást is ismerik s a legnagyobb óvatossággal folytatják a vizsgálatot. Ma délelőtt Bécsben az a hír volt elterjedve, hogy a cziankális pirulák elküldője agyonlőtte magát. Erre a hírre az szolgáltatót okot, hogy a hadügyminisztérium levéltárában egy Péter nevű vezérkari százados revolverrel agyonlőtte magát. Péter öngyilkossága nincsen összefüggésben a katonatisztek ellen elkövetett merénnyel. Péter régebben a vezérkarnál szolgált, de betegsége miatt a katonai levéltárhoz vezényelték, ahol a légszorgalmasabb és leghasznavehetőbb tisztviselők egyike volt. Péter évek óta háttérinczban szenvedett és valószínűen ez a fájdalmas betegsége kergette a halálba. — Másik bécsi táviratunk szerint az ügy mostani állásában a rendőrség kijelentette, hogy semmiféle hivatalos értesítést nem ad ki. A vizsgálat annyira előrehaladt, hogy már csak a merénylő letartóztatásáról lehet szó. Magától értődik, hogy a hatóságok erre vonatkozó akeziójukat a legnagyobb titokzatosságba burkolják. Míndamellert kitudódott, hogy az a szerencsétlen ember, aki a merénnyel elkövetésére vétemedett, egy galicziai helyőrségi állomásban van. Ma délben a rendőrség és a katonai hatóságok képviselőiből bizottság ült össze, amely a rendelkezésére bocsátott anyagot megvizsgálja s csak azután fogja magát a döntő lépésre elhatározni. Meglehet, hogy ez a bizottság elmegy abba a helyőrségi állomásba, ahol a valószínű tettes tartózkodik.

Néhány új momentum került még napfényre. A legfontosabb az, hogy csakugyan

nem kapott más tiszt a mérges pirulákból, csak a hadiskola 1905-iki évfolyamából való. Kisebbs fontosságu az, hogy megállapított az a tény, hogy Londonban Charles Francis gyógyszerész nem létezik. A különböző kombinációk, amelyek e névhez fűződtek, tehát elesetek. A detektívek tegnap azon fáradoztak, hogy azokban a házakban, ahol az 1905-iki hadiskolai tanfolyamhallgatói laktak, vagy laktak, melyik tisztnek — 125-en voltak — volt hektographja.

A tettes tudvalevőleg olyan óvatos volt, hogy kurzív irást használt a leveleiben: éppen ez képez azonban a vizsgálatnál nyomot, mert ezt az irást főleg tisztek használják. De minden elővigyázatossága dacára a tettes annyira óvatlan volt, hogy az egyik borítékban saját rendes irásával csinált korrekurát. A hektographált „kapitány” szót ugyanis kijavította „főhadnagy”-ra. Ez az egyetlen eredeti irás, amely a tettes nyomára vezet. Az irásszakértői vizsgálat éppen ezt az egy szót használja fel leginkább a vizsgálatánál.

A titokzatos mérgezési dráma, ha a jelek nem csalnak, elérte tetőpontját. Talán néhány óra alatt meg fog válni, vajjon nem téved-e a rendőrség és a katonai hatóság most is, vagy tényleg sikerült nyomára jutnia a merénylőnek. A vizsgálatról csak annyit szivárgott ki, hogy most végre biztos és kézzelfogható bizonyítékokat találtak. Összehasonlították ugyanis a Charles Francis aláírású körleveleket azoknak a tiszteknek irásával, akik 1905-ben végezték a hadiskolát és egy akkori főhadnagy irásában megtalálták azokat a jellemző sajátosságokat, amelyek a körlevél irásában a szakértőknek szemet szurkáltak. Egyes betűk írása főkéletesen megegyezik a körlevélben és az illető főhadnagy kartografikus dolgozatainak irásában, így a nagy A betű, a kis r, a kis g és a kettős kis ll. Mikor ez a nyom megvolt, a rendőrség a legnagyobb titokban kutatni kezdett az illető főhadnagy körülményei, személyes viszonyai és multja után. Állítólag annyi nyomós bizonyítékot talált, hogy most már csak a letartóztatás van hátra. Ma délután a katonai hatóság képviselői és a rendőrség illetékes közgei alaposan megvizsgálták az adatokat és ezen a tanácskozáson, amelyben a vezérkar részéről Kutschera vezérkari ezredes és Stukart kormánytanácsos rendőrigazgató is részt vett, elhatározták az illető főhadnagy letartóztatását. Beszéltek, hogy a bizottság már a helyszínre küldött néhány rendőrtisztviselőt és a vidéki helyőrségből minden órában várják a jelentést a bűnös tiszt letartóztatásáról. A helyszínén megejtett vizsgálat állítólag egy olyan bizonyítékra akadt, amely megdöntöhetetlenül szól a gyanuba fogott főhadnagy büne mellett. Arról van ugyanis szó, hogy a kérdéses városban ugyanolyan lemezpapirosból készült vékony dobozokat találtak, amilyenekbe a merénylő a cziankálilabdacsokat becsomagolta és eljuttatta a kiszemelt vezérkari tiszteknek. Bécsben lázas izgatottsággal várják a kiküldött rendőrtisztviselők táviratát.

A gyanu egy főhadnagy ellen irányul, aki Linzben állomásozik. Vegyes bizottság ment Linzbe, amelynek rendőrtisztviselők és a hadügyminisztérium képviselői a tagjai. A vizsgálóbizottság a helyszínén folytatja a kutatásokat. Késő este még nem lehetett tudni, vajjon a bizonyítékok elegendő-e arra, hogy a főhadnagyot letartóztassák.

A tisztek ellen elkövetett mérgezési merénnyel ügyében vezetett vizsgálat során egyes személyekre gyanus mozzanatok merültek fel. A pontosabb vizsgálat után azonban kiderült, hogy nyomtökös fellépésre ez alkalommal nincs elég ok. Az ebben az irányban vezetett vizsgálat még nincs lezárva és intenzíve folytatják.

A katonatisztek elleni mérgezési kísérlet ügyében a „Correspondenz Wilhelm” este tíz órakor a következő kommunikét adta ki: A bizottsági nyomozás lezárása után ma este visszatértek a vezérkar és a rendőrigazgatóság megbízottai egy helyőrségi városból

Bécsbe. E helyőrségben egy főhadnagy ellet, kit már Bécsben gyanuba vettek, annyi gyanuot állapítottak meg, hogy az illető tiszt ellen katonai birói kihallgatást rendeltek el. Még a kihallgatás közben folytatták a bécsi rendőrség megbízottai a helyhatóságok segítségével a helyszínén a nyomozást, amely rendkívül terhelő adatokat hozott felszínre. A kihallgatás még késő éjjel is folyik.

Steinheilmé leánya.

33

Egy sápadt arcú, komoly fiatal leány tudni sem akar az anyjáról s mélyeséges lelki meghasonlással kolostorba készül. A leány neve: Steinheil Márta. Az anyáé: Steinheilmé. A híres szép asszony, Páris bálványa, porig alázva térden csuszott, úgy könyörgött ez előtt a csitri előtt. A csitriben pedig volt annyi keménység, annyi elszánt határozottság, hogy elutasította magától a könyés arcú, meglőrt, vezeklő édes anyát.

Miért?

Azért, mert ennek az asszonynak szeretői voltak. Régi pásztorórák, kacagós, vidám percek, amiknek a forrósága elmult az elhaló csökökkel, támadnak föl a semmiből, hogy választó jégfalat emeljenek anya és leánya közzé. Vajjon mit szenved, micsoda emberfeletti kint és belső összeroppanást érez az az asszony, aki akármilyen feleség volt, önfeláldozó, rajongó szeretetű anya maradt, most, hogy az idegen esküdték fölmentették, de a tulajdon leánya elítéli és egy röpke csókra sem akarja odanyújtani neki balavány, hideg ajkát és büszke, fehér homlokát. Azért, mert szeretői voltak. Érti-e ezt? Azt hiszen nem érti. A Steinheilmé-féle asszonyok soha sem értik meg az ilyesmit. Sürü, forró vérük üzi őket egyik férfi öleléséből másik férfi ölelésébe. És ők kitárt karokkal vetik magukat a féktelen szenvedély hiborvörös sodrába. Mi rosszat sem látnak benne, aminthogy a pillangó nem törődik semmiféle erkölcsi törvénnyel, amikor az egyik virágkehely körül a másik himes szárnyu lepkegavallérral üz flörtölő, szerelmes játékot. Vannak asszonyok, akik olyan szívósan ragaszkodnak egy férfi szerelméhez, hogy az életük gyökere tépődik el, hogyha a szerelmük megszakad. Az ilyen asszonyok előtt érthetetlen rejtelk és képtelen undor az, hogy legyenek nők, akik egymásután is több férfinak nyujtsák csókra az ajkukat. De hogyha vannak ilyenek is! Hogyha más asszonyoknak más a törvényük, forróbb a szerelmi életük, izgékonyabb, állhatatlanabb az idegrendszerük?

Nos akkor jön a társadalom és ítél! A társadalom, mely a háromtörtő férfi-érdekhez és férfi-morálhoz igazodva az egyférjű asszonyok erkölcsét fogadta el törvénynek s gyalázatnak bélyegezte a több férjű asszonyok erkölcsét; a társadalom, melyben nincsen egy férfi, aki változatos szerelmi multjával ne a Steinheilmé életét élne, nem ismer könyörületet, legyen a vétkes akár asszony, aki a férjét esalta meg, akár leány, aki még meg sem esalt senkit, csak nem őrizte meg az érintetlenségét a jövődöbelije a legtöbbet ígérő férfi számára.

Ennek a társadalomnak a szigorú, lelketlen morálja szuggerálta a sápadt arcú, csitri leányt, aki ítéli mert az édes anyja fölött. Ez a morál vonaglott meg a kigyó hideg siklásához hasonlatosan abban a mozdulatban, amelyvel Steinheil Márta elvonta arcát az anyai csók elől.

Az anyai csók . . . Micsoda édes, selymes puhóság, lágy melegség, béke és szent gyönyörűség van magában a szóban! Megronthat-e ilyen csókot egy fantom, valamilyen elmult emlék, volt bűn, kalandos élet vagy akármilyen is, hogy ha a szív, melylyel a csókot fölkinálják, igazi anyai szív, telve erős, ösztönös ragaszkodással, gyöngédséggel, odaadással?

Steinheil Mártának nem kellett ez a csók. A társadalom morálja tehát ehhez is elég erős.

Ben.

Harcz a levegőért.

Budapest, november 26.

A levegő meghódításáért folyó versengés nap-nap után termi a maga szenzációit. A veszedelem nem riasztja vissza a levegő hőseit. Elszántan törtetnek előre egymás után verik le az előző rekordokat. Ezt a dícsőséget vágyta Brinskmann dr. berlini léghajós is, aki egyik társával hétfőn este Schmargendorfban szállt föl léghajóján, azzal a szándékkal, hogy De la Vaulx francia léghajós rekordját leverje, aki 1900-ban Párisból Oroszország belsejébe repült. Tervét azonban nem tudta megvalósítani. Quarnero szeszélyes szeleit nem ismerve fölemelkedett a tenger fölé, de az erős szélvihar a léghajót a part felé sodorta, ahol beleütközött a Karszt kopár szikláiba. A léghajó utasait halva találták, a léghajó roncsait egy szakadékból szedték össze.

A megrendítő szerencsétlenségről a következőket jelentik lapunknak:

Holttestek a Karszt-vidéken.

Fiume közelében, a magyar tengerparton szerencsétlenség ért két német léghajóst, akik a Quarnero felé repültek és léghajójukat a heves bóra a Karszt-sziklához sodorta. Egy paraszti-asszony, aki száraz leveleket szedett az osztriciai határban, Kresicza és Osztricia között a Karitnao nevű térségen egy férfit holttestet talált. Mikor hozzáért, még élet volt benne, vértől áztatott zsebkezdőt tartott arcán, ahol több súlyos sebből sugárzott a vér. Az asszony rémülten a községbe szaladt és jelentést tett felfedezéséről. Míndjárt ezután Stiglitz kresiczai jegyző egy rendőrrel és több községi emberrel a helyszínre ment.

Utközben csatlakozott hozzájuk két csendőr is. Mire a szakadékból értek, a szerencsétlen emberben már nem volt élet. Míndjárt átkutatták, hogy megállapítsák kiletét és a zsebében egy ezüstórát és több névjegyet találtak, amelyből kitént, hogy az illető Franke Hugó építésmérnök a Majna melletti Frankfurtról. Nem tudták azonban magyarázatot adni annak, hogy miképpen került az illető ilyen állapotba és mi okozhatta halálát. Szétnézve észrevették, hogy a hegyre vezető lejtőn különböző tárgyak hevernek szanaszét, üres zsákok, papírdarabok és ennek irányában utnak indultak, hogy a további nyomokat megtalálják. Nagynehezen megmászták a meredek hegyet és már utközben rájöttek arra, hogy az illető a viharok áldozatul esett léghajós. A hegy orna mellett levő 3 méter mélységű szakadékból egy másik férfira akadtak, aki holtan terült el. Teste iszonyúan szét volt roncsolva, fején óriási nyitott szakadás tátongott, melyből kilocscsant az agyveleje, arca balfelől a bőr egészen le volt szakítva, szeme le volt kötve fekete kendővel, szétterpedt lábán súlyos zúzódási sebek voltak és az egyik lába el is törött. Kopaszra nyírott kis vörös bajszú férfinak látszott. A nála talált írásközből megállapították a személyazonosságát, hogy az illető Brinskmann Vilmos orvosdoktor a Berlin melletti Charlottenburgból. A zsebeiben többi között 202 márka készpénzt is találtak.

A katasztrófa körülményei.

A jelenlevők most már tisztában voltak azzal, hogy a szerencsétlenül jártak tényleg léghajónak utasai. Most átkutatták az egész hegyoldalt és egy csomó német ujságot, iránytűt, messzelátót találtak, majd egy helyen egy kosárra akadtak, amelyből az ételkészlet borult ki. Konzerv, kenyér, ketszersült, bor, pezsgő volt a kosár mellett, amit magukkal vittek.

Ezután a léghajó keresésére indultak. A holttesttől másfél kilométernyi távolságban, az egyik szakadékon végigmenve, megtalálták a léggömböt. Egyszerű ballon volt, nem tartozhatott a kormányozható léghajók közé. A léghajónak állapotából és utasainak fekvéséből megállapíthatták, hogy a léghajó Kresicza felé hajtott a tenger melléken, itt a heves bóra-vihar végigragadta az osztriciai térségen, felvetette őket a magasba és nekilódította a hegyeknek. A benne ülők úgy látszik, látták, hogy milyen veszedelemben forognak, amire következ-

tetni enged az, hogy az egyik nem akarta látni zuhanását és szemét már előre lekötötte fekete kendővel. Az utóbbi a halálra így elkészülve bukkant ki és terült el holtan, a másiknak azonban volt annyi ereje, hogy segítségért menjen, de utközben elbukhatott és alétan terült el a síkságon, ahol a paraszti-asszony rájatalált. A léggömböt egy kiálló szakadékon egy fadagon fennakadva találták meg, kötelei szét voltak tépve. A rajta levő felirásból megállapíthatták, hogy a léghajó a Luftschiffahrt-Gesellschaft tulajdona. A hivatalos közegek összeszedték a megtalált tárgyakat és a két holttestet a kresiczai temető halottsházába szállították.

Az áldozatok.

Az esetről azonnal jelentést küldtek Frankfurtba és Charlottenburgba, ahol megállapították, hogy a fiumei léghajós szerencsétlenség szereplői dr. Brinskmann Vilmos léghajós Berlinből és Franke Hugó építész a poseni Kolmarból. A léghajósok a kolmari léghajós-egyesület Kolmar nevű 2300 köbméter irtartalmú léghajóján szálltak föl és nagy utat szándékoztak tenni. Brinskmann egyebiránt már többször tett hosszabb légi utat és tagadhatatlanul érdekes ember volt. Mint tiszt szolgált egyidőben a német hadseregben, de kilépett, tanult és letette a bölcsészettudori vizgát, majd gondolt egyet és — mérnök lett. Kovással rá orvosi tanulmányokra adta magát és az orvosi vizgát is letette. Legutóbb a frankfurti Charité kórházban mint szemorvos működött. Franke építészről bővebb adatok ismeretlenek.

Az aviatika legújabb eseményeiről az alábbiakban számolunk be:

Blériot a magyar tengerparton.

Abbáziában alkalmi bizottság alakult arra a célra, hogy Blériot-t meghívja és vele több ízben repülési próbákat végeztessen. Ebből az alkalomból Abbáziában egy hétre terjedő ünnepséget terveznek. Lesz hangverseny és külön színházi előadás, amelyben a bécsi nagyobb színházak tagjai fognak résztvenni. Ezenkívül nemzetközi motorosnak versenyt is rendeznek azokra a napokra, amikor Blériot repülőgéppel a Quarnero felé fog emelkedni. Az érdekesnek ígérkező esemény január hónap második felében lesz. Blériot már régóta foglalkozik azzal az eszmével, hogy a Quarnero fölött repülési próbákat végezzon. Szó volt arról, hogy Abbáziából Fiuméba, Fiuméből Czirkvanyába fog repülni. Hogy az abbázai repüléssel egyidejűleg csakugyan megvalósítja-e előző tervét, arról még bizonyosat nem tudni.

A katonai léggömb első utja.

Az osztrák-magyar hadsereg számára rendelt kormányozható léghajó, a Parseval, mint lapunknak jelentik, ma délelőtt Fischamenten megtette első sikeres felszállását. A léghajó kétszer emelkedett a levegőbe, mind a két alkalommal negyedórásig időzött az étherben és simán tért vissza ismét a földre. A ballont délelőtt tíz órakor hozták ki a csarnokból a szabadba. A léghajó kosarában Berlepsch főhadnagy, az aeronautikus intézet főhadnagya, továbbá Kiefer főmérnök, Parseval őrnagynak ismert munkatársa, Hinterstoiser százados és Porsche, az osztrák Daimler művek igazgatója foglaltak helyet. A léggömb féltíznegy óra felé szállott fel első alkalommal. Nagy könnyűséggel mintegy 150 méter magasságba emelkedett rögtön és Fischamenten át Bécs felé vette útját. A léghajó pontosan engedelmeskedett a kormányos mozdulatainak. Negyedórásig tartó repülés után a léghajó visszatért és simán ereszkedett le. Később még egy felszállás történt és a léghajó a legnagyobb precizitással különböző manővereket végzett a levegőben. Közben megfordult a hó és ezért a kísérleteket egyelőre befejezték. A Parseval léggömb a félig merevített rendszer szerint készült. A hordótest egy aczélszövből készült hajógerincszerű vasra van erősítve. Alakja a jellegzetes hal-forma. Körülbelül 50 méter hosszú. A hat méter hosszú kosár erős köteleken csúng. A négy cszilinderes motor 70 lóerős és percenkint 1300 fordulattal hajtja lánczátétél közvetítésével a csavart. Működésben tart

még egy ventilátort is, amely szükség szerint levegőt szivattyuz a hordótestben foglalt léggömböcskébe. A léggömbök vannak azonkívül egyensúlyozási felületek is a léghajó stabilitásának biztosítására.

Francia léghajós-társaság.

Párisból jelenik nekünk, hogy Millerand miniszter elnöklése alatt megalkult a léghajózási társaság. Millerand megnyitó beszédében felhívta a bizottságot, hogy vizsgálja meg az államnak ajándékképpen felajánlott merev rendszerű kormányozható léghajót, amely az elpusztult République van hivatva pótolni. Ez a bizottság fogja előkészíteni a nemzetközi léghajózási konferenciát.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Horvát okvetetlenkedés Fiumében. Fiume és Susák között már régi idő óta állandó az ellenségeskedés. A horvátok mindig belakótnak Fiuméba és a legbogarasabb köveleldzésekkel állanak elő. A legújabb rögeszméjük, hogy a Baross-mű, amelyet a magyar állam 1300 millió korona költségen épített, jog szerint Susákot illeti meg, mert a múlt horvát területet is érinti. A susáki horvátok annyira merészkednek szentelenségükben, hogy még a fiumei rendőrséget se menedéket a múlóra. A horvátok okvetetlenkedése ma mégint egy botrányos esetnek lett okozója, amelylyel szembe az illetékes faktorok a belügyminiszterhez fordultak orvoslásért. A dolog előzménye az, hogy a reprezentanza megbízásából a fiumei bizottság vezetője november 25-én kirendelt néhány tüzoltót a Baross-műre, hogy ügyeljenek ott egy alkalmi érzéket juttatni a tüzoltókat és erőszakkal leküzdjék a moiról. A botrányos eset nagy izgalmat keltett Fiumében és Martics tüzoltóparancsnok rögtön bejelentette azt telefonon Pieri Konstantin parancsnoknak, aki éppen Budapeston időzik a fiumei külföldi bizottságban. Kossuth-mauzoleum felavatása alkalmából. Vio pedesza és Zanella képviselő, akik vele vannak, holnap felkeresik Andrássy Gyula graf belügyminisztert és sürgős orvoslást kérnek tőle.

Zombor város köztörvényhatósága ma tartott közgyűlésén bucsuzott el Fernbach Károly volt főispán a köztörvényhatóságtól. A közgyűlés elhatározta, hogy a volt főispán érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíti. A közgyűlés ezután elhatározta, hogy a zombori ref. egyháznak iskolaépítési céljaira 1400, a zombi kereskedelmi tanfolyam részére egyélyképpen 1000 koronát szavazott meg.

TÁVIRATOK.

A török trónörökös körútja.

Konstantinápoly, november 26. (Saját tudósítónktól.) Hivatalos helyről is megerősítik, hogy Jussuff Izzeddin trónörökös a jövő tavasszal látogatást fog tenni az európai udvaroknál.

A francia kamara.

Páris, november 26. A kamara megkezdte a kultuszárca költségvetéséről tárgyalását. Katolikus szónokoknak a szétválasztási törvény elleni bírálatával szemben Briand miniszterelnök arra utalt, hogy az egyház részéről mindelő üldözés tette szükségessé az ellene kibocsátott törvényeket, igazolja a konkordátum nyomását és a kormányt az egyházzal szemben tanúsított magatartását. A vitát hétfőn folytatják. — A mai ülés során Leroy-Beaulieu képviselő renegátnak nevezte Kerguezec képviselőt. Ebből kifolyólag mindkettő provokálta egymást.

Kölgazdasági táviratok.

Newyork.	nov. 24.	nov. 25.	nov. 26.
Buza helyben	126%	126%	—
decemberre	115%	116%	—
májusra	113%	113%	—
Tengeri decemberre	71%	71%	—
májusra	69%	69%	—
Chicago.			
Buza decemberre	107%	108%	—
májusra	106%	106%	—
Tengeri decemberre	59%	60	—
Newyork, november 26.	Petroleum Stand-		
white Newyorkban 3.05 (8.05).	Petroleum Stand-		

white Philadelphában 8.05 (8.05). Petroleum Refined in Cases 10.45 (10.45). Petroleum Credit Blancos at Oil City 1.48 (1.48). Zsir Western steam 13.90 (13.80). Zsir Roho és Brothers 14.20 (14.15).

Chicago, november 26. Zsir novemberre 13.37 (13.30). Zsir januárra 12.22 (12.10). Szalonna short clear 11.68 (11.68). Sertéshus januárra 21.62 (21.20).

Megvádolt vállalkozó.

Budapest, november 26.

Két reggeli lap ma reggelre Aradról érkezett tudósítás alapján foglalkozik az arad-kikindai vasút építése körül fölmért zavarokkal és a vasút építőjével, **Pallós Ármín vállalkozóval.**

Aradon ugyanis tegnap ülésezett az arad-kikindai vasút végrehajtó-bizottsága. A tanácskozás zárt volt, mégis akad két buzgó tudósító, aki a legaprólékosabb részletekkel szolgált a két fővárosi lapnak és híven beszámolt azzal, hogy a fővárosi vállalkozóról szabálytalanságok derültek ki, amelyek súlyos következményekkel fognak járni.

Természetesen senkinek sincs módjában a zárt ülés adatait felülvizsgálni és kivéve a gyűlésen jelenvoltakat, senkinek sincs módjában megállapítani, hogy a lapokban felsoroltak valójában egyeznek-e azzal a határozattal, amelyet a gyűlés hozott. De egyet meg lehet állapítani annak, aki az arad-kikindai vasútra való pályázásnak előzményeit ismeri: azt, hogy a fővárosi vállalkozó ellen a pályázat benyújtásától kezdve hajszá indult meg, amely még most sem szűnt meg.

Pallós Ármín aradi ember. Szegényen került a fővárosba és itt vállalkozásokba fogott, melyek sikerrel jártak. Rövid idő alatt ezerötzöt kilométer vasutat épített az országban és munkájával tekintélyes vagyonot szerzett. Amikor az arad-kikindai vasútra pályázott, ezt is elnyerte, bár szűkebb házában mindent megpróbáltak, hogy Pallóst a vasút építésétől elűssék. Mint minden ilyen dolognál, más érdekeltségek kezdtek dolgozni s érthető, hogy egy ilyen hadjáratban nem válogatják az eszközöket. Pallós Ármín az ellenkező áramlatok dacára, tisztán olesó és jó ajánlataival elnyerte a megbízatást és hozzáfogott a vasút építéséhez. Az ellene indult hajszá ezalatt sem szűnt meg, sőt határozottan erősödött, amikor hírek kezdtek keringeni, hogy a vagyonosnak gondolt vállalkozó anyagi zavarokkal küzd. A hírek igaznak bizonyultak, mert Pallós Ármín a nemrégiben bekövetkezett pénzválságban elvesztette a vagyonát és megakadt munkájában. Az arad-kikindai vasút építését is abba kellett hagynia s a miniszterium megengedése után más vállalkozónak adta át a munkát. A vasút építésén nem veszteget senki s nem károsodott az állam sem.

A megvádolt vállalkozó különben a következő sorok közlésére kért bennünket:

Tekintetes Szerkesztőség! Aradról kelt tudósítás alapján két reggeli újság ad arról hírt, hogy az arad-kikindai vasút építőrészvénytársaság végrehajtó-bizottsága javaslatba hozta, hogy az igazgatóság tegyen ellenem, a vasút volt építője ellen följelentést, azon a címen, hogy én a részvénytársaságot megkárosítottam. Mindennekellát konstátálom, hogy ellenem eddig semmiféle följelentés nem tétetett. Az arad-kikindai vasút, melynek építését horribilis veszteségem miatt nem fejeztem be — kiépül. A részvénytársaság nem károsodott. Ha ellenem ezen ügyből kifolyólag följelentés tétetnék, én állok elébe. Bizonyítani fogom, hogy egyetlen egyedül én vagyok és hogy erről bünyöm nincs, minthogy tönkrementem. Nagyon kérem, méltóztassék ezt tudomásul venni. Részvénytársaságom ellen ügyvédem útján bünyefenyítő följelentést teszek. Tisztelettel és köszönettel: **Pallós Ármín.**

Az „EGYETÉRTÉS”

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

UJDONSÁGOK.

Introdukció.

* * *

A tél még nem szakadt rá egészen erre a fázó városra, hóból-fagyból csak egy-egy rajt dobott közénk, nyomorúságok motívumaiból csak töredékeket kacagott a fülünkbe. Téltől rettegek csak a rezgését éreztek meg a nagy szimfóniának, amelyből ordítva hangzik ki a jajgatás, pusztulók hörgése vegyül össze rémes diszharmonióvá és a melege vágyók vágyakozása idja a szomorú, sötét melódiát. Még nincs itt, csak közeledik a tél, de a borzalmaiból már mindennap hoz egyet-kettőt. Az introdukció már megcsendült és mindegyik nappal erőte jesebben, viharosabban hangzik föl. Az élettől félők közül mindig többen mondják ki magukra a nagy finita megérkezését, a névtelen szalkinek lesz neviük, amivel az eltűnésüket jelzik a rendőri krónikákban, az apró keserűségek megönnék az emberek szeme előtt és a kis tragédiák elől elfutnak az emberek a halálba. Egy asszony ma nyolcz korona miatt akart meghalni: — mintha a típusa volna a kis téli nyomorúságokból fakadt nagy tragédiáknak. És ezt az asszonyt azon az uton, amelyről most visszafordították, követni fogják százán meg százan, akiket majd nem lehet visszatartani a halálba menéstől és akik tömegönnék és akik keserűre görbült szájjal, erőszakos nevetéssel ugrálnak a Dunába vagy sűtik magukra a revolvert és piszkítják be vérevel, bűnös, nyomorúságos, forró embérvérrel ezt a gyönyörű életet, amelyben minden olyan rózsás és olyan szép.

Az introdukció megcsendült.

Az akkordjai keményen sivitanak végig a lelkeken. Borzalmasan, hidegen, könyörtelenül markolnak belénk és megráznak, mint a vihar a palántát. És fázó lelkek, mi, akik megbor-zongunk a melege való vágytól és összezsuklik az alerásunk, amikor az első hideg elér, remegve hallgatjuk a tél muzsikáját. Az introdukció, amely mindig erősebben hallatszik és mindig közelebb jön felénk. És azt kérdezzük: milyen mélyen lesz hát a világ, amikor egész nyári kódó hatalmával rálép a földre a tél. Milyen lesz az igazi szimfónia, amelynek az introdukciójában is ennyi a rettenetesség, a kín, a fájdalom. Milyen lesz ez a muzsika? Mennyi lesz benne a nyomor, hogy fognak kavarni benne a sikoltások, halálba rohanók átkai, esettek kéré fölhördülése, didergők dala és fénye után, éhes emberek kenyér-akarása és küzdelemben belefáradtak zsoltáros imája. Milyen lesz ez a tél, amelynek az első hidegtől is kicsiráznak a tragédiák...

Az introdukció megcsendült.

Félre hallgatjuk az akkordjait és remegve gondolunk arra, amikor a fülünkbe harsog az igazi szimfónia muzsikája...

NAPREND. Naptár: szombat, november 27.

— Róm, keth. és prot.: Virgil. — Görög-ország: nov. 14. Fülöp apostol. — Zsidó: Kisz. 14. — A nap kél reggel 7 óra 23 perczkor, nyugszik este 4 óra 12 perczkor. — A hold léi este 4 óra 22 perczkor, nyugszik reggel 7 óra 15 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

A Kossuth Mauzoleum nyitva 10—5-ig. — A Petőfi Ház (Ereklyemuseum) Bajza-utca 21. szám. Nyitva naponta, vasár. és ünnepnapokon is, 10—2-ig. Belépőj: 2 korona, keddi napokon ingyenes. — A Magyarok bejövetele Feszty Árpád körképe a Városligetben. Nyitva egész nap. Belépőj: 1 korona. — A Mü. sarnok téli tarlata. Nyitva 9—3-ig. Belépőj: 1 korona. — A Kéve kiállítás a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—4 óráig. Belépőj: 1 korona. — A Könyves Kálmán szalonna rendezésé miatt zárva. — Gulácsy-Fáy kiállítás az Oránia 13-tyó-teri szalonjában. Nyitva egész nap. Belépőj: nres.

Nyitvalelő muzeumok: A Nemzeti Muzeum ásványtára 9—2-ig. — A Szépművészeti Muzeum 10—2-ig. — A Népi Gazdasági Muzeum 10—1-ig és 3—7-ig. — Az Iparművészeti Muzeum (svéd kiállítás és karácsonyi vásár) 9—1-ig és 3—7-ig. — A Szechenyi Muzeum 10—12-ig. — Az Aquineumi Muzeum egész nap. — A Ráth György Muzeum 10—4-ig. — A Erzsébet Muzeum 9.161 19 1-ig és 3—4-ig.

Nyitvalelő könyvtárak: A Nemzeti Muzeum könyvtára 9—1-ig. — Az Akadémia könyvtára 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12-ig. — A Fővárosi könyvtár 9—2-ig. — A Kereskedelmi muzeum könyvtára 9—2 óráig. — A pedagógiai könyvtár 3—6-ig.

— **Személyi hír.** Széll Kálmán volt miniszterelnök a guggenbergi vízgyógyintézetbe érkezett.

— **Henrik porosz herceg Magyarországon.** Henrik porosz herceg tegnap Magyarországra érkezett, hogy részt vegyen a gróf **Andrássy Géza** által rendezendő medvevadászatokon. A herceg ma érkezik Iglóra, ahonnan automobilon megy a bettléri kastélyba. A vadászatok holnap kezdődnek.

— **A budapesti német főkonzul szabadságon.** A szabadságra elutazott **Schönburg-Waldenburg** Herman herceg, budapesti német főkonzul helyettesítésével **schwartzenfeldi Kracker dr.** budapesti követségi tanácsost bízták meg. Dr. **Kracker** tegnap Bukarestből, ahol a német követségnél működik, Budapestre érkezett és ma átvette a budapesti német főkonzulátus vezetését.

— **A spanyol királyné Párisban.** Tegnapelőtt a spanyol királyné a legszigorubb inkognitóban Párisba érkezett. A vagon, amelyben utazott, anélkül hogy azt a királyné elhagyta volna, az Orleans-pályaudvarról az északi pályaudvarra viték, ahonnan a királyné tovább utazott Calaisbe. Az utazást azért tartották titokban, mert attól féltek, hogy a Ferrer-ügyből kifolyólag tüntetésekre adott volna alkalmat.

— **Királyi vendég gróf Lónyayéknál.** Frigyes dán király tegnap délután Bécsben látogatást tett a **Lónyay** grófi párnál, akik már egy hét óta Bécsben tartózkodnak. Gróf **Lónyay**, Elemér a lépcsőházban fogadta a dán királyt és felvezette **Lónyay** grófné szalonjába, amelynek ajtajánál **Gagern** báróné udvarhölgy üdvözölte. A király félóránál tovább időzött a grófi párnál. **Lónyay** grófné **Gagern** báróné társaságában majdnem minden nap kimegy automobilon **Schönbrunnba** leányához, **Windisch-Grätz** hercegnéhez, aki egy idő óta grön-gelkedik.

— **Zarándoklás Kossuth mauzoleumához.** **Kossuth** Lajos mauzoleuma, melyet tegnap avattak föl országos ünnep kapcsán, három napig nyitva marad a kegyeletes nagyközönség előtt. A mai első napon a hideg idő ellenére igen sokan zarándokoltak ki a mauzoleumhoz, melynek lépcsőit és erkélyeit még teljesen eltakarja a tegnap elhelyezett koszorúk tömege. A koszorukat és virágokat ott hagyják a mauzoleumon, de a koszorúk szalagjait elszállítják a Kossuth-ereklyék közé a magyar Nemzeti Muzeumba. A mauzoleumot vasárnap délután bezárják és csak márczius 20-án, **Kossuth** halálának évfordulóján nyitják fel újra. A Kossuth-ünnepre érkezett turini vendégek, **Rossi** szenátor polgármester és társai ma **Almády Géza** tanácsnok vezetésével megtekintették Budapest nevezetességeit, a budai királyi várpalotát, az ország-házat és a székesfőváros köztérkézeit, amelyekről nagy elragadtatással nyilatkoztak. Délben **Kossuth** Ferenc kereskedelmi miniszter ebédet adott az olasz vendégek tiszteletére.

— **Kinevezések a földmívelésügyi minisztériumban.** A földmívelésügyi miniszter a vezetése alatt álló minisztériumban **Pázmándi Géza** segédhivatali főigazgatói címmel és jelleggel felruházott segédhivatali főigazgató segédhivatali főigazgatóvá, **Biró Antal** segédhivatali igazgató címmel és jelleggel felruházott irodatisztet segédhivatali igazgatóvá és **Haász** Konrád irodasegédit irodatiszté nevezte ki.

— **Beteg politikusok.** Néhány nap óta influenza **Justh Gyula** s nem mozdulhat ki a lakásából. Állapota ma olyan kedvezőre fordult, hogy orvosi véleménye szerint egy-két nap múlva egészséges lesz. — **Beteg volt gróf Batthyány Tivadar** is, de már 5 is jobban van s a jövő héten folytatja megszokott tevékenységét.

— **Mária Terézia emlékezete.** Az egyetem újjaalkotója, **Mária Terézia** királynő halálának évfordulója alkalmából, november 29-én, hétfőn délelőtt tíz órákor ünnepes gyaosztentisztelet lesz az egyetemi templomban. E napon az előadások mind a négy karon szünetelnek.

— **Eladott királyi kastély.** A királyi ház minisztériuma elhatározta, hogy eladja **Düsseldorf** városának a jaegerdorfi királyi kastélyt és a parkot. A császár helybenhagyta a szerződést. Az eladási ár egymillió kétszázötvenezer márka.

— **Királyi elismerés.** A király megengedte, hogy *Kolossváry* Miklós belügyminiszteri tanácsosnak, saját kérelmére történt végleges nyugalomba helyezése alkalmából, sok évi szolgálata alatti szerzett érdemeiért, legfelső elismerése tudtul adassék.

— **A Mikszáth-jubileum és Kecskemét.** Az ország törvényhatóságainak sorában Kecskemét városa is elhatározta, hogy méltó módon részt vesz Mikszáth Kálmán negyvenéves írói jubileuma alkalmából rendezendő ünnepségeken. A mai napon tartott közgyűlés elé Tomori Jenő író, bizottsági tag indítványt terjesztett be, amely szerint a közgyűlés egyhangulag elhatározta, hogy Mikszáth munkáinak diszkiadását megveszi. A városi utcák közeli újrendezésekor egyik utcáját a nagy íróról nevezi el. A jubileumi ünnepségeken pedig a nagybizottság által megállapítandó programot értelmében vesz részt.

— **Taussig lovag temetése.** Ma délután temették Taussig Tivadar lovagot, az osztrák földhitelintézet elhunyt kormányzóját. A gyászünnepségen résztvettek többek közt: Bienerth miniszterelnök, Weisskirchner, Stürgkh, Vrba és Bilinski miniszterek, Kielmansegg gróf helytartó, a vasutügyi és kereskedelmi miniszterium több magasrangú tisztviselője, az állami hatóságok képviselői, a nagyobb bank- és pénzintézetek és kereskedelmi vállalatok igazgatói, egyesületek küldöttei.

— **Osztrák vitorlahajó megmentése.** A „Gö-döllő” személyszállító gőzösnek, mely a dalmát parton teljesít szolgálatot, parancsnoka, legutóbbi útjáról Plumbéba visszatérve, jelentést tett a tengerészeti hatóságnál, hogy utközben „Plavnik” nevű világitótorony mellett a „San-Simoene” nevű osztrák vitorlást megmentette a zátonyra jutástól.

— **Kiss József posta-főigazgató halála.** Kiss József posta- és távirat-főigazgató váratlan halála széles körben keltett mély részvétet. Az elhunyt tudásával és széles látókörű gondolkodásával mintaképe volt annak a hivatalnoknak, aki a gndjaira bizott intézményt odaadással fejlesztte. Kiss halála a gyászoló családon, jóbarátokon és ismerősökön kívül őszinte gyászba döntötte a kereskedelemügyi minisztériumot is, ahonnan legelőbb *Szerényi* József államtitkár, majd délben az özvegyénél tett látogatás során az ügyosztály, amelynek élén állott, Bayler István műszaki tanácsos vezetésével részvételével testületileg kondoleált. A holttestet a Szent János-kórházból ma reggel kiszállították a farkasréti temető halottsházába, ahol főhravatalozták. Temetése, amelyen testületileg vesz részt a kereskedelemügyi minisztérium, a posta- és táviratigazgatóság s a postai szaktanfolyamok hallgatói kara, szombaton délután három órakor lesz a farkasréti temető halottsházájából.

— **Kémkedő volt főhadnagy.** A bécsi hatóságok jelenleg egy nagyszabású kémkedési ügyvel foglalkoznak és a nyomozás folyamán már két letartóztatás történt. A vizsgálat akkora sikerrel folyik, hogy nemcsak a letartóztatott emberek bűnösségeit bizonyítja, hanem más bűnrészeseknek is nyomára vezet, magasrangú hölgyeket kompromittál. November 8-án Bécsben III. Gerligasse 17. száma alatt két detektív letartóztatta az ott lakó lovag Dembowski János volt ulánus főhadnagyot, akit kémkedéssel vádoltak. Ugyanakkor elfortá, H. Lelát, akit azonban rövid idő múlva szabadonbocsátottak. Dembowski ellen megtették a feljelentést, hogy szigorúan őrzött katonai titoknak jutott a hírtokába és ezeket busás ellenszolgálatás fejében egy külföldi hatalomnak elárulta. Szeretójét eleinte szintén bűnrészességgel vádolták, de a vádat nem lehetett rábizonyítani. Dembowski lovag tekintélyes családból származik. A kadétiskola elvégzése után a 4. ulánuszredben tiszthelyettes lett, majd hadnaggyá és később főhadnaggyá lépett elő. Közben az I., majd az 5. honvéd ulánuszredhez. Stockerauba helyezték át. Ekkortájt történt az, hogy hamis játékon kapták rajta, mire tisztii becsületbírság elé állították, amelyik megfosztotta főhadnaggyi rangjától. A volt főhadnaggy kedvese egy tekintélyes hivatalnok leánya.

— **Björson haldoklása.** Björson állapota Párisban nagyon aggasztóra fordult. A beteg nyugtalanul tölti ójjeleit, alig táplálkozik és ereje rohamosan fogy. Az orvosok minden pillanatban várják halálát.

— **Német vendégek Budapesten.** A „Vereinigung für Staatswissenschaftliche Fortbildung in Berlin” nyolcvanöt tagja *Elster* titkos tanácsos, *Gebauer* és *Harmos* tanárok vezetésével ma délután hét óra husz perczkor érkezett meg a Nyugati pályaudvaron. — Üdvözlésükre a pályaudvaron megjelentek a vendéglátó Magyar Jogászegylet képviselői dr. *Szladits* Károly, dr. *Baumgarten* Nándor és dr. *Klug* Emil, a kereskedelmi és igazságügyi minisztérium kiküldöttei és a német konzulátus ügyvivője *Kracker v. Schwarzenfeld*. — Este félkilencz órakor a Deli-féle vendéglőben ismerkedési est volt, melyen megjelentek a német vendégek teljes számban és a magyar közgazdasági élet és jogászvilág számos kitünősége. — Ott voltak: *Láng* Lajos, *Hieronymi* Károly és *Maltskovics* Sándor v. b. t. t.-ok, *Magyar* jogkari dékán, *Balogh* Jenő, *Földes* Béla, *Pikler* Gyula egyetemi tanárok, dr. *Márkus* Dezső kir. kuriai bíró és mások. — Holnap délelőtt a hatvani czukorgyár megtekintésére Hatvanba utazik a társaság. Este hét órakor a Magyar Jogászegylet diszülést rendez, melyen dr. *Lers* Vilmos kereskedelemügyi miniszteri tanácsos Magyarország gazdasági fejlődéséről, *Ruffy* Pál belügyminiszteri tanácsos pedig a magyar gyermekvédelemről tart előadást. Az ülés után az ügyvédi kör helyiségében (V., Szemere-u. 10.) társasvacsora lesz.

Vasárnap a társaság a mezőhegyesi állami uradalmakat fogja megtekinteni s körutat tesz a mezőhegyesi pusztán. Mezőhegyesről hétfőn jönnek vissza Budapestre s este nyolcz órakor a Társadalomtudományi Társaságban dr. Szende Pál előadását hallgatják meg Magyarország államjogi helyzetéről. Kedden csoportokban megtekintik a József-műgyémetet, az állami gyermekmenhelyet, az állami gyűjtőfogházat és a községi kenyörgyárat. Délben bucsuebéd lesz a Hungária-szállóban s este hét órakor a társaság a Nyugati pályaudvarról visszautazik Berlinbe.

— **A két Apafi Mihály temetése.** I. Apafi Mihály és felesége Bernemisza Anna, valamint II. Apafi Mihály és felesége, Bethlen Katalin tetemeit a műemlékek országos bizottsága Almakerékről átszállította Kolozsvárra. A házastársakat két hatalmas érczoporsóba zárva a farkas-utcai régi református templomban november 28-án, vasárnap helyezik örök nyugalomra. Az ünnepies elhelyezésnél a műemlékek országos bizottságát dr. Szádeczky Lajos egyetemi tanár és Szentkereszty Pál fogja képviselni. A régi almakeréki Apafi-sírbau talált ereklyéket dr. Posta Béla kolozsvári egyetemi tanár az erdélyi muzeumban helyezte el.

— **Steinheilné és leánya.** A Steinheil-ügy utolsó áldozata Steinheil Mártha, a felmentett Steinheilnének a leánya. Híven kitartott az anyja mellett, míg a végtárgyalás adatai nyilvánosságra nem hozták Steinheilné életének intimitásait. Ez időtől kezdve Steinheil Mártha beszűntette látogatásait anyjánál a fogházban és elhatározta, hogy soha többé nem érintkezik az anyjával. Már régebben, amint most kitént, áttért a katolikus hitre és az a szándéka, hogy kolostorba vonul. Mit is kezdjen mást? A szegény leányt társadalmi életre nevelték s mindaz, amit tanult: írás, olvasás és számolás. Valamieskét a konyhához is ért, de nem annyit, hogy abból egzisztenciáját biztosítsa. Abból a pénzből, amelyet anyja most kapott, Mártha nem fogad el semmit. Abba beleegyezett rokonai kérésére, hogy anyjával még egyszer találkozzék, de ez a találkozás nem jelentett kibékülést. Steinheilné térdén állva könyörgött gyermeke előtt és megesküdött, hogy csak miatta vétkezett. Steinheil Mártha azonban néma maradt. Másnap visszatért öreg rokonaihoz Belfortba, ahol menedéket talált. Előzőleg állítólag kijelentette: adjon el anyja mindent, amit akar, csak azokat a butorokat nem, amiket atyja használt. Steinheil Mártha, aki az anyjával való találkozása alatt néma maradt, könyvekben tört ki, amikor meggyilkolt atyjára gondolt.

— **Magyar Királyi Automobil-Kar.** Bécsből táviratozzák, hogy a közös hadsereg hétfőn kiadandó Rendeleti Közlönye közli a magyar királyi automobil-kar szervezési szabályzatát.

— **Cook bolond.** Napról-napra erősen csökken Cook híveinek száma, úgy hogy Cook már nem is mer az Egyesült-Államokban nyilvános előadást rendezni. Mostan aztán még mindig tartó vitába beleszól egy amerikai tudós és halálos komolyvágyú itélettel kegyetlenül lesújt Cookra. Dr. Parker Herschel Clifford, a Columbia-egyetem híres tanára a minap a Patria nevű newyorki tudományos társaságban előadást tartott és izgalmas érdeklődés kíséretében szenzációs kijelentéseket tett. Akként nyilatkozott, hogy Cook nem jutott fel a Mount Mac Kinleyre. Azok a felvételek, amiket Cook mint erre a hegyre vonatkozó képeket mutatott be, Brown Ridgeben, a Mac Kinley hegytől harmincz kilométernyire készültek. Cook kétségtelenül elmebajos — mondotta tovább az előadó. Mikor visszatért, le volt soványodva, zavarosan beszélt, összefüggéstelen badarságokat hadart el. Bizton hiszem, hogy Cooknak meghibbant az esze. Ha azt állítom, hogy nem volt fenn a Mount Mac Kinley, akkor nem csupán meggyőződésből szólok, hanem tényeket közlök. A fényképekkel kiadott könyv láttára megbotránkoztam. Cooknak nem volt bátorsága velem szemtől-szembe megvédeni az igazát. Szilárd véleményem, hogy Cook elvesztette az eszét, amikor el akarja hitetni a világgal, hogy ő valóban járt a kérdéses hegyen. Az előadó végül azt mondta, hogy hallgatása miatt már jó ideje adósa az igazságnak és ezt az adósságot le kellett rónia. Nem bántja Cookot, ezt a szerencsétlen embert és nem mond itéletet az ő északarki útjáról, de szükség volt azt a csunya hazugságot leleplezni, hogy Cook megmászta a Mount Mac Kinleyt. Ezek után Cookot az a néhány amerikai újság is cserben hagyja, amelyek eddig pártját fogta.

— **Madarász László halála.** A „Szabadság” amerikai magyar lap ma érkezett számából értesülünk arról a szomorú hírről, hogy Madarász László, a 48-as idők rendőrminisztere, id. Madarász József országgyűlési képviselő öccse, november 6-án Amerikában meghalt. A gyászos esetet a következő levéllel tudatta leánya a szerkesztősséggel:

Goodhope, Mo.
Tisztelt uram! Legyen szives becses lapjában az édesatyámra vonatkozó hírt közölni. Atyám, aki 1811-ben született Budapest közelében, november 6-án meghalt. Mindig sajnálom, hogy nem tudok olvasni, írni vagy beszélni magyarul. Tisztelettel: Hermine Madarász Bray.

— **Országos diák-kongresszus.** Pécsért ma kezdődött meg a magyar főiskolai ifjúság országos kongresszusa. Az ország minden részéből tegnap este érkeztek a diákok Pécsre, ahol a jogakadémia ifjúsága lelkes fogadtatásban részesítette őket. Tegnap este a Nádor-szálló éttermében ismerkedőest volt. Ma délelőtt kilencz órakor a pécsi székesegyházban Veni sancte volt: a misét gróf *Zichy* Gyula megyés püspök fényes segédlettel celebrálta. A diákság a templomból a városházára vonult a kongresszus megnyitására. Az ülést Nagy Valér elnök nyitotta meg. Utána *Késmárky* István jogtanár gróf *Zichy* Gyula püspök nevében köszöntötte az ifjúságot. Dr. *Mutschbacher* Viktor jogakadémiai igazgató válaszolt az egykori pécsi egyetem történetét, amely az Anjou-korig nyulik vissza. A mohácsi vést követő általános kulturális hanyatlás volt az oka annak, hogy a pécsi főiskolának ma már a helye sem ismeretes. *Kirner* Vilmos, a budapesti egyetemi kör elnöke, az összes megjelentek nevében köszönetet mondott a fogadtatásért. Ezután a nagyváradi, majd a kolozsvári kiküldöttek üdvözölték a kongresszust. Nagy Valér elnök indítványára a kongresszus táviratban üdvözölte gróf *Zichy* Gyula püspököt és a kongresszus többi védőjét.

— **A Műgyetem elmúlt tanéve.** A Lágymányoson épült új műgyetem dísztermében az idei tanév tulajdonképeni ünnepélyes megnyitása vasárnap délelőtt tíz órakor lesz. Az elmúlt tanévről szóló beszámolóbeszédet *Wartha* Vincze műgyetemi rektor tartja. A beszámoló beszéd részletesen felüléli a műgyetem nevelő működésén kívül mindazokat a külső eseményeket, amelyekben az elmúlt műgyetemi esztendő meglehetősen gazdag volt. A megnyitó-ünnepen az egész műgyetemi ifjúság részt vesz.

— **Vasuti összejövetel.** Newyorkban a Nordhern-vasutnak egy vonata összejött egy vilámosvonattal. Az utóbbinak hat kocsija elégett. Az utasok közül hárman meghaltak és ötvenen veszedelmesen megsérültek.

— **Politikai párbaj.** Sopronban párbajt vívtak ma reggel politikai összehálkozás következtében Havas Jenő ügyvédjelölt, a régi függetlenségi párt jegyzője Meiszner Ernő lapszerkesztővel. A hét folyamán megalakult Kossuth-párt értekezletén Havas Jenő is megjelent, aki az értekezleten lelkes beszédet mondott, elítélve egy pártlap eljárását. Meiszner Ernő, aki Havas kijelentéseit sértőnek találta magára nézve, szóváltásba keveredett Havassal és sértő kifakadásáért provokálta. A párbaj ma reggel ment végbe és a felek háromszor csaptak össze, miközben Havas mellén hosszú kardvágást kapott. A sebesülés nem súlyos.

— A „helsingforsi egyetemi tanár”. E hó 20-án a miskolczi rendőrség értesítette a fővárosit, hogy Miskolcson dr. Leiner Adalbert nevén mint helsingforsi egyetemi tanár valaki könyöradományokat gyűjtött s aztán a városból nyomtalanul eltűnt. A fővárosi rendőrség azóta is részen volt s várta a fővárosba az egyetemi tanár urat. Ma este hét órakor a Kossuth-pártkör Pannónia szállóbeli helyiségéből telefonált Jakab Sándor párttitkár a rendőrségre, hogy dr. Leiner Adalbert helsingforsi tanár megjelent ott, hogy könyöradományokat gyűjtson. A rendőrség két kiküldött detektívje azonnal felismerte az éppen nem idegen idegent, Wildenauer Béla többször büntetett és ellajstromozott család személyében azonnal le is tartóztatták és a főkapitányságra kísérték. Wildenauer régen ki van tiltva a fővárosból. E hó 20-ika óta az Arany Sas szállóban lakik s oda irányította a kisebb könyöradományokat is.

— **Magyar orvos sikere.** A newyorki, chicagói, cincinnati, gladelfiai és st. lousi egyetemek fülgógyászati osztályai képviselőinek meghívására Neumann Henrik dr. bécsi egyetemi magántanár decemberben és januárban az említett amerikai egyetemeken klinikai előadásokat tart a fülgógyászat legújabb előhaladásáról. Neumann dr. már el is utazott Amerikába. Neumann tanár magyarországi születésű és Miskolczi származék; családja ma is ott lakik. A Budapesten megtartott legutóbbi nemzetközi orvoskongresszuson Neumann több előadást tartott s a kongresszus a fülgógyászat terén végzett kiváló tudományos munkásságának elismerésül a Lennell-díjat ítélte neki, ami a kitüntetésre rendkívüli megtiszteltetés jelent.

— **Junga Sebő bűnügye.** Ma megírta néhány lap, hogy Junga Sebő honvédszázadosnak, a kassai pokolgép-merénylet bűnügyében szenzációs fordulat állott be. Junga az utóbbi napokban állítólag megváltoztatta eddigi magatartását és régi védekezési modora helyett hétfőn részletes beismerő vallomást tett. A közlemény szerint Junga az első kihallgatása alkalmával beszámíthatatlansággal védekezett; ezt igazolták a százados megfigyelésével megbízott ezredorvosok is, akiknek jelentése szerint Junga rendkívül ideges ember és némely cselekedeteiben beszámíthatatlan, neurasténiaja előrehaladott állapotban van és többször ideggyöresök lepik meg. A vizsgálóbizottság azonban az előnyomozati iratok áttanulmányozása után több olyan adatot talált, amelyekből Junga és Mátyássy Zoltán között lefolyt amerikai párbajra lehetett következtetni, miért is szükségessé vált Junga Sebő újabb kihallgatása. A vizsgálóbizottság erre hétfőn újból megjelent a honvéd helyőrségi kórház Gyáli-uti épületében és kihallgatta Junga Sebőt, akivel közölték az újabb motivumokat. Junga kezdetben megmaradt eredeti vallomása mellett, utóbb azonban 3 óra keresztül kronológikus sorrendben elmondta a pokolgép-merénylet egész történetét. Eszerint Junga a merényletet öntudatosan, előre megfontolt szándékkal, hosszú előkészület után követte el. Nagyon súlyosok kényszeríték rá. Ő maga mondta, hogy a féltékenységre. Féltékeny volt Mátyássyra, akiben nyugodt és boldog házasságban erőszakosan feltolakodó vetélytársat látott és úgy képzelte, hogy boldogságának a feldúlója.

A fentebbi híradással kapcsolatban illetékes helyről azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a közlemény adatai nem felelnek meg a valóságnak, mint-hogy a Junga-ügyre vonatkozó részleteket, éppen a vizsgálat érdekében egyelőre titokban tartják és így azokból semmi sem juthatott a nyilvánosságra.

— **Magyar háziipar.** A Berlinben rendezett magyar háziipari kiállítást tegnap meglátogatta a német császárné és nagy tetszéssel nyilatkozott az egyes tárgyakról. A Országos Magyar Háziipari Szövetség még tegnap a következő táviratot kapta Berlinből: Küldjenek sürgősen mintagyűjteményt bluzokból a felsége a császárné részére, a ki éppen most látogatta meg a kiállítást, élénken érdeklődött és megparancsolta, hogy a királyi palotába nagyobb választékot küldjünk. *Friedweb.*

— **Guruló rubel.** A milliókra menő sikkasztásokról, amelyeket a moszkvai intendatúránál követtek el, újabban a következő részleteket jelentik: A vádlottakról házkutatásokat tartottak és sok kompromittáló irást foglaltak le. Poliakov ezredesnél 170.000 rubelt találtak, amely az elsikkasztott pénzből származik. Egy másik magasrangú tiszt barátjától, egy színésznőtől elkoboztak mesés értékű gyémánt ékszereket.

Giers ezredes is azok közül való, akik ellen Garin szenátor az intendatúrán elkövetett sikkasztások miatt vádat emelt. A vizsgálat kiderítette, hogy Giers ezredes a sikasztott pénzen vagyontérő ékszereket vásárolt kedvesének. A rendőrség ma házmolozást tartott Krelow színésznő lakásán és elkobozta ékszereit, amelyeket az ezredesétől kapott.

— **A 48-as szociáldemokrata párt.** Kossuth Lajosnak. A Kossuth-mauzoleumnál a 48-as szociáldemokrata párt egy küldöttsége ma járt künsi a kerepesi temetőben, hogy a párt koszorúját Kossuth Lajos emlékművére elhelyezze. A kegyeletos ünnepen Mezői Vilmos orsz. képviselő is résztvett és néhány szóval ő helyezte el a koszorút.

— **Harc a medvével.** A zolyombrezói vadász-társaság több tagja a rezsepari magy. kir. erdőgazdonság által bérelt vadászterületen vasárnap vadászatot rendezett. Ez alkalommal a társaság tagjai rálöttek két medvére. Az amiótt felbőszült hatalmas anyamedve a leshelyen gyanútlanul álló Keresztény István kinstári erdőőr hátláról meglámodta, földre teperte és egész testével reánehazodva, marcangolni kezdte. Szerencse, hogy a meglámodott nem vesztette el lélekjelene-tét és igyekezett hason fekve maradni, hogy a fel-dühösödött bestia nemesebb testrészeit meg ne sérthesse. Helyzete azonban így is nagyon válságossá vált. Segélykérésére pár perc múlva a veszedelem helyére siettek a vadásztársaság tagjai, akik közül Pozor Richárd mérnök látván a válságos helyzetet, egy jól irányított lövést intézett a medvére, amely meszebeülve ott hagyta több súlyos sebből vérző áldozatát és elterült a földön, de újra fölemelkedve, újabb támadásra készült. De ebben megakadályozták a vadásztársak, akik erős küzdelem után végre leterítették a hatalmas állatot. A medve által összemarcangolt erdőőr sérülései súlyosak, de nem életveszélyesek.

— **Kimutatás a helyőrségekről.** A hadsereg csapatainak elhelyezésében legújabban beállított változások után most állították össze a kimutatást a magyarországi és az ausztriai helyőrségek csapatainak számáról és összetételéről. E kimutatás szerint a legnagyobb helyőrsége Bécsnek van, ahol harmincegy gyalogzászlóalj, tíz lovasszázad, huszonnyolc ágyúútog és nyolcz vartüzérszázad állomásozik. Utánna a legarósebb helyőrség Budapest: itt huszonegy gyalogzászlóalj, kilencz lovasszázad, huszonhárom ágyúútog, két vartüzér- és négy utószázad van. Az ezután következő legnagyobb helyőrségek: Leuberg, Prága, Szerajevó, Grác, Trieszt, azután Zágráb, Brünn, Klagenfurt, Temesvár és Trebinje, valamennyi ötnél több gyalogzászlóaljjal. A legnagyobb lovassági helyőrségek: Stockerau tizenkét, Bécs tíz, Budapest kilencz, Leuberg és Nyiregyháza nyolcz lovasszázaddal. A műszaki csapatok közül a legtöbb: tizenkét század, Korneuburgban állomásozik, a legtöbb vartüzérszázad pedig Polában és Kataróban van. Azt az elvet, amely a legnagyobb gyalogsági helyőrségeknek az északi határon való csökkentésére vezetett, a nagyobb központi helyőrségeknél is keresztülvizsik s ennek következtében a budapesti, prágai, leubergi, krakói és przemysli helyőrségek gyalogsapatait már öt év óta jelentékenyen csökkentik.

— **Bomba.** Rio de Janeiróból jelentik: San-Paulóban tegnapelőtt este egy anarchista bombát vetett egy német kereskedő üzletébe, amely a város közepén van. Az explozió következtében óriási tűzvész támadt és az egész városrészt elpusztította. Igen sok ember a házakba égett.

— **Abdul Hamid titkára.** Izzed basáznak, Abdul Hamid volt titkáranak megengedték, hogy Konstantinápolyba visszatérjen. Az engedelemnek humoros izt ad az a körülmény, hogy Izzed köteles az Abdul Hamid uralkodása alatt szerzett hatalmas vagyonának egy részét az állam rendelkezésére bocsátani.

— **Halálos baleset.** Romozihelyen halálos kimenetelű baleset történt. A Stefanczku-féle faszénegető telepen tíz rutén famunkás egy általuk készített gunyhóba mentek aludni. Az új folyamán nagy esőzések voltak s ennek következtében a hegyoldal megosuzott, a gyalog összedől és a munkásokat maga alá temette. Az egyik munkásnak sikerült a kunyhóból kimenekülnie és nagy erőfeszítéssel hat társát a romokból kimentette, három azonban a romok alatt megfult. A szerencsétlenül járt munkások valamennyien családosok.

— **Kanyarójárvány.** Hajduböszörményben a kanyaró terjedése miatt az alispán az összes óvodákat, elemi- és iparos-, valamint gazdasági ismételő iskolákat bizonytalan időre bezáratta. Kanyaróban ez idő szerint száz gyermeknél több fekszik betegen, akik közül többen meg is haltak. A járványbizottság naponként állózik.

— **Véres lakodalom.** Csarnató községben egy lakodalmon nagy lármát csapott a pálinkától megttasodott násznép. A falu bírja elküldötte Labati Péter rendőrt, hogy csináljon rendet a mulatózó között. Amikor Labati megjelent a lakodalmas házban, a vendégek közül Pleszka Péter nekirontott és bicskájával szivarszúrta. A gyilkos elfutott s otthon fel akarta akasztani, de többen megakadályozták s átadták a csendőrségnek.

— **A mikrofon mint forráskerész.** Körülbelül egy évvel ezelőtt Diener párisi mérnök a tudományos akadémiának lemutatta tanulmányát, melynek segítségével földalatti víz létezését meg lehet állapítani. Ezt a tanulmányt — mint Maurice Cabs a Gil Blasban írja — sikerült annyira tökéletesíteni, hogy az a gyakorlatban is használható. A készülék egy hallgató csőből áll, amelyet a földre bocsátanak, a hang egy készülék segítségével erősebb lesz s azt vezetékkel egy hallgató kagylóhoz vezetik. A folyó víz olyan hangot idéz elő, mint az erdőzugas, a csepegtésnél pedig harangütés-szerű hang hallható. A készülékkel legelőször Páris környékén kísérleteztek. Vancressor és Garbes közötti vízvezetékben haladó víz zúgását egész jól lehetett hallani, egész tisztán ki lehetett hallani egy munkás fütyülését, aki a vízvezetékhez leereszkedett, míg szabad füllel egyáltalában semmiféle hangot sem lehetett hallani. Marne egyik vízvezeték völgyében Diener tanulmányának gyakorlati használhatósága is bebizonyult, amennyiben a készülék segítségével két földalatti forrást fedeztek fel, amely 15 m. mélységben esörgedezett. A Diener-féle készüléket valószínűleg nemcsak forrás feltalálására lehet majd használni, hanem bányákban vizitáskákát is ki lehet vele kutatni, valamint a bányába szorult emberek tartózkodási helyét is meg lehet majd vele állapítani.

— **Szökött fegyverek rablótámadásai.** A sármelléki csendőrség táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy a vidéken két szökött fegyver garázdálkodik. Ezek Kadosta József és Lojerli Ferencz, akik a nagyenyedi fegyházból megszöktek. A két fegyver Keszthely és Csallitcsárda közötti úton meglámodta Hermann Márton sármelléki lakost, revolvért fogtak rá és tízenhat korona pénzt elrabolták. Ugyanaznap az alsó Tabok községhez tartozó Csallit-erdőben újat állották Korány Milki csallitcsárdai lakosnak, revolverral megfenyegették, hogy lelövik, ha a pénzt nem adja oda. Korány Milki vásárról igyekezett hazafelé és sok pénz volt nála. Ellenkezni nem mert, átadott 270 koronát, amivel a rablók megelégedtek. A két fegyver állandó rettegésben tartotta a környéket. Éjszakánként betörték a falvakba és a házakból mindenféle holmit elraboltak. E haramiák a napokban Budapest felé utaztak el. Kadosta József, aki 30 éves mechanikus, veszedelmes betörő (Rácz Gyula, Rácz József, ifjú Rónai József árneveket használja), Lojerli Ferencz 24 éves notárius vásári tolvaj. A rendőrség nyomozza őket.

— **Házasság.** Nádas Ignác e hó 28-án tartja esküvőjét Neufeld Vilma kisasszonnyal.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művész esküvőjén, Budapest, VII. Erzsébet-körút 20., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Börtönre ítélt suffragettek.** Megirtuk annak idején, hogy Bermondsey londoni városrészében október 28-án képviselőválasztás volt és ez alkalommal két suffragett úgy akarta a választás eredményét meghíusítani, hogy a szavazólapokat magában foglaló urnába maró folyadékkal kevert tintát öntöttek. A választást azonban nem sikerült megsemmisíteniök, őket pedig, mint egy londoni távirat jelenti, törvény elé állították s most az egyiket négy, a másikat három hónapi börtönbüntetésre ítélték.

— **Az utolsó Cenci halála.** Lyonban, 70 éves korában elhunyt Giuseppe Emilio Cenci-Bolognenti, Vicovaro hercege, Rocca Priora ögrófja. Vele együtt férfi-ágon kihalt az a híres nemzetség, melynek neve az olasz reneszánsz egy borzalmasan véres tetteire emlékeztet. A Cenciek ősrégi római család, s attól a Marco Cinciótól származnak, ki 437-ben Pisa prefektusa volt. Később a családot vérszomj, kapzsiság s kegyetlenség jellemezte. Tüdveleső dolog, hogy Beatrice Cenci, ki a legborzalmasabb erkölcsi romlottságban növekedett föl, apját a rocca petrellai kastélyban anyjának és bátyjának tudtával Olympio intendáns által (akivel állítólag viszonya volt), meggyilkoltatta. Állítólag azért, mert apja vérfertőzést akart vele elkövetni. VIII. Kelemen pápa szörnyű mód büntette a gyilkosokat. Beatricét és anyját lefejeztette 1599. szeptember 11-én, bátyját pedig doronggal lőttette agyon. A Cenciek jóságait a Borghesék kapták. A családfát a büntetéstől megszabadult legkisebb Cenci folytatta tovább. A család később házasság útján egyesült a Bolognenti-családdal s a vicovarói hercegséget is megkapta. A most elhunyt utolsó Cencinek amerikai leány, Miss Eleanor Spencer volt a felesége. A Cenci-családnak immár csak egyetlen tagja van, egy 32 esztendőes Cenci-leány, ki még hajdon.

— **Zsidóüldözés Oroszországban.** Néhány nap előtt Samara városában a rendőrfőnök meghagyta a rendőröknek, hogy kerítsék be a tözsét és tartóztassanak le minden zsidót, aki a tözséről jön. A rendőrök előlították a tözsde kapuját, de mivel nem ismertek mindenkit és nem kaptak a rendőrfőnöktől névsort, tehát elfogtak mindenkit, aki a tözsdelel kijött és akit zsidónak hittek. A foglyokat aztán a rendőrségre hurcolták. Két német bíródomi alattvaló is volt közöttük, akik táviratilag tettek panaszt a német konzulnál. Azokat a foglyokat, akik kellőképpen igazolni tudták magukat, szabadlábra helyezték, de azokat, akik tiltakozni mertek, tetteleg bántalmazták. A samarai község tanácsa távirati panasszal fordult a kereskedelmi miniszterhez a közigazgatási hatóságok önkényeskedése miatt. Ennek a razzizának az lett a következménye, hogy a gabona-árak erősen hanyatlottak. A másik zsidóüldözés színhelye Opatseck volt. Az ottani orthodox templomban az igaz orosz férfiak szövetségének egy tagja lázító beszédet intézett a zsidók ellen és mikor a lelkes fölment a szónokhoz az emelvényre, hogy csillapítsa, az arculágtá a papot és folytatta a bujtozást.

— **Öngyilkos tanító.** Kapitány József állami tanító Gyetván föbelőtte magát. Kapitány excentrikus természetű ember volt, nagy összegekkel játszott a lóversenyen, hivatalát elhanyagolta a mikor családját sem tudta eltartani, felesége elvált tőle. Az utóbbi napokban az elmezavar tünetei mutatkoztak rajta és valószínűleg beszámíthatatlan pillanatában követte el tettét. Hátrahagyott levelében azt mondja, hogy az utóbbi időben azt tapasztalta, hogy mindenki üldözte.

— **Negyedmilliósi sikkasztás.** A gladenbekki királyi lányfelügyelőségnél nemrég nagy sikkasztásnak jötték a nyomára. Eleinte azt hitték, hogy az elsikkasztott összeg csak negyedmillió márkára rug, a rendőrségi nyomozás azonban most megállapította, hogy a felügyelőség pénztárából sokkal nagyobb összeg hiányzik. Tegnap letartóztattak egy lányamunkást, aki nagy költsékesével keltett föl-tűnést. Házkutatást tartottak nála és szekrényében kétezernegyszáz márkát találtak ötven márkás bankjegyekben. Azt hitték, hogy ez a pénz is az elsikkasztott pénzből való, de a munkás hátározottan tagadja, s azt mondja, hogy okmányhamisítás által jutott ehhez az összeghez.

— **Messenger boy.** Tegnap este egyenruhás ifju állt be a szerkesztőségünkbe és levelet nyújt át a szerkesztőnek. A címzett átvezi a levelet, fölbontja és egy kártyáról leolvassa, hogy a levélhez mellékelte ifju: messenger boy, vagyis az új küldöncz-vállalat alkalmazottja. Leolvassa továbbá, hogy legyen kegyes megtekinteni az ifju csinos uniformisát és legyen olyan szives és trasson a lapba néhány dícsérő szót. Kegyesek voltunk megtekinteni az ifju uniformisát, kegyesek voltunk tudomásul venni, hogy a fickó pompásan össze tudja venni a bokáját, továbbá kegyesek voltunk konstatálni, hogy a messenger boy olyan feszesen tud szalutálni, mint egy katonatiszt. Amikor mindennel rendben voltunk, megmondtuk a haptakban álló fiúnak, hogy készséggel megtessezik a vállalatnak azt a sziveséget, hogy írunk róla néhány dícsérő szót. A fiut azonban ez alig érdekelte. Felénk nyújtott egy sárga jegyzéket, és szilárdan mondta:

— Kérek nyolcvanötgy fillért a levél kézbesítéséért.

Hiába csodálkoztunk, hiába furcsultuk az esetet, az ifju leszuratta velünk a nyolcvanötgy fillért azért a levélért, amelyben a vállalat a reklamizációt kéri — sziveségből. Le is szurtuk a nyolcvanötgy fillért, mire a fiu újabb szalutálást procskált és lépett a színtérről. Vállalkozásában ez az „in sich” játéka egy kicsit különös. Végre is, ha az embernek haszna van a evélküldésből, akkor jogosan levelez oly ambícióval, mint a legöregebb akáczfa, de miért küld leveletet éppen nekünk?

— **Elgázolt tehcek.** A Dévári Alkeryer felé robogó személynvonat néhány, a síneken legelő teheneit elgázolt. A vonatot meg kellett állítani, hogy az állatmaradványokat eltávolítsák. E munkálatok közben négy román paraszt, akik a teheneket őrizték, megtámadták a vasúti személynvonat. Gyulacsi vasúti szerelőt és Gyulacsi János vasúti fékezőt alaposan elverték, úgy hogy ezek súlyos sérüléseket szenvedtek. A vonatot csak nehézen tudták elindítani a támadó csodások miatt.

— **Az okarinás tolvaj.** Bős egy ismert ékszerészénél, Sidonnál a műtárgyban betörték — lehetetlen nemzetköz betörők — és 60,000 korona értékű gyémánttal és gyöngyökkel kirakott tárgyakat vitték magukkal. Hogy valóban a tolvajlásnak biztos kezű és gyakorlott mesterei dolgoztak ott, amellet szél a tolnikájuk, ahogyan például leplezik a betörést. A Margareten strasse 5. számú házban, ahol Sidon botja áll, felette az első emeleten egy hölgy lakik, aki butorozott szobát szokott kiadni. Az időszertint éppen üresen állott az üzlethelyiség fölötti s obája. November 20-án délelőtt egy harmincz év sörű, jól öltözött ur jelentkezett a hölgy néél és a kiadó szoba után kérdésködött. Miután jól körülnézett ott, megalakodott és husz korona előleggel lefoglalta a szobát. Idegen akcentussal beszélt s azt mondta magáról, hogy artista. Később, amikor beköltözött, be is mutatkozott és Athur Barthold-nak nevezte magát. Bevonult szobájába: koffernyitogatás és nemsokára hallhatta a lakásadasszony, hogy új lakója vidám okarinázásba merült. Estefelé egy nagyobb borkofferral tért haza a lakó. Újra főttázásba kezdett, majd mikor elunta ezt a jámbor mulatságot, lefeküdt. Az asszonyt már kezdte bántani a folytonos okarinázás. Vasárnap, hogy felült a lakója, újra elővette okarináját és hol hekk öbent, hol megfeszítve egész délelőtt játszott rajta. Végre három órákor délután eltávozott. Amikor létfon sem jött haza, benézett szobájába, ahol lázólággal mindegy rendben volt, holott a parketten egy lyuk volt furva, az okos gazdaber azonban szőnyegot borított rája. Hétfőn reggel születnyitáskor Sidon ékszerész már azonnal észrevette, hogy a meryezetten nyílás tártog és az ajtónyílásra lecsüngő káttel lebbent meg ott. Nem kellett nagyon szőjjelmeznie, láthatta, hogy boltját kirabolák. Itt is, ott is etváuk heverték szanaszét, perze tartalmuk hiányzott. A betörők rendkívül elővigyázatossággal járt el. Előbb csak akkora lyukat furt, amelyen egy esernyő keresztül fért. Tette azt azért, hogy tyugton dolgozhasson s hogy a lelulló omladék zajt ne üthessen.

— **Nem kell női ügyvéd Oroszországban.** Nemrégiben a kerületi bíróság tárgyalása során véleményeltérés merült fel arra nézve, vajjon női ügyvéd szerepelhet-e a bíróság előtt. A szenátus most úgy döntött, hogy nők az ügyvédséget nem gyakorolhatják mindaddig, amíg a дума törvényileg másként nem intézkedik.

— **Megrontott gyermek.** A Rákóczi-uton levő Hattyu-szállóba tegnap este betört egy elegáns ember és szobát bérelt. Kíséretében egy kis leány volt. A vendég azt írta a bejelentő-lapra, hogy Bernáth Mihály földbirtokos. Hafner Béla portás gyanusnak találta az esti vendégeket s az ajtó nyíláson át megfigyelte őket s jelentést tett a főkapitányságnak. Nyomban detektív ment a szállóba s a földbirtokost meg a kis leányt a főkapitányságra kísérette. Ott kiderült, hogy a férfi csakugyan földbirtokos, de nem Bernáth Mihálynak, hanem Róza Kálmánnak Livják s dunakeszi születésű harminczhat éves ember. A kis leány pedig Morvai Istvánné, született Kepler Mária mosononé tiz éves leánya, aki Ujpesten az Óz-utca 25. sz. házában lakik. A gavallér leplezetlenül elmondta azt is, hogy miképpen ismerkedett meg áldozatával. Félével ezelőtt Alagon látta meg a leányt, aki anyjának segédkezett a virágárusásban. A földbirtokosnak megtetszett a leány s azóta többször meglátogatta az anyjánál, akinek azt mondta, hogy neveltetni akarja. Ezzel az ürüggyel magához vette és megrontotta, még pedig az anyja tudtával, sőt beleegyezésével. A nyáron még Abbáziába is elvitte. A rendőrség Morvai Istvánnét letartóztatta, Róza Kálmánt azonban, minthogy lakása s foglalkozása van, szabadon bocsátotta, de megindította ellene az eljárást. A kis leányt, aki szintén részletes vallomást tett, a Gyermekvédő Liga gondjaira bízta.

— **Népkönyha-megnyitás.** A II. kerületi Közjótékonyági egyesület népkönyháját december elsején nyitják meg a Szegényház-utcai hajléktalanok menhelyében lévő helyiségekben. 20 fillért jó, tápláló, meleg ebédet kapnak a szegények. Az ebédet 11 és 1 óra között osztják ki.

— **Elűnt orvostanhallgató.** A rendőrségen ma bejelentették, hogy Suciú Jenő orvostanhallgató eltűnt Róza-utcai lakásáról. Suciút még november 17-én édes apja hazavitte Aradra, de a fiatal ember visszaszökött Budapestre. Innen fenyegető levelet írt édes anyjának s azóta nyoma veszett.

— **Megakadályozott öngyilkosság.** Tegnap este Detső Gyuláné születésű a Lánchidről a Dunába akart ugrani. A járőrelők azonban észrevették szándékát és az öngyilkosságot megakadályozták. Az életunt asszony a rendőrségen elmondotta, hogy a József-utca 72. számú házban lakik s nyolcz korona harminczhárom fillér házbérrel tartozik. E miatt akart öngyilkos lenni.

— **Nagy hagyatéki lopás.** A rendőrségre ma följelentés érkezett egy nagy hagyatéki lopás tettesének kinyomozására kérve a főkapitányságot. Stern Adolf, egy dúsgazdag magánzó pár hölget ezelőtt, október 10-én meghalt Nagyfuvaros-utca 3a. alatti lakásán. Stern, akit általában százczek urának tartottak, kötszer nősült. Első házasságából született leánya Aradra ment férjhez. Stern második házassága sem maradt gyermektelen s ebből született leánya, Erzsébet most tizennyolcz éves. Amikor Stern Adolf halála után a hagyatéki eljárás megindult, Fedlich Róza, az özvegy 50,000 korona késszénzt és 20,000 korona értékű papírt jelentett be hagyaték gyanúnt a bíróságnak. Az elhunyt két leánya ezt a bejelentést nem vette tudomásul s megbíztak egy fővárosi ügyvédet a szükséges lépések megtételére, miután a hagyatékban 320,000 koronának kellett volna lenni. Az ügyvéd megtette a följelentést és ismeretlen tettest vádol a 250,000 korona ellopásával. Az ügyben Eperjessy Károly rendőrfogalmazó nyomoz.

— **Rendőri hírek.** Életuntak. Neumann Hugó huszonegy éves magánhivatalnok a Róza-utca 24. számú házában lévő lakásán moriumob ivott. A mentők a kereskedelmi kórházba vitték. Allapota halálos. Tettenek okát nem tudják. — **Kiváló Anna** husz éves pinzerleány az Erzsébet-ter 10. számú házában lévő vendéglőben verovált ivott. A mentők a régi Szent János-kórházba szállították. — **Elűnt emberek.** A rendőrségen ma a következők eltűnését jelentették be: Fiedler

— **Politikai párbaj.** Sopronban párbajt vittek ma reggel politikai összeszólalkozás következtében Havas Jenő ügyvédjelölt, a régi függetlenségi párt jegyzője Meiszner Ernő lapszerkesztővel. A hét folyamán megalakult Kossuth-párt értekezletén Havas Jenő is megjelent, aki az értekezleten lelkes beszédet mondott, elítélve egy pártlay eljárást. Meiszner Ernő, aki Havas kijelentéseit sértőnek találta magára nézve, szóváltásba keveredett Havassal és sértő kifakadásért provokálta. A párbaj ma reggel ment végbe és a felek háromszor csaptak össze, miközben Havas mellén hosszú kardvágást kapott. A sebesülés nem súlyos.

— **A „helsingforski egyetemi tanár”.** E hó 20-án a miskolczi rendőrség értesítette a fővárost, hogy Miskolcson dr. Leiner Adalbert nevén mit helsingforski egyetemi tanár valaki könyvradományokat gyűjtött s aztán a városból nyomtalanul eltűnt. A fővárosi rendőrség azóta is résen volt s várta a fővárosba az egyetemi tanár urat. Ma este hét órakor a Kossuth-pártkör Pannónia szállóból helyiségéből telefonált Jakab Sándor párttitkár a rendőrségre, hogy dr. Leiner Adalbert helsingforski tanár megjelent ott, hogy könyvradományokat gyűjtson. A rendőrség két kiküldött detektívje azonnal felismerte az éppen nem idegen ideget, Wildenauer Béla többször büntetett és elajstromozott család személyében azonnal le is tartóztatták és a főkapitányságra kísérték. Wildenauer régen ki van tiltva a fővárosból. E hó 20-ika óta az Arany Sas szállóban lakik s oda irányította a kisebb könyvradományokat is.

— **Magyar orvos sikere.** A newyorki, chicagói, cincinnati, philadelphiai és st. louisi egyetemek fülgyógyászati osztályai képviselőinek meghívására Neumann Henrik dr. bécsi egyetemi magántanár decemberben és januárban az említett amerikai egyetemeken klinikai előadásokat tart a fülgyógyászat legújabb előhaladásáról. Neumann dr. már el is utazott Amerikába. Neumann tanár magyarországi születésű és Miskolcziól származik; családja ma is ott lakik. A Budapesten megtartott legutóbbi nemzetközi orvoskongresszuson Neumann több előadást tartott s a kongresszus a fülgyógyászat terén végzett kiváló tudományos munkásságának elismeréséül a Lennell-díjat ítélte neki, ami a kitüntetésre rendkívüli megtisztelőt jelent.

— **Junga Sebő bűnyügye.** Ma megírta néhány lap, hogy Junga Sebő honvédszázadosnak, a kassai pokolgép-merénylőnek bűnyügyében szenzációs fradulat állott be. Junga az utóbbi napokban állítólag megváltoztatta eddigi magatartását és régi védekezési modora helyett hétfőn részletes beismerő vallomást tett. A közlemény szerint Junga az első kihallgatása alkalmával beszámíthatatlansággal védekezett; ezt igazolták a százados megfigyeléssel megbízott ezredorvosok is, akiknek jelentése szerint Junga rendkívül ideges ember és némely eselekedésében beszámíthatatlan, neuraszténiaja előreladott állapotban van és többször idegösszeesések léptek meg. A vizsgálóbizottság azonban az előnyozati iratok áttanulmányozása után több olyan adatot talált, amelyekből Junga és Mátyássy Loltán között lefolyt amerikai párbajra kötött következtetni, miért is szükségessé vált Junga Sebő újabb kihallgatása. A vizsgálóbizottság erre hétfőn újból megjelent a honvéd helyőrségi kőház Gyáli-uti épületében és kihallgatta Junga Sebőt, akivel közölték az újabb motívumokat. Junga kezdetben megmaradt eredeti vallomása mellett, utóbb azonban 3 óra keresztül kronológikus sorrendben elmondta a pokolgép-merénylő egész történetét. Eszerint Junga a merénylőlet öntudatosan, előre megfontolt szándékkal, hosszú előkészület után követte el. Nagyon súlyos ok készítette rá. Ő maga mondja, hogy a féltékenység. Féltékeny volt Mátyássyra, akiben nyugodt és boldog házasságban öröszakosan feltolakodó vetélytársat látott és úgy érezte, hogy boldogságának feldúlója.

A fentebbi híradással kapcsolatban Hefkes helyről azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a közlemény adatai nem felelnek meg a valóságnak, s inkább a Junga-ügyre vonatkozó részleteket, éppen a vizsgálat érdekében egyelőre titokban tartják és így szökből semmi sem juthatott a nyilvánosságra.

— **Magyar háziipar.** A Berlinben rendezett magyar háziipari kiállítást tegnap meglátogatta a német császárné és nagy tetszéssel nyilatkozott az egyes tárgyakról. A Országos Magyar Háziipari Szövetség még tegnap a következő táviratot kapta Berlinből: Küldjenek sürgősen mintagyűjteményt bluzokból ő felsége a császárné részére, a ki éppen most látogatta meg a kiállítást, élénken érdeklődött és megparancsolta, hogy a királyi palotába nagyobb választékot küldjünk. *Friedweb.*

— **Guruló rabel.** A milliókra menő sikkasztásokról, amelyeket a moszkvai intendatúránál követtek el, újabban a következő részleteket jelentik: A vádlottaktól házkutatásokat tartottak és sok kompromittáló irást foglaltak le. Poliakov ezredesnél 170.000 rubelt találtak, amely az elsikkasztott pénzből származik. Egy másik magasrangú tiszt barátjától, egy színésznőtől elkoboztak mesés értékű gyémánt ékszereket.

Giers ezredes is azok közül való, akik ellen Carin szenator az intendatúrán elkövetett sikkasztások miatt vádat emelt. A vizsgálat kiderítette, hogy Giers ezredes a sikkasztott pénzen vagyonterő ékszereket vásárolt kedvesének. A rendőrség ma házmotózást tartott Krelov színésznő lakásán és elkobozta ékszereit, amelyeket az ezredestől kapott.

— **A 48-as szociáldemokrata párt.** Kossuth Lajosnak. A Kossuth-mauzoleumnál a 48-as szociáldemokrata párt egy küldöttsége ma járt kiuna a kecsesi temetőben, hogy a párt koszorúját Kossuth Lajos emlékművére elhelyezze. A kegyeletos ünnepen Mezői Vilmos orsz. képviselő is résztvett és néhány szóval ő helyezte el a koszorút.

— **Harez a medvével.** A sólyombrezóli vadászárság több tagja a rezősparti magy. kir. erdőgazdokság által bérelt vadászterületen vasárnap vadászatot rendezett. Ez alkalommal a társaság tagjai rálöttek két medvére. Az amiatt felbőszült hatalmas anyamegőve a lőhelyen gyanútlanul álló Keresztény István kincstári erdőőr hátulról meglamadta, földre leperzte és egész testével ránehédezte, marcangolni kezdte. Szerencse, hogy a meglamadott nem vesztette el lélekjelentését és igyekezett hason fekve maradni, hogy a felbőszült bestia nemesebb testrészeit meg ne sértesse. Helyzete azonban így is nagyon válságos volt. Segélykérésére pár perc múlva a veszedelm helyére siettek a vadászárság tagjai, akik közül Pozor Richárd mérnök látván a válságos helyzetet, egy jól irányított lövést intézett a medve, amely mehesülve ott hagyta több súlyos sebből vérző áldozatát és elterült a földön, de újra felmelve, újabb támadásra készült. De ebben megakadályozták a vadászárság, akik erős közdemelődés végre leterítették a hatalmas állatot. A medve által összemarcangolt erdőőr sérülései súlyosak, de nem életveszélyesek.

— **Kimutatás a helyőrségekről.** A hadsereg csapatainak elhelyezésében legújabbban beállott változások után most állították össze a kimutatást a magyarországi és az ausztriai helyőrségek csapatainak számáról és összetételéről. E kimutatás szerint a legnagyobb helyőrsége Bécsnek van, ahol harmincegy gyalogzászlóalj, tíz lovasszázad, huszonegy ágyúteg és nyolc vartüzérszázad állomásozik. Utána a legnagyobb helyőrség Budapesten: itt huszonegy gyalogzászlóalj, kilenc lovasszázad, huszonegy ágyúteg, két vartüzér és négy utászszázad van. Az ezután következő legnagyobb helyőrségek: Lemberg, Prága, Szerajevó, Gráz, Triest, azután Zágráb, Brünn, Klagenfurt, Temesvár és Trebinje, valamint ötél több gyalogzászlóaljja. A legnagyobb lovassági helyőrségek: Stockerau tizenkét, Bécs tíz, Budapest, Lőnz, Lemberg és Nyiregyháza nyolc lovasszázaddal. A műszaki csapatok közül a legtöbb: tizenkét század, Korneuburgban állomásozik, a legtöbb vartüzérszázad pedig Pólaban és Kattaróban van. Azt az elvet, amely a legnagyobb gyalogági helyőrségeknek az északi határon való csökkentésére vezetett, a nagyobb központi helyőrségeknél is keresztülviztik s ennek következtében a budapesti, prágai, lembergi, krakói és przemysli helyőrségek gyalogcsapatait már öt év óta jelentősen csökkentik.

— **Bomba.** Rio de Janeiről jelentik: San-Paulóban tegnapelőtt este egy anarchista bombát vetett egy német kereskedő üzletébe, amely a város közepén van. Az explozió következtében óriási tüzvészámadt és az egész városrészt elpusztította. Igen sok ember a házakba égett.

— **Abdul Hamid titkára.** Izzed basárnak, Abdul Hamid volt titkárának megengedték, hogy Konstantinápolyba visszatérjen. Az engedelemnek humoros ízt ad az a körülmény, hogy Izzed köteles az Abdul Hamid uralkodása alatt szerzett hatalmas vagyonának egy részét az állam rendelkezésére bocsátani.

— **Halálos baleset.** Romozhelyen halálos kimeneteli baleset történt. A Stefanescu-féle faszövőgéte telepen tíz rutén famunkás egy általuk készített gúnyhóba mentek aludni. Az új folyamán nagy esőzések voltak s ennek következtében a hegyoldal megoszlott, a gúnyhó összedőlt és a munkásokat maga alá temette. Az egyik munkásnak sikerült a kúnyhóból kimenekülnie és nagy erőfeszítéssel hat társát a romokból kimentette, három azonban a romok alatt megfult. A szerencsétlenül járt munkások valamennyien családosok.

— **Kanyarójárvány.** Hajduböszörményben a kanyaró terjedése miatt az alispán az összes óvodákat, elemi- és iparos-, valamint gazdasági ismételő iskolákat bizonytalan időre bezáratta. Kanyaróban ez idő szerint száz gyermeknél több fekszik beteg, akik közül többen meg is haltak. A járványbizottság naponként ülésezik.

— **Véres lakodalom.** Csarnató községben egy lakodalmon nagy lármát csapott a pálinkától megritadott násznép. A falu bírása elküldötte Labati Péter rendőrt, hogy csináljon rendet a mulatózók között. Amikor Labati megjelent a lakodalmas házban, a vendégek közül Pleszka Péter nekiment és bieskájával szívszúrta. A gyilkos elfutott s otthon fel akarta magát akasztani, de tetteben megakadályozták s átadták a csendőrségnek.

— **A mikrofon mint forráskereső.** Körülbelül egy évvel ezelőtt Dienert párisi mérnök a tudományos akadémiának bemutatva tanulmányát, melynek segítségével földalatti víz létezését meg lehet állapítani. Ezt a tanulmányt — mint Maurice Cabs a Gil Blasban írja — sikerült annyira tőkletesíteni, hogy az a gyakorlatban is használható. A készülék egy hallgató csőből áll, amelyet a földbe bocsátanak, a hang egy készülék segítségével erősebb lesz s azt vezetékkel egy hallgató kagylóhoz vezetik. A folyó víz olyan hangot idéz elő, mint az erdőzúgás, a csövegésnél pedig harangütészerű hang hallható. A készülékkel legelőször Páris környékén kísérleteztek. Vancresson és Garbes közötti vízvezetékben haladó víz zúgását egész jól lehetett hallani, egész tisztán ki lehetett venni egy munkás füttyülését, aki a vízvezetékhez leereszkedett, míg szabad füllel egyáltalában semmiféle hangot sem lehetett hallani. Marne egyik vízszegény völgyében Dienert találmányának gyakorlati használhatósága is bebizonyult, amennyiben a készülék segítségével két földalatti forrást fedeztek fel, amely 15 m. mélységben eszregedezett. A Dienert-féle készüléket valószínűleg nemcsak forrás feltalálására lehet majd használni, hanem bányákban vizitáskákat is ki lehet vele kutatni, valamint a bányába szorult emberek tartózkodási helyét is meg lehet majd vele állapítani.

— **Szökött fegyverek rablótámadásai.** A sármelléki csendőrség táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy a vidéken két szökött fegyver garázdálkodik. Ezek Kadosta József és Lőjerli Ferenc, akik a nagyenyedi fegyvházból megszöktek. A két fegyver Keszthely és Csallit-csárda közötti úton megtámadta Hermann Márton sármelléki lakost, revolvért fogtak rá és tízenhét korona pénzt elrabolták. Ugyanaznap az alsó Tahok községhez tartozó Csallit-erdőben újút állották Korány Milki csallit-csárdai lakosnak, revolvérrel megfenyegették, hogy lelövik, ha a pénzt nem adja oda. Korány Milki vásárról igyekezett hazafelé és sok pénz volt nála. Ellenkezni nem mert, átadott 270 koronát, amivel a rablók megelégedtek. A két fegyver állandó rettegésben tartotta a környéket. Éjszakánként betörték a falvakba és a házakból mindenféle holmit elraboltak. E haramiák a napokban Budapest felé utaztak el. Kadosta József, aki 30 éves mechanikus, veszedelmes betörő (Rác Gyula, Rác József, ifjú Rónai József álneveket használja), Lőjerli Ferenc 24 éves notórius vásári tolvaj. A rendőrség nyomozza őket.

— **Házasság.** Nadas Ignác e hó 28-án tartja esküvőjét Neufeld Vilma kisasszonnyal.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben Poigár Kálmán műorás ékszertelepen, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerethetők be. Nagy képe album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Börtönre ítélt suffragettek.** Megirtuk annak idején, hogy Bermondsey londoni városrészben október 28-án képviselőválasztás volt és ez alkalommal két suffragett úgy akarta a választás eredményét megfújni, hogy a szavazólapokat magában foglaló urnába maró folyadékkal kevert tintát öntöttek. A választást azonban nem sikerült megsemmisíteniök, őket pedig, mint egy londoni távirat jelenti, törvény elé állították s most az egyiket négy, a másikat három hónapi börtönbüntetésre ítélték.

— **Az utolsó Cenci halála.** Lyonban, 70 éves korában elhunyt Giuseppe Emilio Cenci-Bolognelli, Vicovaro hercege, Rocca Priora ögrófja. Vele együtt férfi-ágon kihalt az a híres nemzetség, melynek neve az olasz reneszánsz egy borzalmasan véres tetteire emlékeztet. A Cenciek ősrégi római család, s attól a Marco Cinciótól származnak, ki 137-ben Pisa prefektusa volt. Később a családot érszomj, kapzsiság s kegyetlenség jellemezte. Tüdvalevő dolog, hogy Beatrice Cenci, ki a legborzalmasabb erkölcsi romlottságban növekedett föl, apját a Rocca petrellai kastélyban anyjának és lányának tudtával Olympio intendáns által (akivel állítólag viszonya volt), meggyilkoltatta. Állítólag azért, mert apja vérfertőzést akart vele elkövetni. VIII. Kelemen pápa szörnyű mód büntette a gyilkosokat. Beatricét és anyját lefejeztette 1599. szeptember 11-én, bűnyját pedig doronggal ittette agyon. A Cenciek jószágait a Borghesék rapták. A családfát a büntetéstől megszabadult legkisebb Cenci folytatta tovább. A család később házasság útján egyesült a Bolognelli-családdal s a vicovaroi hercegséget is megkapta. A most elhunyt utolsó Cencinek amerikai leány, Miss Eleonore Spencer volt a felesége. A Cenci-családnak immár csak egyetlen tagja van, egy 32 esztendő Cenci-leány, ki még hajadon.

— **Zsidóüldözés Oroszországban.** Nehány nap előtt Samara városában a rendőrfőnök meghagyta a rendőröknek, hogy kerítsék be a tözsdét és tartóztassanak le minden zsidót, aki a tözsdéről jön. A rendőrök elállották a tözsdé kapuját, de mivel nem ismertek mindenkit és nem kaptak a rendőrfőnöktől névsort, tehát elfogtak mindenkit, aki a tözsdéről kijött és akit zsidónak hittek. A foglyokat aztán a rendőrségre hurcolták. Két német birodalmi alattvaló is volt köztük, akik táviratilag tettek panaszt a német konzulnál. Azokat a foglyokat, akik kellőképpen igazolni tudták magukat, szabadlábra helyezték, de azokat, akik tiltakozni mertek, tetleg bántalmazták. A samarai tözsdetanács távirati panaszszal fordult a kereskedelmi miniszterhez a közigazgatási hatóságok önkényeskedése miatt. Ennek a rázzásnak az lett a következménye, hogy a gabona-árak erősen hanyatlottak. A másik zsidóüldözés színhelye Opatseck volt. Az ottani orthodox templomban az orosz férfiak szövetségének egy tagja lázító beszédet intézett a zsidók ellen és mikor a lelkes öljent a szónokhoz az emelvényre, hogy csillantsa, az arezulvágtá a papot és folytatta a bujogást.

— **Öngyilkos tanító.** Kapitány József állami tanító Gyetván föléltette magát. Kapitány ezzen-tikus természetű ember volt, nagy összegekkel játszott a lóversenyen, hivatalát elhanyagolta s mikor családját sem tudta eltartani, felesége elvált tőle. Az utóbbi napokban az elmezavar tüneti mutatkozott rajta és valószínűleg beszámíthatlan pillanatában követte el tettét. Hátrahagyott levelében azt mondja, hogy az utóbbi időben azt tapasztalta, hogy mindenki üldözte.

— **Negyedmillió sikkasztás.** A gladenbekki királyi bányafelügyelőségnek nemrég nagy sikkasztásnak jöttek a nyomára. Eleinte azt hitték, hogy az elsikkasztott összeg csak negyedmillió márkára ug, a rendőrségi nyomozás azonban most megállapította, hogy a felügyelőség pénztárából sokkal nagyobb összeg hiányzik. Tegnap letartóztattak egy anyamunkást, aki nagy költségekkel kellett föl-tüntetést. Házkutatást tartották nála és szekrényében bétezer-negyszáz márkát találtak ötven márkás bankjegyekben. Azt hitték, hogy ez a pénz is az elsikkasztott pénzből való, de a munkás hátrahagyott tagadja, s azt mondja, hogy okmányhamisítás által jutott ehhez az összeghez.

— **Messenger boy.** Tegnap este egyenruhás ifjú állit be a szerkesztőségünkbe és levelet nyújt át a szerkesztőnek. A czimzett átveszi a levelet, fölbontja és egy kártyáról leolvassa, hogy a levélhez mellékelt ifju: messenger boy, vagyis az új küldönczvállalat alkalmazottja. Leolvassa továbbá, hogy legyen kegyes megtekinteni az ifju csinos uniformisát és legyen olyan szives és irasson a lapba néhány dicséző szót. Kegyesek voltunk megtekinteni az ifju uniformisát, kegyesek voltunk tudomásul venni, hogy a fizző pompásan össze tudja venni a bokáját, továbbá kegyesek voltunk konstatálni, hogy a messenger boy olyan feszesen tud szalutálni, mint egy katonatiszt. Amikor mindennel rendben voltunk, megmondtuk a haptákban álló fiúnak, hogy készséggel megteszük a vállalatnak azt a sziveséget, hogy írunk róla néhány dicséző szót. A fiut azonban ez alig érdekelte. Felénk nyújtott egy sárga jegyzéket és szilárdan mondta:

— Kérek nyolczvannégy fillért a levél kézbesítéséért.

Hiába csodálkoztunk, hiába furoszultunk az esetet, az ifju leszuratta velünk a nyolczvannégy fillért azért a levélért, amelyben a vállalat a reklamizást kéri — sziveségből. Le is szurtuk a nikkeket, mire a fiu újabb szalutálást produkált és lelépett a szinterről. Vállalkozásban ez az „in sich“ játék egy kicsit különös. Végre is, ha az embernek haszna van a levélküldésből, akkor jogosan levelez oly ambícióval, mint a legöregebb akacza, de miért küld leveleket éppen nekünk?

— **Elgázolt tehenek.** A Déváról Alkenyér felé robogó személyvonat néhány, a sineken legelő teheneit elgázolt. A vonatot meg kellett állítani, hogy az állatmaradványokat eltávolítsák. E munkálatok közben négy román paraszt, akik a teheneket őrizték, megtámadták a vasúti személyzetet. Gyulaesi vasúti szerelőt és Gyulaesi János vasúti fekezőt alaposan elverték, úgy hogy ezek súlyos sérüléseket szenvedtek. A vonatot csak nehezen tudták elindítani a támadó esordások miatt.

— **Az okarinás tolvaj.** Bécs egy ismert ékszerészénél, Sidonnál a minapában betörték — hihetőleg nemzetközi betörők — és 60,000 korona értékű gyémánttal és gyöngyökkel kirakott tárgyakat vittek magukkal. Hogy valóban a tolvajlásnak biztos kezű és gyakorlott mesterei olgoztak ott, amelltt szót a technikájuk, ahogyan például leplezték a betörést. A Margareten-strasse 5. számú házban, ahol Sidon boltja áll, felette az első emeleten egy hölgy lakik, aki butorozott szobát szokott kiadni. Az időszerűen éppen üresen állott az üzlethelyiség fölötti szobája. November 20-án délelőtt egy harmincz év körüli, jól öltözött ur jelentkezett a hölgnél és a kiadó szoba után kérdezősködött. Miután jól körülnézett ott, megaludott és husz korona előleggel lefoglalta a szobát. Idegen akcentussal beszélt s azt mondotta magáról, hogy artista. Később, amikor beköltözött, be is mutatkozott és Arthur Berthold-nak nevezte magát. Bevonult szobájába; koffernyitogatás és nemsokára hallhatta a lakásadóasszony, hogy új lakója vidám okarinázásba merült. Estefelé egy nagyobb borkofferral tért haza a lakó. Újra flótázásba kezdett, majd mikor elunta ezt a jámbor mulatságot, lefeküdt. Az asszonyt már kezdte bántani a folytonos okarinázás. Vasárnap, hogy felkelt a lakója, újra elővette okarináját és hol balkabban, hol megfeszítve egész délelőtt játszott rajta. Végre három órakor délután eltávozott. Amikor hétfőn sem jött haza, benézett szobájába, ahol látszólag mindegy rendben volt, holott a parketten egy lyuk volt furva, az okos gazember azonban szőnyeget borított rája. Hétfőn reggel üzletnyitáskor Sidon ékszerész már azonnal észrevette, hogy a menyeczen nyílás tátong és az ajtónyitásra lecsüngő kötél lebbent meg ott. Nem kellett nagyon szájjeleznie, láthatta, hogy boltját kirabolták. Itt is, ott is etvíük heverték szanaszét, persze tartalmuk hiányzott. A betörő rendkívül elővigyázatossággal járt el. Előbb csak akkora lyukat furt, amelyen egy esernyő keresztül fért. Tette ezt azért, hogy nyugton dolgozhasson s hogy a lehulló omladék zajt ne üthessen.

— **Nem kell női ügyvéd Oroszországban.** Nemrégiben a kerületi bíróság tárgyalása során véleményeltérés merült fel arra nézve, vajjon női ügyvéd szerepelhet-e a bíróság előtt. A szenátus most úgy döntött, hogy nők az ügyvédséget nem gyakorolhatják mindaddig, amíg a дума törvényileg másként nem intézkedik.

— **Megrontott gyermek.** A Rákóczi-uton levő Hattyu-szállóba tegnap este betért egy elegáns ember és szobát bérelt. Kiséretében egy kis leány volt. A vendég azt írta a bejelentő-lapra, hogy Bernáth Mihály földbirtokos. Hafner Béla portás gyanusnak találta az esti vendégeket s az ajtó nyíláson át megfigyelte őket s jelentést tett a főkapitányságon. Nyomban detektív ment a szállóba s a földbirtokost meg a kis leányt a főkapitányságra kísérte. Ott kiderült, hogy a férfi csakugyan földbirtokos, de nem Bernáth Mihálynak, hanem Rózsa Kálmánnak hívják s dunakeszi születésű harminczhat éves ember. A kis leány pedig Morvai Istvánné, született Kepler Mária mosónőnek tíz éves leánya, aki Ujpesten az Ösz-utca 25. sz. házában lakik. A gavallér leplezetlenül elmondta azt is, hogy miképpen ismerkedett meg áldozatával. Félévvel ezelőtt Alagon látta meg a leányt, aki anyjának segédkezett a virágárusásban. A földbirtokosnak megtetszett a leány s azóta többször meglátogatta az anyjánál, akinek azt mondotta, hogy neveltetni akarja. Ezzel az ürügygyel magához vette és megrontotta, még pedig az anyja tudtával, sőt beleegyezésével. A nyáron még Abbáziába is elvitte. A rendőrség Morvai Istvánnét letartóztatta, Rózsa Kálmánt azonban, minthogy lakása és foglalkozása van, szabadon bocsátotta, de megindította ellene az eljárást. A kis leányt, aki szintén részletes vallomást tett, a Gyermekvédő Liga gondjaira bízta.

— **Népkonyha-megnyitás.** A II. kerületi Közfőzéknégyesület népkonyháját december elsején nyitják meg a Szegegyház-utcai hajléktalanok menhelyében lévő helyiségekben. 20 fillért jó, tápláló, meleg ebédet kapnak a szegények. Az ebédet 11 és 1 óra között osztják ki.

— **Eltűnt orvostanhallgató.** A rendőrségen ma bejelentették, hogy Suciú Jenő orvostanhallgató eltűnt Rózsa-utcai lakásáról. Suciút még november 17-én édes apja hazavitte Aradra, de a fiatal ember visszaszökött Budapestre. Innen fenyegető levelet írt édes anyjának s azóta nyoma veszett.

— **Megakadályozott öngyilkosság.** Tegnap este Dező Gyuláné születésű a Lánchidról a Dunába akart ugrani. A járőrök azonban észrevették szándékát és az öngyilkosságot megakadályozták. Az életunt asszony a rendőrségen elmondotta, hogy a József-utca 72. számú házban lakik s nyolcz korona harminczhárom fillér házbérrrel tartozik. E miatt akart öngyilkos lenni.

— **Nagy hagyatéki lopás.** A rendőrségre ma följelentés érkezett egy nagy hagyatéki lopás tettesének kinyomozására kérve a főkapitányságot. Stern Adolf, egy dugaszlag magánzó pár héttel ezelőtt, október 10-én meghalt Nagyfuvaros-utca 3a. alatti lakásán. Stern, akit általában százazrek urának tartottak, kétszer nősült. Első házasságából született leánya Aradra ment férjhez. Stern második házassága sem maradt gyermektelen s ebből született leánya, Erzsébet most tízenyolcz éves. Amikor Stern Adolf halála után a hagyatéki eljárás megindult, Fedlich Róza, az özvegy 50,000 korona készpénzt és 20,000 korona értékű papirt jelentett be hagyaték gyanánt a bíróságnak. Az elhunyt két leánya ezt a bejelentést nem vette tudomásul s megbíztak egy fővárosi ügyvédet a szükséges lépések megtételére, miután a hagyatékban 320,000 koronának kellett volna lenni. Az ügyvéd megtette a följelentést és ismeretlen tettest vádol a 250,000 korona ellopásával. Az ügyben Eperjessy Károly rendőrfogalmazó nyomoz.

— **Rendőri hírek.** Életuntak. Neumann Hugó huszonegy éves magánhivatalnok a Rózsa-utca 24. számú házában lévő lakásán moriumó ivott. A mentők a kereskedelmi kórházba vitték. Állapota halálos. Tetének okát nem tudják. — **Király Anna** husz éves pin-czerleány az Erzsébet-ter 10. számú házában lévő vendéglőben veronált ivott. A mentők a régi Szent János-kórházba szállították. — **Eltűnt emberek.** A rendőrségen ma a következők eltűnését jelentették be: Fiedler

— **Politikai párbaj.** Sopronban párbajt vitak ma reggel politikai összeszólalkozás következtében Havas Jenő ügyvédjelölt, a régi függetlenségi párt jegyzője Meisner Ernő lapszerkesztővel. A hét folyamán megalakult Kossuth-párt értekezletén Havas Jenő is megjelent, aki az értekezleten lelkes beszédet mondott, elítélve egy pártlap eljárását. Meisner Ernő, aki Havas kijelentéseit sértőnek találta magára nézve, szóváltásba keveredett Havassal és sőt kifakadásáért provokálta. A párbaj ma reggel ment végbe és a felek háromszor csaptak össze, miközben Havas mellén hosszú kardvágást kapott. A sebesülés nem súlyos.

— **A „helsingforsi egyetemi tanár”.** E hó 20-án a miskolci rendőrség értesítette a fővárosit, hogy Miskolcson dr. Leiner Adalbert nevén mint helsingforsi egyetemi tanár valaki könyöradományokat gyűjtött s aztán a városból nyomtalanul eltűnt. A fővárosi rendőrség azóta is részen volt s várta a fővárosba az egyetemi tanár urat. Ma este hét órakor a Kossuth-pártkör Pannónia szállóbeli helyiségéből telefonált Jakab Sándor párttitkár a rendőrségre, hogy dr. Leiner Adalbert helsingforsi tanár megjelent ott, hogy könyöradományokat gyűjtson. A rendőrség két kiküldött detektívje azonnal felismerte az éppen nem idegen idegent, Wildenauer Béla többször büntetett és ellajstromozott családtagjában azonnal le is tartóztatták és a főkapitányságra kísérték. Wildenauer régen ki van tiltva a fővárosból. E hó 20-ika óta az Arany Sas szállóban lakik s oda irányította a kisebb könyöradományokat is.

— **Magyar orvos sikere.** A newyorki, chicagói, cincinnati, philadelphiai és st. lousi egyetemek fülgyógyászati osztályai képviselőinek meghívására Neumann Henrik dr. bécsi egyetemi magántanár decemberben és januárban az említett amerikai egyetemeken klinikai előadásokat tart a fülgyógyászat legújabb előhaladásáról. Neumann dr. már el is utazott Amerikába. Neumann tanár magyarországi születésű és Miskolcra származik; családjá ma is ott lakik. A Budapesten megtartott legutóbbi nemzetközi orvoskongresszuson Neumann több előadást tartott s a kongresszus a fülgyógyászat terén végzett kiváló tudományos munkásságának elismerésül a Lenvall-díjat ítélte neki, ami a kitüntetésre rendkívüli megtiszteltetést jelent.

— **Junga Sebő bűnügye.** Ma megírta néhány lap, hogy Junga Sebő honvédszázadosnak, a kassai pokolgép-merénylőnek bűnügyében szenzációs fordulat állott be. Junga az utóbbi napokban állítólag megváltoztatta eddigi magatartását és régi védekezési modora helyett hűfőn részletes beismerő vallomást tett. A közlemény szerint Junga az első kihallgatása alkalmával beszámíthatatlansággal védekezett; ezt igazolták a százados megfigyelésével megbízott ezredorvosok is, akiknek jelentése szerint Junga rendkívül ideges ember és némely cselekedeteiben beszámíthatatlan, neuraszténiaja előrehaladott állapotban van és többször ideggörcsök lepik meg. A vizsgálóbizottság azonban az előnyomozati iratok áttanulmányozása után több olyan adatot talált, amelyekből Junga és Mátyássy Zoltán között lefolyt amerikai párbajra lehetett következtetni, miért is szükségessé vált Junga Sebő újabb kihallgatása. A vizsgálóbizottság erre hűfőn újból megjelent a honvéd helyőrségi kórház Gyáli-uti épületében és kihallgatta Junga Sebőt, akivel közölték az újabb motívumokat. Junga kezdetben megmaradt eredeti vallomása mellett, utóbb azonban 3 órány keresztül kronológikus sorrendben elmondta a pokolgép-merénylet egész történetét. Eszerint Junga a merényletet öntudatosan, előre megfontolt szándékkal, hosszú előkészület után követte el. Nagyon súlyos ok készítette rá. Ő maga mondta, hogy a féltékenység. Féltékeny volt Mátyássyra, akiben nyugodt és boldog házasságban erőszakosan feltolakodó vetélytársat látott és úgy képzelte, hogy boldogságának a feldúlója.

A fentebbi hirdetéssel kapcsolatban illetékes helyről azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a közlemény adatai nem felelnek meg a valóságnak, mint-hogy a Junga-ügyre vonatkozó részleteket, éppen a vizsgálat érdekében egyelőre titokban tartják és így azokból semmi sem juthatott a nyilvánosságra.

— **Magyar háziipar.** A Berlinben rendezett magyar háziipari kiállítást tegnap meglátogatta a német császárné és nagy tetszéssel nyilatkozott az egyes tárgyakról. A Országos Magyar Háziipari Szövetség még tegnap a következő táviratot kapta Berlinből: Küldjenek sürgősen mintagyűjteményt bluzokból ő felsége a császárné részére, a ki éppen most látogatta meg a kiállítást, élénken érdeklődött és megparancsolta, hogy a királyi palotába nagyobb választékot küldjünk. *Friedweb.*

— **Guruló rubel.** A milliókra menő sikasztásokról, amelyeket a moszkvai intendatúránál kivettek el, újabb a következő részleteket jelentik: A vádlottakról házkutatásokat tartottak és sok kompromittáló irást foglaltak le. Poliakov ezredesnél 170.000 rubelt találtak, amely az elsikkasztott pénzből származik. Egy másik magasrangú tiszt barátjánál, egy színésznőtől elkoboztak mesés értékű gyémánt ékszereket.

Giers ezredes is azok közül való, akik ellen Garin szenator az intendatúrán elkövetett sikasztások miatt vádat emelt. A vizsgálat kiderítette, hogy Giers ezredes a sikasztott pénzen vagyontörő ékszereket vásárolt kedvesének. A rendőrség ma házmotózt tartott Krelov színésznő lakásán és elkobozta ékszereit, amelyeket az ezredesétől kapott.

— **A 48-as szociáldemokrata párt.** Kossuth Lajosnak. A Kossuth-mauzoleumnál a 48-as szociáldemokrata párt egy küldöttsége ma járt kiuna a kerepesi temetőben, hogy a párt koszorúját Kossuth Lajos emlékművére elhelyezze. A kegyeletos ünnepen Mezői Vilmos orsz. képviselő is résztvett és néhány szóval ő helyezte el a koszorút.

— **Harc a medvével.** A zolyombrezói vadásztársaság több tagja a rezsepartú magy. kir. erdőgazdálkodás által bérelt vadászterületen vasárnap vadászatot rendezett. Ez alkalommal a társaság tagjai rálöttek két medvebocra. Az amiatt felbőszült hatalmas anyamedve a leshelyén gyanútlanul álló Keresztény István kincstári erdőőr hátulról megtámadta, földre teperte és egész testével reánehézede, marcangolni kezdte. Szerencse, hogy a megtámadott nem vesztette el lélekjelentését és igyekezett hason fekvé maradni, hogy a fel-dühösödött bestia nemesebb testrészeit meg ne sérthesse. Helyzete azonban így is nagyon válságos volt. Segélykérésére pár perc múlva a vezedelem helyére siettek a vadásztársaság tagjai, akik közül Pozor Richárd mérnök látván a válságos helyzetet, egy jól irányított lövést intézett a medvére, amely mesebeszélve ott hagyta több súlyos sebből vérző aldozatát és elterült a földön, de újra fölemelkedve, újabb támadásra készült. De ebben megakadályozták a vadásztársak, akik erős küzdelem után végre letérítették a hatalmas állatot. A medve által összemarcangolt erdőőr sérülései súlyosak, de nem életveszélyesek.

— **Kimutatás a helyőrségekről.** A hadsereg csapatainak elhelyezésében legújabbban beállott változások után most állították össze a kimutatást a magyarországi és az ausztriai helyőrségek csapatainak számáról és összetételéről. E kimutatás szerint a legnagyobb helyőrsége Bécsnek van, ahol harmincegy gyalogzászlóalj, tíz lovasszázad, huszonegy ágyúteg és nyolc vartüzérszázad állomásozik. Utána a legelősebb helyőrség Budapest: itt huszonegy gyalogzászlóalj, kilenc lovasszázad, huszonegy ágyúteg, két vartüzér és négy utászszázad van. Az ezután következő legnagyobb helyőrségek: Lemberg, Prága, Szerajevó, Grác, Triest, azután Zágráb, Brünn, Klagenfurt, Temesvár és Trebinje, valamennyi ötnél több gyalogzászlóaljjal. A legnagyobb lovassági helyőrségek: Stockerau tizenkét, Bécs tíz, Budapest kilenc, Lemberg és Nyiregyháza nyolc lovasszázaddal. A műszaki csapatok közül a legtöbb: tizenkét század, Korneuburgban állomásozik, a legtöbb vartüzérszázad pedig Pólaban és Kattaróban van. Azt az elvet, amely a legnagyobb gyalogsági helyőrségeknek az északi határon való csökkentésére vezetett, a nagyobb központi helyőrségeknél is keresztülviszik s ennek következtében a budapesti, prágai, lembergi, krakói és przemysli helyőrségek gyalogcsapatait már öt év óta jelentősen csökkentik.

— **Bomba.** Rio de Janeiróból jelentik: San-Paulóban tegnapelőtt este egy anarchista bombát vetett egy német kereskedő üzletébe, amely a város közepén van. Az explozió következtében óriási tűzvész támadt és az egész városrészt elpusztította. Igen sok ember a házakba égett.

— **Abdul Hamid titkára.** Izzed basárnak, Abdul Hamid volt titkárnak megengedték, hogy Konstantinápolyba visszatérjen. Az engedelemnek humoros ízt ad az a körülmény, hogy Izzed köteles az Abdul Hamid uralkodása alatt szerzett hatalmas vagyonának egy részét az állam rendelkezésére bocsátani.

— **Halálos baleset.** Romozhelyen halálos kimenetelű baleset történt. A Stefaneszku-féle faszécségető telepen tíz rutén famunkás egy általuk készített gulyhóba mentek aludni. Az új folyamán nagy esőzések voltak s ennek következtében a hegyoldal megcsuszott, a gulyhó összedőlt és a munkásokat maga alá temette. Az egyik munkásnak sikerült a kutyahóba kimenekülnie és nagy erőfeszítéssel hat társát a romokból kimentette, három azonban a romok alatt megfult. A szerencsétlenül járt munkások valamennyien családosok.

— **Kanyarójárvány.** Hajduböszörményben a kanyaró terjedése miatt az alispán az összes óvodákat, elemi- és iparos-, valamint gazdasági ismételő iskolákat bizonytalan időre bezáratta. Kanyaróban ez idő szerint száz gyermeknél több fekszik beteg, akik közül többen meg is haltak. A járványbizottság naponként ül össze.

— **Véres lakodalom.** Csarnató községben egy lakodalmon nagy lármát csapott a pálinkától megittasodott násznép. A falu bírja elküldötte Labati Péter rendőrt, hogy csináljon rendet a mulatók között. Amikor Labati megjelent a lakodalmas háznál, a vendégek közül Pleszka Péter nekiment és bieskájával szivenszurta. A gyilkos elfutott s otthon fel akarta magát akasztani, de tetteben megakadályozták s átadták a csendőrségnek.

— **A mikrofon mint forráskeresők.** Körülbelül egy évvel ezelőtt Dienert párisi mérnök a tudományos akadémiának lemutatta tanulmányát, melynek segítségével földalatti víz létezését meg lehet állapítani. Ezt a tanulmányt — mint Maurice Cabs a Gil Blasban írja — sikerült annyira tökéletesíteni, hogy az a gyakorlatban is használható. A készülék egy hallgató csőből áll, amelyet a földbe bocsátanak, a hang egy készülék segítségével erősebb lesz s azt vezetékkel egy hallgató kagylóhoz vezetik. A folyó víz olyan hangot idéz elő, mint az erdőzugás, a csepegtésnél pedig harangtűszerű hang hallható. A készülékkel legelőször Páris környékén kísérleteztek. Vanocsson és Garches közötti vízvezetékben haladó víz zúgását egész jól lehetett hallani, egész tisztán ki lehetett venni egy munkás füttyülését, aki a vízvezetékhez leereszkedett, míg szabad füllel egyáltalában semmiféle hangot sem lehetett hallani. Marne egyik vízvezeték völgyében Dienert találmányának gyakorlati használhatósága is bebizonyult, amennyiben a készülék segítségével két földalatti forrást fedeztek fel, amely 15 m. mélységben esőrgedezett. A Dienert-féle készüléket valószínűleg nemcsak forrás feltalálására lehet majd használni, hanem bányákban vizitáskákra is ki lehet vele kutatni, valamint a bányába szorult emberek tartózkodási helyét is meg lehet majd vele állapítani.

— **Szökött fegyverek rablótámadásai.** A sármelléki csendőrség táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy a vidéken két szökött fegyver garázdálkodik. Ezek Kadosta József és Lojerli Ferencz, akik a nagyenyedi fegyházból megszöktek. A két fegyver Keszthely és Csalitcsárda közötti úton megtámadta Hermann Márton sármelléki lakost, revolvért fogtak rá és tizenhét korona pénzt elrabolták. Ugyanaznap az alsó Tahok községhez tartozó Csalit-erdőben utját állották Korány Milki csalitcsárdai lakosnak, revolvérrel megfenyegették, hogy lelévők, ha a pénzt nem adja oda. Korány Milki vásárról igyekezett hazafelé és sok pénz volt nála. Ellenkezni nem mert, átadott 270 koronát, amivel a rablók megelégedtek. A két fegyver állandó rettegésben tartotta a környéket. Éjszakánként betörték a falvakba és a házakból mindenféle holmit elraboltak. E haramiák a napokban Budapest felé utaztak el. Kadosta József, aki 30 éves mechanikus, veszedelmes betörő (Rác Gyula, Rác József, ifjú Rónai József árneveket használja), Lojerli Ferencz 24 éves notórius vásári tolvaj. A rendőrség nyomozza őket.

— **Házasság.** Nadas Ignác e hó 28-án tartja esküvőjét Neufeld Vilma kisasszonnyal.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művészi ékszerterelepen, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Börtönre ítélt suffragettek.** Megirtuk annak idején, hogy Bermondsey londoni városrészben október 28-án képviselőválasztás volt és ez alkalommal két suffragett úgy akarta a választás eredményét meghusítani, hogy a szavazólapokat magában foglaló urnába maró folyadékkal kevert tintát öntötték. A választást azonban nem sikerült megsemmisíteniök. Őket pedig, mint egy londoni távirat jelenti, törvény elé állították s most az egyiket négy, a másikat három hónapi börtönbüntetésre ítélték.

— **Az utolsó Cenci halála.** Lyonban, 70 éves korában elhunyt Giuseppe Emilio Cenci-Bolognenti, Vicovaro hercege, Rocca Priora ögrófja. Vele együtt férfi-ágon kihalt az a híres nemzetség, melynek neve az olasz reneszánsz egy borzalmasan véres tetteire emlékeztet. A Cenciek ősrégi római család, s attól a Marco Cinciótól származnak, ki 437-ben Pisa prefektusa volt. Később a családot vérszomj, kapzsiság s kegyetlenség jellemezte. Tüdvalevő dolog, hogy Beatrice Cenci, ki a legborzalmasabb erkölcsi romlottságban növekedett föl, apját a rocca petrellai kastélyban anyjának és bátyjának tudtával Olympio intendáns által (akivel állítólag viszonya volt), meggyilkoltatta. Állítólag azért, mert apja vérfertőzést akart vele elkövetni. VIII. Kelemen pápa szörnyű mód büntette a gyilkosokat. Beatricet és anyját lefejeztette 1599. szeptember 11-én, bátyját pedig doronggal ittette agyon. A Cenciek jószágait a Borghesék kapták. A családfát a büntetéstől megszabadult legkisebb Cenci folytatta tovább. A család később házasság útján egyesült a Bolognenti-családdal s a vicovaro hercegséget is megkapta. A most elhunyt utolsó Cencinek amerikai leány, Miss Eleonore Spencer volt a felesége. A Cenci-családnak immár csak egyetlen tagja van, egy 32 esztendő Cenci-leány, ki még hajadon.

— **Zsidóüldözés Oroszországban.** Nehány nap előtt Samara városában a rendőrfőnök meghagyta a rendőröknek, hogy kerítsék be a tözsdét és tartóztassanak le minden zsidót, aki a tözsdéről jön. A rendőrök elállották a tözsdé kapuját, de mivel nem ismerték mindenkit és nem kaptak a rendőrfőnöktől névsort, tehát elfogtak mindenkit, aki a tözsdéről kijött és akit zsidónak hittek. A foglyokat aztán a rendőrségre hurcolták. Két német birodalmi alattvaló is volt köztük, akik táviratilag tettek panaszt a német konzulnál. Azokat a foglyokat, akik kellőképpen igazolni tudták magukat, szabadlábra helyezték, de azokat, akik tiltakozni mertek, tetleg bántalmazták. A samarai tözsdetanács távirati panaszszal fordult a kereskedelmi miniszterhez a közigazgatási hatóságok önkényeskedése miatt. Ennek a razzizának az lett a következménye, hogy a gabona-árak erősen hanyatlottak. A másik zsidóüldözés színhelye Opatseck volt. Az ottani orthodox templomban az igaz orosz férfiak szövetségének egy tagja lázító beszédet intézett a zsidók ellen és mikor a lelkes fölment a szónokhoz az emelvényre, hogy csillapítsa, az arculvágtá a papot és folytatta a bujogatást.

— **Öngyilkos tanító.** Kapitány József állami tanító Gyetván fölbölte magát. Kapitány excentrikus természetű ember volt, nagy összegekkel játszott a lóversenyen; hivatalát elhanyagolta s mikor családját sem tudta eltartani, felesége elvált tőle. Az utóbbi napokban az elmezavar tünetei mutatkoztak rajta és valószínűleg beszámíthatlan pillanatában követte el tettét. Hátrahagyott levelében azt mondja, hogy az utóbbi időben azt tapasztalta, hogy mindenki üldözte.

— **Negyedmillió sikkasztás.** A gladenbeeki királyi bányafelügyelőségnek nemrég nagy sikkasztásnak jöttek a nyomára. Eleinte azt hitték, hogy az elsikkasztott összeg csak negyedmillió márkára rug, a rendőrségi nyomozás azonban most megállapította, hogy a felügyelőség pénztárából sokkal nagyobb összeg hiányzik. Tegnap letartóztattak egy hányamunkást, aki nagy költségekkel kellett föl-tűnést. Házkutatást tartottak nála és szekrényében kétezernyolcszáz márkát találtak ötven márkás bankjegyekben. Azt hitték, hogy ez a pénz is az elsikkasztott pénzből való, de a munkás hátrahagyott tagadja, s azt mondja, hogy okmányhamisítás által jutott ehhez az összeghez.

— **Messenger boy.** Tegnap este egyenruhás ifju állit be a szerkesztőségünkbe és levelet nyujt át a szerkesztőnek. A czimzett átveszi a levelet, fölbontja és egy kártyáról leolvassa, hogy a levélhez mellékelt ifju: messenger boy, vagyis az uj küldönczvállalat alkalmazottja. Leolvassa továbbá, hogy legyen kegyes megtekinteni az ifju csinos uniformisát és legyen olyan szives és irasson a lapba néhány dicsérő szót. Kegyesek voltunk megtekinteni az ifju uniformisát, kegyesek voltunk tudomásul venni, hogy a ficzko pompásan össze tudja venni a bokáját, továbbá kegyesek voltunk konstatálni, hogy a messenger boy olyan feszesen tud szalutálni, mint egy katonatiszt. Amikor mindennel rendben voltunk, megmondtuk a haptákban álló fiunak, hogy készséggel megteszszük a vállalatnak azt a sziveséget, hogy irunk róla néhány dicsérő szót. A fiut azonban ez alig érdekelte. Felénk nyujtott egy sárga jegyzéket és szilárdan mondta:

— Kérek nyolczvannégy fillért a levél kézbesítéséért.

Hiába csodálkoztunk, hiába furesáltuk az esetet, az ifju leszuratta velünk a nyolczvannégy fillért azért a levélért, amelyben a vállalat a reklamirozást kéri — sziveségből. Le is szurtuk a nyolczvannégy fillért, mire a fiu újabb szalutálást produkált és lelépett a szinterről. Vállalkozásban ez az „in sich“ játék egy kicsit különös. Végre is, ha az embernek haszna van a levélküldésből, akkor jogosan levelez oly ambícióval, mint a legöregebb akácza, de miért küld leveleket éppen nekünk?

— **Elgázolt tehének.** A Déváról Alkenyér felé robogó személyvonat néhány, a sineken legelő tehent elgázolt. A vonatot meg kellett állítani, hogy az állatmaradványokat eltávolítsák. E munkálatok közben négy román paraszt, akik a teheneket őrizték, megtámadták a vasúti személyzetet. Gyulaesi vasúti szerelő és Gyulaesi János vasúti fékezőt alaposan elverték, úgy hogy ezek súlyos sérüléseket szenvedtek. A vonatot csak nehezen tudták elindítani a támadó csordások miatt.

— **Az okarinás tolvaj.** Bécs egy ismert ékszerészénél, Sidonnál a minapában betörték — hihetőleg nemzetközi betörők — és 60,000 korona értékű gyémánttal és gyöngyökkel kirakott tárgyakat vittek magukkal. Hogy valóban a tolvajlásnak biztos kezű és gyakorlott mesterei oigoztak ott, amellet szól a technikájuk, ahogyan például leplezték a betörést. A Margareten-strasse 5. számú házban, ahol Sidon boltja áll, felette az első emeleten egy hölgy lakik, aki butorozott szobát szokott kiadni. Azidőszent éppen üresen állott az üzlethelyiség fölötti szobája. November 20-án délelőtt egy harmincz év körüli, jól öltözött ur jelentkezett a hölgnél és a kiadó szoba után kérdezősködött. Miután jól körülnézett ott, megalkudott és husz korona előleggel lefoglalta a szobát. Idegen akcentussal beszélt s azt mondotta magáról, hogy artista. Később, amikor beköltözött, be is mutatkozott és Arthur Berthold-nak nevezte magát. Bevonult szobájába; koffernyitogatás és nemsokára hallhatta a lakásadóasszony, hogy új lakója vidám okarinázásba merült. Estefelé egy nagyobb borkofferral tért haza a lakó. Ujra flótázásba kezdett, majd mikor elunta ezt a jámbor mulatságot, lefeküdt. Az asszonyt már kezdte bántani a folytonos okarinázás. Vasárnap, hogy felkelt a lakója, ujra elővette okarináját és hol halkabban, hol megfeszítve egész délelőtt játszott rajta. Végre három óraker délután eltávozott. Amikor bétfőn sem jött haza, benézett szobájába, ahol látszólag mindegy rendben volt, holott a parketten egy lyuk volt furva, az okos gazember azonban szőnyeget borított rája. Hétfőn reggel üzletnyitáskor Sidon ékszerész már azonnal észrevette, hogy a menyeezen nyilas tátong és az ajtónyitásra lecsüngő kötéll lebbent meg ott. Nem kellett nagyon szőjjelnéznie, láthatta, hogy boltját kirabolták. Itt is, ott is etvüik heverték szanaszét, persze tartalmuk hiányzott. A betörő rendkívül elővigyázatossággal járt el. Előbb csak akkora lyukat furt, amelyen egy esernyő keresztül fért. Tette ezt azért, hogy nyugton dolgozhasson s hogy a lehulló omladék zajt ne üthessen.

— **Nem kell női ügyvéd Oroszországban.** Nemrégiben a kerületi bíróság tárgyalása során véleményeltérés merült fel arra nézve, vajjon női ügyvéd szerepelhet-e a bíróság előtt. A szenátus most úgy döntött, hogy nők az ügyvédséget nem gyakorolhatják mindaddig, amíg a дума törvényileg másként nem intézkedik.

— **Megrontott gyermek.** A Rákóczi-uton levő Hattyu-szállóba tegnap este betért egy elegáns ember és szobát bérelt. Kiséretében egy kis leány volt. A vendég azt írta a bejelentő-lapra, hogy Bernáth Mihály földbirtokos. Hafner Béla portás gyanusnak találta az esti vendégeket s az ajtó nyíláson át megfigyelte őket s jelentést tett a főkapitányságon. Nyomban detektív ment a szállóba s a földbirtokost meg a kis leányt a főkapitányságra kísérte. Ott kiderült, hogy a férfi csakugyan földbirtokos, de nem Bernáth Mihálynak, hanem Rózsa Kálmánnak hívják s dunakeszi születésű harminczhat éves ember. A kis leány pedig Morvai Istvánné, született Kepler Mária mosonőnek tíz éves leánya, aki Ujpesten az Ósz-utca 25. sz. házában lakik. A gavallér leplezetlenül elmondta azt is, hogy miképpen ismerkedett meg áldozatával. Félévvel ezelőtt Alagon látta meg a leányt, aki anyjának segédkezett a virágárusásban. A földbirtokosnak megtetszett a leány s azóta többször meglátogatta az anyjánál, akinek azt mondotta, hogy neveltetni akarja. Ezzel az ürüggyel magához vette és megrontotta, még pedig az anyja tudtával, sőt beleegyezésével. A nyáron még Abbáziába is elvitte. A rendőrség Morvai Istvánnét letartóztatta, Rózsa Kálmánt azonban, mint hogy lakása és foglalkozása van, szabadon bocsátotta, de megindította ellene az eljárást. A kis leányt, aki szintén részletes vallomást tett, a Gyermekvédő Liga gondjaira bízta.

— **Népkonyha-megnyitás.** A II. kerületi Közjótékonyági egyesület népkonyháját december elsején nyitják meg a Szegényház-utcai hajléktalanok menhelyében lévő helyiségekben. 20 filléért jó, tápláló, meleg ebédet kapnak a szegények. Az ebéd 11 és 1 óra között osztják ki.

— **Eltűnt orvostanhallgató.** A rendőrségen ma bejelentették, hogy Suciú Jenő orvostanhallgató eltűnt Rózsa-utcai lakásáról. Suciút még november 17-én édes apja hazavitte Aradra, de a fiatal ember visszaszökött Budapestre. Innen fenyegető levelet írt édes anyjának s azóta nyoma veszett.

— **Megakadályozott öngyilkosság.** Tegnap este Dező Gyuláné szülész nő a Lánchidről a Dunába akart ugrani. A járókelők azonban észrevették szándékát és az öngyilkosságot megakadályozták. Az életunt asszony a rendőrségen elmondotta, hogy a József-utca 72. számú házban lakik s nyolcz korona harminczhárom fillér házbérrrel tartozik. E miatt akart öngyilkos lenni.

— **Nagy hagyatéki lopás.** A rendőrségre ma följelentés érkezett egy nagy hagyatéki lopás tettesének kinyomozására kérve a főkapitányságot. Stern Adolf, egy dús gazdag magánzó pár héttel ezelőtt, október 10-én meghalt Nagyfuvaros-utca 3a. alatti lakásán. Stern, akit általában százezrek urának tartottak, kétszer nősült. Első házasságából született leánya Aradra ment férjhez. Stern második házassága sem maradt gyermektelen s ebből született leánya. Erzsébet most tizennyolcz éves. Amikor Stern Adolf halála után a hagyatéki eljárás megindult, Fedlich Róza, az özvegy 50,000 korona készpénzt és 20,000 korona értékpapirt jelentett be hagyaték gyanánt a bíróságnak. Az elhunyt két leánya ezt a bejelentést nem vette tudomásul s megbíztak egy fővárosi ügyvéddel a szükséges lépések megtételére, miután a hagyatékban 320,000 koronának kellett volna lenni. Az ügyvéd megtette a följelentést és ismeretlen tettest vádol a 250,000 korona ellopásával. Az ügyben Eperjessy Károly rendőrfogalmazó nyomoz.

— **Rendőri hírek.** Életuntak. Neumann Hugó huszonegy éves magánhivatalnok a Rózsa-utca 24. számú házában lévő lakásán moriumot ivott. A mentők a kereskedelmi kórházba vitték. Állapota halálos. Tettenek okát nem tudják — Király Anna husz éves pinzerleány az Erzsébet-tér 10. számú házában lévő vendéglőben veromált ivott. A mentők a régi Szent János-kórházba szállították. — **Eltűnt emberek.** A rendőrségen ma a következők eltűnését jelentették be: Fiedler

Viola cseléd (lakott: Lázár-utca 11.), Schraeder Mária cseléd (Mester-utca 47.), Muháros Pál kovácsinas (Tüzoltó-utca 38.), Shamb Viktor, Erney Albin, Keller János és Ádám Pál vasesztergályosinasok, továbbá Schiller Soma ügynök (Király-utca 16.), Tóth Lajos inas (Ujpest, Váci-utca 46.) és Szabó Imre könyvkötőleány (Ór-utca 3.) — *Munkássors.* A nyugati pályaudvar postapalotájának építkezésénél Krausz Gusztáv 26 éves állványozó leasett egy állványról a agráz-kódást szenvedett. A mentők a Rókusba vitték.

x **A Steinhardt-Mulatóban szerdán este volt a bemutató előadása „A szerelmes kappan”** cz. bohózatnak. A népszerű mulató művészei a bohózat előadásával, minden eddigi elért sikereket messze, tulszárnyaló, óriási tetszést arattak. Az oroszánrészt persze Steinhardt igazgatót illeti, aki ez estén olyan kiváló művészettel, megkapó jellegzetességgel és elragadó humorral játszta szerepét, hogy a mulatót zsúfolásig megtöltötte közönség valóságos rajongó szeretettel, tomboló lelkesedéssel ünnepelte őt. Nem családunk, ha a szerelmes kappan-ban látjuk ezidei szezon slagerét.

x **Szép a bajsz Hajdusági pedróval.**

x **Fodor-féle vivóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme.** Különös gond fordítottak a gyermektorna- és vívásra.

x **Bob hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**

x **Basadow-féle betegség** számos tünete: a pajzsmirigy megnagyobbodása, a szemek elzöldülése, az ideges szívdobogás, gyors pulzus és különböző fájdalmak. Dr. Hönig László villanygyógyító intézetében a Röntgen-sugarak segítségével fájdalomtalan és kényelmes módon lényegesen javulhat még oly esetben is, melyek évek óta állanak fenn és makacsul dacoltak minden orvosi kezeléssel.

Férfi-viselet.

A férfiak joggal irigyelhetik a nőket. Míg ezek mindazt a pompát kifejthetik, melyre a divatárnszó, fodrász, szabó, szűcs, fűzőgyáros ügyessége képes, a szegény férfival felette mostohán bánik a divat. Öltözékét egészben véve a zsak mintájára alkotják s a férfidivat a színeknek se juttat szerepét.

A férfiöltözék három fődarabja: a nadrág, a mellény és a kabát. Ráadásul: a felöltő, kalap és cipő. Ezeknek alapvonalait a görög és antik viseletben találjuk meg. Bár ez meglehetősen lehetetlennek látszik. Mert hiszen a római férfiakat nem igen tudjuk nadrágosan elképzelni. Fehér pátolat volt a főruházatuk, mely fölé festősen redőzött palást borult.

De amikor a rómaiak Észak felé vonultak, ahol a meleg nem süttött olyan melegen a Tiber folyó partjain, szívesen vették mintául a gallusoktól azt a ruhadarabot, melynek a prudéria a „kimondhatatlan” nevet adta. A római gigerlik. Annaira fölkepták a nadrágdivatot, hogy Honorius kénytelen volt viselését betiltani, — ami természetesen még inkább fokozta a kelendőségét.

A mellény őse a római tunika, a kabáté a toga. E három elemből teremtette a szükségesség és czélszerűség a későbbi férfiviseletet. A középkor kezdetén nem sok változás észlelhető, míg politikai események által a bizanai befolyás nem érvényesül. Ez a pompát szolgáltatja. Ebben az időben keletkezett a katolikus diszöltözlet is.

Az, amit *divatnak* nevezünk, a tizenegyedik században kezdődött. Az aprólékosságok, a mellékeselek, a cziczomák kidolgozásával, a fényezés bevezetésével és azzal, hogy minden évben valami újítás merült föl, ami gyakran az észszerűség rovására ment.

Lassacskán új átalakulások következtek: A tunikából — csukott bluz lett, mely az ing használatát tette szükségessé. Ami bő volt, megszükkült, a hosszú rövid lett, a kerek hegyessé vált. A 14. század közepén, Valois Fülöp uralkodása idején, volt virágában ez a viselet. Minthogy a bluzt szűkre kezdték szabni, nem lehetett többé fejfelé belé bujni, mint a régi időben. Elöl fel kellett metszeni és gombokkal ellátni. A klasszikus tunika és a mai frakk átmenete megkezdődött. Első neve jaquet vagy jaquette volt, mely még ma is használatos.

Ami a viselet bőségben vesztett, azt hozzászűkítésben pótolta. A kabát ujjai hosszan lelógának, a cipő hegye úgy megnyulik, hogy a golya csőrére emlékeztet, még a fűveg is követi ezt a példát, s hegye a tordét verdesi, azonfölül csak-bok, csipkék és csörgők is fokozzák az egész viselet bohócszerűségét.

Ez a tulás természetesen magában érlelte a reakciót. A hegyes és szűk divatot nyomban követte az ellentét: a tizenötödik században a cipők ismét megrövidültek és kikerekedtek, a felsőruhák is redőseltek, csak a nadrág maradt szűk.

A bluz elvesztette ujjait s a nyakat szabadon hagyta, miáltal a mai mellényhez közeledett. Az ing, a kivágás által nagyobb jelentőséget nyert. A divat vezetését ebben az időben Franciaország politikai okokból Spanyolországnak engedte át, mely akkoriban hatalma tetőpontján állott és felfuvalkodottságát a divatra is átvitte. A nadrág, fent a czombokon puffancs lesz, éppen ilyenek a kabátujjak is. A mellényt újra magasra szabták s ez az inget s a gallért is feltolta. A nadrág alsó része azonban szűk maradt, hogy az akkor keletkezett harisnyaszövők munkát kapjanak.

A harminczéves háboru véget vetett a kivasalt, kikeményített grandezsnak. A paraszti viselet jött divatba: a merész alaku, tollas, nagy kalap, a sarkantus csizma, s a simán lelapuló széles gallér.

XIV. Lajos eleinte nem sokat változtatott ezen a viseleten. De később, a hatalma teljében, a „napkirály” nem találhatta elég mutatósnak. A merev, nagy gallér puha szalaggá változik át, mely elöl, az áll alatt, szélesen, csipkésen végződik. XIV. Lajos halálával az affektált nagyság, affektált kecsesség zsugorodott össze. Megkezdődött a naivoskodás, frivolság, a pásztori játékok, a rokokó kora.

Ennek a francia forradalom kegyetlen véget vetett. A nyaktőlönök alkalmatlan volt a czopf, a forradalmároknak gyűlölt a czifra ruha. A népies viseletet kapták föl. A *culotte* helyett a *pantalont*, s ezért nevezték magukat „sans culottes”-nak.

I. Napoleon szerette volna a rokokót újra feltámasztani, de már nem lehetett. Az angol befolyás kezdett érvényesülni. Az Angliába menekült s később visszatért francziák divatba hozták a frakkot, mely különböző változatokon át maig is megtartotta uralmát. A bécsi kongresszus idején még aranygombos kék frakkban és sárga nankingnadrágban diszelegtek őseink, de ma már minden szín eltűnt a viseletünkben.

Csak éppen a sport-dresszek vegyitenek némi változatosságot e sivár egyhangúságba, melyet most már a katonai egyenruhák se képesek ellensúlyozni, amennyiben az eddigi szingazdag uniformisokat, czélszerűségi szempontokból szűrkére tompították.

SZOBAGÖZFÜRDŐ

SZOBAGÖZFÜRDŐ

hozasson tölem azonnal

8 napi próbára,

aki csuz, köszvény, ischias bántalmat ellen már mindent próbált eredménytelenül. Kapható havi részletfizetésre. Ismertető könyv ingyen és bérmentve. **Förstner Aladár, Budapest, VII/23. Alsóerdősor 30. szám.**

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Madeleine Dolley a Magyar Színházban.** Francia vendégeink szereplésüket ma este Henry Bernstein „La Rafale” című színművében folytatták, mely „Baccarat” címen sokáig tartotta magát a Vigszínház műsorán, sőt még ma se szorult le arról teljesen. Így hát közönségünk ismét nem jutott újdonsághoz. Talán ez az oka, hogy a nézőtér ma még üresebb volt, mint tegnap. A szép Madeleine Dolley, Heléne hálás szerepében, ma is azokat a kvalitásokat adta, melyekről tegnap emlékeztünk meg: ahol alkalma nyílt a vidám csevegésre, a gondtalan mosolyra, ott ifjúsága besugárzta az egész színpadot, pazar öltözékeivel is nagy hatást keltett, sőt a drámai jelenésekben itt-ott meg is indított anélkül, hogy magasabb művészfejlettséggel, s kiforrottságnak jelét adta volna. Környezete nem rontott. Az egyik erkélypáholyból Augusta főhercezségasszony nézte végig az előadást.

(*) **Dohnányi Ernő.** A nagyok között a legelsőek egyike. Művész, nem zongorajátzó, a kifejezés csodálatosan nagy skálájú mestere, aki a művészetet úgy adja, ahogy érzi: tisztán, nemesen, egyszerűen. Tulajdonképpen észre sem veszi az ember a technikáját, pedig nagy, pedig káprázatos. De a virtusosság nem az ő ura. Soha, egyetlen pillanatra sem látja meg benne az ember a virtuózt, az, akit a játékában meg kell látni, el kell ismerni, csodálva kell csodálni, az a nagyok nagy interpretátora. Az ő művészetéhez már föl kell emelkedni, ezt a játékot szent áhitattal, megihletettséggel kell élvezni, amilyen áhitattal, megihletettséggel muzsikálja nekünk Dohnányi Beethovent, Chopint, Schumannat, Schubertet. Végtelen sok megértés és megértetni tudás van Dohnányiban, a fölfogásából kivillan az átérzés ereje, amely csodálatosan olvad össze az ő nagy muzsikai intelligenciájával. A billentése csupa férfiaság, erő, a zene megértető eltagolása és az összefogása a nagy egésznek. A zongora dalol az ujjai alatt, megvonaglik a zokogástól, kacagva cseng a tril-lázó öröme, puhán, halkán suttog a pianissimókban és harsogó, diadalmas erővel zúgnak a forté. Beethovent grandiózusan, stílussal szólaltatta meg a Waldstein-szonátában, — emlékezésének apró elugrásait egészen elfeledtette a játszásában megnyilatkozó fenség, erő, artisztikum. Chopin h-moll szonátájában is férfias volt, az erotikum izzón, szenvedélyvel tört ki a zongorából, az érzélem pedig nem kocsonyásodott el szentimentalizmussá. Schubert három „Impromptu”-ját és Schumann Carneval-ját játszotta még (Dohnányi stílussal szépséggel), de a műsört meg kellett toldania ráadásokkal. A közönség megértő volt, — a súlyos műsor dacára is. (de.)

(*) **Az Operaházban holnap, szombaton Feinhals Frigyes bajor kir. kamaráénekes utolsóelőtti vendégfellépésével „Az afrikai nő” kerül színpadra a következő szereposztással: Selika — Vasquez, Nelusko — Feinhals, Ines — Szilágyiné, Vasco de Gama — Lunardi, Don Pedro — Kornai, Don Alver — Pichler, Don Diego — Ney B., főinkvizitor — Venczell, Nagy brahmin — Erdős, Anna — Palócziné, ajtónálló — Kertész Ödön. Vezényel Benkő Henrik karmester, rendező Alszevgy Kálmán főrendező. (Bérletszűnet 39. sz., felemelt helyárak.) Vasárnap, ugyancsak bérletszűnetben (40.) „Carmen”-t adják. A czimszerepet Szamosi, Michael Szoyer, Don Josét Környei, Escamillot Szemere énekl. Hétfőn utolszor lép fel Feinhals Frigyes a „Don Juan” czimszerepében. (Évi bérlet 139. sz., felemelt helyárak.) Kedden „Hunyadi László” van műsoron dr. Székely Ferenc fellépésével. (Évi bérlet 141.) Az Operaháznak ez idényben második bemutató előadásul báró Frankenstein Kelemen „Rahab” című egyfelvonásos operáját tüzték ki. A dalmü főszerepeit Szamosi és Anthes kreálják, a darab zenei részérek betanítását Szikla Adolf karmester végzi, a színpadi rendezés Alszevgy Kálmán főrendező munkája. Ezzel a premierrel kapcsolatosan felújítják Poldini Ede „A csavargó és királyleány” című egyfelvonásos vig-operáját is, a főszerepekben Környei és Sándor Erzi közreműködésével.**

(*) **„A kuruzsló” bemutatója.** Földes Imre új darabjára. „A kuruzsló”-ra készül a Magyar Színház személyzete. A bemutató előadás pénteken, december 3-án lesz.

(*) **Eisler Fanni halálának 25-ik évfordulója.** Holnap, e hó 27-én lesz huszonöt éve, hogy meghalt Eisler Fanni, a legnagyobb német táncművész, a „táncz királynője”, amely néven Európában és Amerikában ünnepelték. Eisler Fannit annak idején Budapesten is ismerték és rajongva ünnepelték. Kossuth Lajosnak egyik leghíresebb cikke az volt, amelyben a magyarok paroxizmusig menő Eisler-örülete ellen kikelt. A híres táncosnőnek egyik cipőjét most is őrzik nálunk a fővárosi muzeumban.

(*) **Hírek a Városligeti Színházról.** Ma, szombaton *Echegaray* rég nem adott drámája „Folt, amely tisztít” kerül színpadra *Gy. Csikla* Valéria asszony fellépésével a női főszerepben. — *Reinhardt* nagysikerűnek ígérkező új operettje „A fürdő szépe”-vel (*Die Sprudelfe*) már teljesen elkészültek. Az újdonság bemutatója hétfőn, november hó 29-én lesz.

(*) **A Nemzeti Szalon téli kiállítása.** A Nemzeti Szalon 15 éves fennállása alkalmából jubiláris téli kiállítást rendez, melyen ugyiszólván minden nevesebb magyar művész részt fog venni. A tárlatnak különös érdekességet fog kölcsönözni *Pettenkofen* Agostnak 100 darabot meghaladó kollektívája. Az 1909/1910. évi jubiláris tárlaton kerül először kiállításra a Nemzeti Szalon jubiláris aranyérme, továbbá özv. csantavéri *Törley* Józsefnek 400 koronás díja és *Nemes Marcell* kir. tanácsos 500 koronás díja. A kiállításra november 27-én estig fogadnak el műveket.

(*) **César Auguste Franck.** A modern francia zene megteremtője. *Franck* César, aki eddig csak kisebb művekkel szerepelt hangversenyekünkben, a szimfonikusok december 5-iki estélyén jelenik meg először a budapesti közönség előtt egy széles körben felépített, nagyarányú alkotással, a D-moll szimfóniájával. Ebben a szerzeményében tükröződik vissza legkiválóbban az a genialitás, amely *Franck* Césart jellemzi és amelynek alapján méltán írhatta róla világhírű tanítványa, *Vincent d'Indy*: *L'art symphonique est né en France avec l'école de César Franck*, mert tényleg neki köszönhető Franciaországban a szimfonikus művészet felvirulása, amelyért a halás honfitársak szobrot emeltek a mesternak. Az 1822. december 10-én Lüttichben született *Franck* César hamarosan került Párisba, ahol 1838-ban már első díjat nyert és öt évvel utóbb a legismertebb egyházi orgonistává lett. Nem csoda, ha a konzervatórium is igyekezett megnyerni és tanári székében is epochális működést fejt ki. Így lesz vezetője az új francia iskolának, amely többek közt *Debussyt* is nevelte. A D-moll szimfónia eltérően a szokásos felépítéstől nem négy, hanem három fételre oszlik, amelyek mindegyike a mélyes gondolatok és behízelgő témák, melódikák tárháza, instrumentálás tekintetében pedig az izlés és tudás mintái. Ez a mű tölti be az est második részét. Előtte *Grieg* nyitánya, *Demény* magyar rapszódija és a *Haendel-Martucci*-féle suite kerül előadásra. A december 5-iki estét csak öt héttel utóbb követi a negyedik hangverseny. Nyitómán ideje lesz a szimfonikusoknak egy vidéki kirándulásra is, amelynek szervezését már megkezdették. Az első ez idej hangversenyeket valószínűleg *Miskolczon* és *Kassán* tartják meg.

Finom

angol saccoöltönyök

rendelészertén készítve, elismert kitűnő szabásban

66 korona.

Városi bundák és télikabátok nagy választékban.

DEUTSCH F. KÁROLY
ÉS TÁRSA

férti-szabók

IV., Ferenciek-tere 2. sz.

A templommal szemben.

FŐVÁROS.

A főváros költségvetése.

— Rendkívüli közgyűlés. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, november 26.

A főváros törvényhatósági bizottsága ma délután *Fülöpp* Kálmán főpolgármester elnöklésével folytatta az 1910. évi költségvetés tárgyalását.

Az általános vita folytatása során elsőnek dr. *Baránszky* Gyula szólalt fel. A város külső részei fejlődésnek színtér híve, de ezen a téren is más gazdálkodást kíván. Reflektált azokra a felszólalásokra, amelyek a felekezetek segítése ellen elhangzottak. Szerinte a fővárosnak erkölcsi kötelessége, hogy lakosságának a templombajárást templomok építésével lehetővé tegye. Indítványt nyújtott be, hogy a dunai hidakon és az alaguton ingyen lehessen közlekedni. A költségvetést elfogadja.

Dr. *Szalay* Mihály csupán a felekezetek segítségének kérdéséhez kíván hozzászólni. Tudja, hogy ez igen kényes kérdés, mert a tisztelt felekezetek, akárhol is tülekedjenek egymással, amikor arról van szó, hogy a közbizonyból kivessék az őket semmiképpen meg nem illeto részt, a legnagyobb reverenciával vannak egymás iránt. Kijelenti, hogy a felekezetek segítése semmiféle formában sem híve. A törvény rendelkezései szerint a felekezetek saját költségükön kötelesek fenntartani iskoláikat. A templomok kérdése pedig egyenesen a felekezetek legsajátabb ügye. Az egész szegényügyi budget nem teszi tizedrészt annak az összegnek, amennyibe a templomok építésének segítése kerül. Az eddig engedélyezett segélyek megadása ellen nincs kifogása, de annak, ami ezután jön, valami módon gátat kell vetni.

Siposs Ágoston: Ne beszéljen erről ennyit!
Szalai: Én arról beszélek, amiről nekem tetszik. Aki nem akarja hallgatni, menjen ki. Azzal a kéréssel fordul a tanácshoz, hogy a jövőben a felekezetek segély iránti kérelmének ne tegyen eleget. (Helyeslés.)

Eulenburg Salamon dr. reflektál *Szalai* felszólalására és azt hiszi, hogy a székesfőváros törvényhatósági bizottsága nem léphet rá arra a talajra, amely a felekezetek közötti jó viszonyt megborítja. Egyszerű elbánást kíván a felekezetek részére.

Nagy zaj és láрма.

Kanter Károly: A templomról, a hiteléről és az iskolákról itt olyan dolgok hangzottak el, amiket a legszigoribban vissza kell utasítani. Nagy megnyugvásra szolgál, hogy ezek a felszólalások — ugymond — nem a „mi” táborunkból hangzottak el.

Füredi Mór: Ki az a „mi”?
Kanter: Megmondom nyíltan: a keresztények táborából.

E kijelentésre a teremben óriási zaj támadt.
Benedek János dr. *Kanter* felé kiáltotta: Én is keresztény vagyok! Az én nevemben ne beszéljen!
Szalai: Vége mindjárt a felekezeti tükének, ha a papzsákot nem tömök.

Kanter: Csak az lehet jó polgára a hazának aki a vallást is ápolja.

Benedek János dr.: Nem igaz! Nem igaz! A hazának semmi köze a valláshoz!
Kanter Károly: Nekünk katolikusoknak kivételes a helyzetünk, mert velünk szemben a fővárosnak patronátusi kötelességei vannak.

Felkiállítások: Ki vonta kétségbe?
Felki Béla dr.: Kórházak kellene!

Kanter: Nekünk vannak kórházaink és valamennyiben apácák ápolják a beteget. Kifejti, hogy a fővárosban igen nagy a hiány templomokban és egyesületeknek kell alakulniuk, hogy templomok építését lehetővé tegyék. Ami azt a vádat illeti, hogy a templomokat nagy luxussal állítják ki, neki az az óhajta, hogy legyen minél több templom, de legyen valamennyi lehetőleg egyszerű. És ha a katolikus egyház luxust fejtett ki templomai építésénél, ezt oly módon tette, hogy ezzel a művészetet istápolta. Hiszi, hogy a főváros közgyűlése mindenkor tudni fogja a kötelességét.

Szilágyi Károly: *Kanter*rel szemben kifejti, hogy Magyarországon a felekezeti oktatás a felekezeti türelmetlenség melegegya. (Zajos ellentmondások.) A főváros mindenkor teljesítette kegyuri kötelességeit, de azt, hogy felekezeteket, szervezeteket jogosulatlan segélyekben részesítsen, az ellen tiltakoznia kell minden önzertes polgárnak. Persze, ma, amikor a fejedelmeknek nem áll módjukban tömni a feneküket papzsákot... (Óriási zaj és láрма.)

Rózsavölgyi elnök: Ezért a kifejezésért rendre

utasított. Kár ilyen áles felekezeti vitát provokálni. (Hangok: Éljen az elnök!)

Benedek: A kifejezés egészen helyes volt! Nem kell milliókat tömni a felekezetekbe!

Acsay Antal azon kezdte, hogy nem volt szándékában felszólalni, de lelkiismereti mulasztás volna részéről, ha azoknak a magyar rendeknek nevében, akik a magyar kultúrát megalapozták és azt ma is fejlesztik, elomozdítják, szó nélkül hagyná azokat a véhemens kifakadásokat, amelyek itt *Szilágyi* részéről, történelmi multunk teljes ismerete nélkül, oly vakmerően elhangzottak. Mert ha ismerné a magyar történelmet...

Szilágyi: Ismerem és tanítottam is!

Acsay: Ha ismeri, akkor ön történelmi igazságok ellen tusakodik, akkor ön arezul csapta az igazságot! Mert aki így beszél, az nem építeni, hanem rombolni akar!

Dr. *Benedek* János: Igenis, le akarjuk rombolni a mostani rendszert, hogy romban felépítsük az újat!

Acsay: Visszautasítja a szervezetek ellen irányuló vádakot és azzal a kéréssel fordul a közgyűléshez, hogy ne csináljon ilyen felekezeti kérdéseket. (Tetszés.) Értjük és becsüljük meg egymást és akkor nem leszünk tanui az ilyen jeleneteknek (Általános helyeslés).

Dr. *Andreánszky* Jenő nem akar a felekezeti segélyek izgató témájával foglalkozni. A költségvetés bírálatánál súlyosabb, melyrohatóbb vitát remélt. Foglalkozik az eddig elhangzott felszólalásokkal. *Pető* felszólalása — szerinte — veszedelmes biztatóst foglal magában, mert *Lő* teret nyújt az élelmiszerhamisításnak. Foglalkozik azután *Schiffer* és *Ember* multkori felszólalásaival. Dr. *Glücksthal* szemben védelmébe veszi a felekezeteket. Amit *Glücksthal* a sajtóról mondott teljesen csúnya, ha az ad personam szólott, de ha a sajtóról általánosságban beszél és az egész közgyűlés nevében, úgy az hiba volt, mert például a szabad polgári pártnak egyetlen tagja sincs, aki az elhangzott inszINUACZIÓKAT magára vette volna.

Mivel a beszéd folyamán nagy zaj volt, *Rózsavölgyi* elnök nagy derűtlenség közepette jelenti ki:

— A társalgó helyiségek a jobb- és baloldali melléktermekben vannak!

Andreánszky Jenő dr. beszéde további folyamán foglalkozott még *Szilágyi* felszólalásával és konstataulta, hogy témáidai alaptalanok voltak. A költségvetést elfogadja.

Fülöpp Kálmán elnök erre az általános vitát berekesztette.

A közgyűlés a költségvetést általánosságban egyhangulag elfogadta.

Az indítványok.

Ezután a benyújtott indítványokról szavaztak. Elfogadta a közgyűlés *Felki* Béla dr.-nak a műhelyházak létesítésére, a szubmisszióra és a kültelken levő telektömbök megszerzésére és parcellázására vonatkozó indítványait. *Pető* Sándornak az üres telkek megadóztatására vonatkozó indítványát a közgyűlés 78 szóval 69 ellenében elvetette. *Pető*nek azt az indítványát ellenben, hogy a tüzoltói kiadásokhoz a biztosító társaságok is hozzájáruljanak, a közgyűlés egyhangulag elfogadta. Elfogadta továbbá *Pető*nek a vasúti hálózat kibővítésére, illetve az új vonalaknak a főváros által való megépítésére — ha a vasúttársaságok erre hajlandók nem volnának — a viadály leszállítására és olcsó munkásjegyek kiadására, végül pedig az *Óbuda*-*Hungária*-úti hid megépítésére vonatkozó indítványait. *Ember* Károlynak az iskolai szaktelügyelet szervezésére vonatkozó indítványát a közgyűlés elvetette, amint hogy elvetette *Ember*nek a polgári iskolák reformjára és a felső leányiskoláknál polgári iskolai tanítónők alkalmazására vonatkozó indítványait is.

Baránszky Gyula dr.-nak a hid- és alagutvám eltörlésére vonatkozó indítványát a közgyűlés tulajnyomó többséggel elfogadta. Az elnök ezután 5 percre felfüggesztette az ülést.

Szünet után megkezdtek a költségvetés részletes tárgyalását.

A költségvetés részletes tárgyalása.

Dr. *Marrher* Aladár főjegyzőhelyettes előterjesztette a tanácsnak a pénzügyi bizottság által már elfogadott azt a javaslatát, hogy hét tanácsosnak, a főjegyzőnek személyenként és egyenként 3000 korona évi pótlékot, a tiszti főorvosnak és a tiszti főügyésznek egyenként 2000 korona személyi pótlékot, a tiszti főorvoshelyettesnek és *Alkér* Emil tiszti ügyésznek pedig egyenként évi 1000 korona személyi pótlékot engedélyezzen a közgyűlés, a főszámvévonőnek és a középítési igazgatónak eddig élvezett személyi pótlékát pedig egyenként 2000 koronára egészítse ki.

Dr. *Pető* Sándor azt javasolta, hogy az árvasszéki elnökhelyettesnek, a statisztikai hivatal igazgatójának és aligazgatójának, továbbá a kerületi előjárónak is adják meg a személyi pótlékot.

Dr. *Berger* Rezső az adószámviteli és számvérvévi személyzet érdekében szólalt fel.

Dr. Nigrinyi György konkrét indítványt adott be, amely szerint azoknak az előjárónak, akiknek husz esztendei szolgálatuk van, megfelelő személyes pótlékot adjanak.

Parczel Béla nem barátja a javaslatnak, mert következetes akar magához maradni. A végleges fizetésrendezést sürgette. Igen melegen szólott az adószámveteli személyzet érdekében. Az előléptetési viszonyok megjavítása czéljából több új magasabb állás szervezését javasolta.

Dr. Weinek József kérte, hogy az árvaszéki elnökek is szavazzanak meg személyes pótlékot.

Dr. Kainer Ede a kórházi igazgatók személyes pótlékának a nyugdíjba való betudását javasolta.

Pülepp Kálmán főpolgármester, elnök kijelentette, hogy az előterjesztett indítványok a személyes és pótlékok megszavazása dolgában előzetes tanácsi tárgyalásra szorulnak. Javasolta, hogy e czélból az indítványokat utasítsák a tanácshoz.

A közgyűlés dr. Pető Sándor hozzászólása után a javaslatot elfogadta, egyben pedig a hét tanácsosnak, a főjegyzőnek, a tisztii főorvosnak, a tisztii főigazgatóknak, a tisztii főigazgatóhelyetteseknek, Alkér Emil tisztii ügyésznek a javaslatban hozott személyi pótlékot megszavazta.

Pülepp Kálmán főpolgármester, elnök a közgyűlés folytatását hétfőn délután négy órára tűzte ki.

(A középítési bizottság ülése. Ma délután a főváros középítési bizottsága, Rózsavölgyi Gyula alpolgármester elnöklésével ülést tartott, melyen a következő középítészeti ügyek intézettek el: A magy. kir. államvasut kötelezettséget vállalt, hogy a ferencvárosi állomáshoz vezető utakat rendezi és jó karban tartja. E megállapodás értelmében a tanács felhívja a Máv. igazgatóságát, hogy a Mester-utczában és a Markusovszky-utczában a gyalogjárókat készíttesse el. A Máv. igazgatósága a Mester-utczára vonatkozó kötelezettség ellen felebbzett. A bizottság elhatározta, hogy felkéri a tanácsot, hívja fel a Máv. igazgatóságát, hogy egyelőre legalább a Markusovszky-utca gyalogjáróit hozza rendbe, még pedig a legsürgősebben. Minthogy a Máv. köteles a nevezett utazók megvilágításáról is gondoskodni, a bizottság Devecis műszaki tanácsos javaslatára elhatározta, hogy a felebbezés elintézéséig az utazókat ideiglenesen kőolaj-lámpákkal világítja meg. A lajomszizei vasutal kötött szerződés értelmében a vasut köteles volna egy párhuzamos utat vezetni a vasut pályudvarához. Ennek a kötelezettségnek a vasut mindezeideig nem felelt meg. A X. kerületi előjáróság most kérte, hogy a vasutat kötelezzék az ut megépítésére. A mérnöki hivatal a kérelem teljesítését nem pártolja, mert ezzel a fővárost is kényseritenék, hogy a kétoldalt lévő földekhez utakat építsen. Az ügyosztály ugyancsak korainak tartja az ut kiépítését és a bizottság is ebben az értelemben határozott. A budai görög keleti szerb egyházközség a Villányi-ut mentén lévő nagy ingatlanát huszonhárom parcellára akarja felosztani. Az ügyosztály a felosztást csak azzal a kikötéssel hajlandó megengedni, ha a parcella-tulajdonosok a levezető csatornát a maguk költségén megépítik. Több telekfelosztási és szabályozási, kiszájtítási és más folyó ügy elintézésével a gyűlés véget ért.

(A házbérvédelem bevallása. A házadó 1908. ében állapították meg három esztendőre. Az új házadótvény értelmében e kivételnek az 1910. évre szóló megállapítása érvényét veszti. A kerületi előjáróságok figyelemztetik az érdekelt köröket, hogy a kivétel alapjául szolgáló házbérvallomási izek benyújtására a pénzügyminisztérium 1909. december 15-ig terjedő határidőt tűzött ki. A házbérvédelem bevallására kötelezve van a tényleges birtokosok, illetve vagyonközösség esetében az összes tényleges birtokosok, a nem önjogi, valamint a jogi személyek helyett pedig a törvényes képviselő. Megjegyzik az előjáróságok, hogy a Svábhegyen, a Zugligetben s a Hűvösvölgyben lévő nyaralókra, illetve az ott használt lakásokra a bevallási kényszer nem vonatkozik.

(Az általános adóösszeírás. A kerületi előjáróságok közhírré teszik, hogy az adóköteles személyeknek és tárgyaknak az egyenes adókkal való megóvásához, nevezetesen az I., II. és IV. osztályu kereseti adó, a tőkekamat és járadékadó, valamint a gazdasági munkás- és családsegélypénztárt illető hozzájárulási díjak kivételéhez szükséges adatok beszerzése czéljából az általános adóösszeírást 1909. november 29-től kezdődőleg folyó évi december 31-ig végzik.

(Közigazgatási bejárás. A kereskedelmi miniszter a Gellérthegyre tervezett síkló közigazgatási bejárását december hó 9-ének délelőtt 9 órájára tűzte ki. A bejárás vezetésével Hatásvy László min. oszt. tanácsost bízta meg. Gyülekezés a központi városi ház tanácstermében lesz.

(A telekkönyvi tehervallomások benyújtása. A kerületi előjáróságok figyelemztetik a helybeli ház- és telektulajdonosokat, hogy a tulajdonukat képező, ingatlanukat terhelő, telekkönyvvilleg bekebelezett kölcsönök kamatait az általános bevédelmi pótdadó helyes kivételése czéljából 1910. január hó 1-től január hó 31-ig bezárólag a kerületi előjáróság adószámveteli osztályánál jelentsek be. Akik a határidőt elmulasztják, a bejelentéssel járó kedvezményeket elvesztik.

EGYESÜLETEK.

(A Magyar Urinők Egyesülete ma este 6 órakor a régi országház üléstermében felolvasó ülést tartott. Az első felolvasó Parczelné Kozma Flóra volt, aki a családnak az egyetemes szociális munkában való köteles részvételéről tartott előadást. Szerinte a családnak, hogy okos működést fejthessen ki és hogy hivatását a társadalmi munkában betölthesse, két dologra van szüksége: otthoni életre és eszmére. A két fogalom szoros kapcsolatban áll egymással, mert az eszmében élő családok, amennyire csak külső köteleességeik mellett tehetik, inkább otthon élnek, viszont komoly, kellemes otthon hamarabb megteremtí az eszmét, mint az etikettszerű, többnyire eszmét nélkülöző nagyvilági élet. Amellett, hogy a családnak ki kell vennie részét a közügyekből, sohasem szabad megfeledkeznie a jövőndöt megalapító gyökeres erkölcsi munkáról sem. A női hivatást szerinte a rendkívül erősítő nevelés képezi, amely a családi körben a legideálisabb fokot éri el. Az előadást az előkelő közönség nagy tetszéssel fogadta. Ezután Gál Mózes tartott felolvasást arról, hogy a nő nevelésének a tudományos műveltségre is figyelemmel kell lennie. A mai műveltség felületes és felszínes, ennek megjavítására vannak hivatva a nők. A közönség a szabad előadást figyelemmel hallgatta és nagy tapsal honorálta.

(Gyulai Pál emlékezete. A Bethlen Gábor kör irodalmi albizottsága ma délután hat órakor a református főgimnázium disztermében volt tiszteletbeli tagja, Gyulai Pál emlékére irodalmi estélyt tartott. Az estélyt Bánóczy Béla nyitotta meg, meleg szavakkal emlékezve meg Gyulairól. Ugyancsak ő olvasta fel Mojsisovich Gabriella értekezését, amely Gyulait, mint hangulatteli, mely érzésű költőt ismertette meg a közönséggel. Utána Millig Anci szavalta el az „Éji látogatás” című melodramát, Ricséy György zongorakísérettel. A szavaltot a közönség nagy tapsal fogadta, amit az előadó ráadásokkal köszönt meg. Dr. Bőszörményi Sándor olvasta fel ezután „Gyulai, mint kritikus” című értekezését, amelyben nagy tudással dolgozta fel Gyulainak egész kritikai működését. Az estélyt Baczonny Barna zárta be néhány szóval, amelyekben megköszönte a nagy és előkelő közönség megjelenését.

(A Joghallgatók Tudományos Egyesülete ez évi november hó 29-én, hétfőn, délután fél öt órakor a központi egyetemen felolvasó ülést tart, amelynek tárgya dr. Kádár Zoltán ügyvédjelölt felolvasása „Az eszményi javak védelméről”. Az ülésre meghívta az egyesület dr. Balogh Jenő, dr. Katona Mór, dr. Reiner János, dr. Szladits Károly, és dr. Vámbéry Rusztem egyetemi tanárokat.

Mulatságok.

Vörös táncestély. Nagy érdeklődést kelt az a fényes zártkörű táncmulatság, melyet a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete Kikaraktározó Szakosztálya, dr. Vázsonyi Vilmos védnöksége és Holzer Sándor kereskedelmi tanácsos diszelnöksége mellett vörös táncestély címen rendez e hó 27-én, szombaton este, saját díszes helyiségében, Andrassy-ut 67. sz. alatt.

SPORT.

(Football. A millenáris pályán vasárnap két mérkőzés kerül elintézésre. A Ferencvárosi Torna-Club a Kriketttereket verő Firs Vienna csapatával veszi fel a küzdelmet, míg ez előtt az ifju Nemzeti Sport Club anyaezjesületével, a Budapesti Torna Clubbal fog mérkőzni. A NSC. teljes erővel fogja az anyaezjesülettel szemben a küzdelmet felvenni, mert ha a győzelmet sikerül megszereznie, akkor a bajnokság őszi fordulójában a második helyet biztosítaná magának, maga mögött hagyva a bajnok FTC-t. A mérkőzés d. u. fél két órakor kezdődik. Megelőzőleg d. e. tíz órakor a II-ik csapatok küzdelme tekinthető meg, training-jegyek mellett. Szombat délután 3 órakor pedig a két egyesület diákcsapatai találkoznak. A Budapesti Athletikai Klub és a Magyar Athletikai Club vasárnap délután 2 órakor mérkőzik a bajnokcsapat a BAK. Amerikai-utí pályáján, Vadasz Dező bíráskodása mellett. Bár az utóbbi egyelet ideji szereplése alkalmával nagyobb részben a bulzerencse üldözte; erre az utolsó ideji mérkőzésre lelkiismeretesen készült, hogy pontjainak számát legalább mostani győzelmével szaporítsa. A BAK-nak a Törökvs felett aratot győzelme és a NSC-

vel legutóbb eldöntetlenül végződött barátságos mérkőzése érdekes küzdelemre nyujt kilátást. Dél-előtt 10 órakor a II. csapatok játszanak Benedek Aladár bíráskodása mellett.

(Jég sport. Ma déiben dr. Csapor József fővárosi tanácsjegyző, Linhardt József főmérnök, Holub fővárosi mérnök és a rendőrség kiküldöttjei bejárták a Tattersallban lévő hatalmas jégpályát és a pálya hosszúságát. az engedélyt megadták Holnaptól kezdve tehát a nagyközönség használatba veheti a fővárosnak ezt a kedvelt jégpályáját, amelyen minden kedden, csütörtökön, szombaton, vasár- és ünneppnapon a bosnyák zenekari hangversenyez.

(A Postások házi birkózó-versenye. A Rékk Szilárd-utczai polgári iskolai (Rókus-kórházi felőli feloldal) klubhelyiségben e hó 27-én, szombaton este 6 órakor kezdődik a nagyszabású háziverseny, hol a különböző postás birkózó gárda kivétel nélkül indul, Orosz bajnok, Szakács, Gergely, Orosz II., Kósztolányi, Gregeresen, Baranyai, Krompf, Barabás stb. mind aspirálnak a legjobban birkózó „postás” címére. Belépésre a helyszínen váltható 40 filléres programm jogosít, mely az iskolaszolgálnál már pénteken váltható. Mivel a jegyek korlátozott számban adatkak ki, előnyös a jegy korábban megváltása.

(Az Orsz. Koresolyázó Szövetség jelentése. A mult esztendőben, a Budapesti Koresolyázó Egylet kezdeményezésére megalakított Országos Koresolyázó Szövetség jelentése az első szövetségi évről most látott napvilágot. A jelentést a szövetségi tanács megbízásából az ismert jeles koresolyázó és sportíró, dr. Márkus Jenő szövetségi titkár szerkesztette.

TÖRVÉNYSZÉK.

Szanin.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, november 26

Már egész Európa égett a Szanin-láztól, mikor Szabó Endre, a népszerű költő egy kiadó megbízásából lefordította magyar nyelvre Arcubasew könyvét. Szanin mindenesetre különös munka. Fülledt, érzékiségtől telt levegő csapja meg belőle az embert, azonfelül az író merészen fittyet hány minden ósdi, az emberekbe eszmörlött, erkölcsös szilárdult szokásnak. Akadtak kritikuskok, akik minden irodalmi értéket megtagadtak a regénytől, mások kárhuzatos tendenciát láttak benne, azt állítván, hogy a vallástalanságnak s a szabad szerellemnek a dicsőítése. Európában majdnem mindenütt a jó vén igazságszolgáltatás is foglalkozott a regénnyel. Nálunk is rátette a kezét az ügyészség Arcubasew regényére. Perbe fogta nemesak a kiadóját, hanem a fordítóját, Szabó Endrét is. A vádirat szerint a regénynek kettős fővezérszámja, ami körül az egész eszelekmény csoportosul, egyfelől az Isten-eszme tagadása, kapcsolatban az Isten kigunyolásával és gyalázásával. Másfelől a szabad szerellem eszméjének terjesztése, kapcsolatban a nemek természetes szeméremzetének féltre dobásával, a házassági kötelékben való együttélés neveltségessé tételével s a nemi érintkezés teljes szabadságának bujálkodó szavak és kifejezések kíséretében, buja jelenetek és képek leírása mellett való leplezetlen hirdetése.

Szabó Endre sajtópörét ma tárgyalta a budapesti esküdttörőszak Mikovics bíró elnöklésével. A vádhatóságot dr. Balázs Elemér királyi ügyész képviselte, a védelmet dr. Kenedi Géza látta el. A tárgyalás, miként az elnök bejelentette, két napig tart, mert az inkriminált regényt egész terjedelmében föl fogják olvasni. A tárgyalás, bár a vád erkölcsbe ütő eszelekményről szól, nyilvános.

Az elnök mindenekelőtt a személyi viszonyaira hallgatta ki a vádlottat.

Szabó Endre elmondja, hogy nagytornyai születésű, 60 éves, református, nős, író.

Az esküdtek meghiteltetése után az érdemleges tárgyalás kezdődött. Az elnök fölolvasta a vádhatározat rendelkező részét, s megkérdezte a vádlottat, hogy bűnösnek érzi-e magát?

Szabó Endre: Nem érzem magamat bűnösnek.

Az elnök: A vádhatározat önt erkölcs- és vallás ellen való vétséggel vádolja. Fordította ön a könyvnek?

— Én csak azért vállalom a felelősséget, hogy jól fordítottam a könyvet. De a tartalomért nem

vállalok felelősséget. Szerintem sem istenkáromlás, sem erkölcs ellen való vétség nincs a könyvben.

— Ha a könyvnek a szerzője Arcubasew, hogyan vonhatjuk mi azt az idegen embert felelőségre?

- Az nem az én dolgom.
- Ön tehát lefordította a könyvet.
- Igen.
- Milyen könyvből?

— Az orosz eredetiből. Tudtam, hogy a könyvet az egész világon tetszéssel fogadták, mégis kikötöttem a kiadónál, hogy mielőtt elvállalnám a fordítást, előbb elolvasom az eredetét. Mert én olvasatlanul még Shakespeareat sem fordítottam le. Mikor a fordítás végére jutottam, a kiadók azt írták nekem, hogy miután meggyőződhettem, hogy a könyvben nincs pornográfia vagy istenkáromlás, engedjem meg, hogy a nevemet, mint fordítót rányomhassák a könyvre. Így történt, hogy az első példányok aláírás alatt, a későbbiek az én nevem alatt jelentek meg.

- Azt tudta, hogy a könyvet ki fogják adni?
- Azt tudtam.
- Azt is tudta, hogy a könyvet ki fogják adni és terjeszteni fogják?

— Tudtam. Én a könyvet másképpen nem tekintem magaménak, minthogy azt becsületesen lefordítottam.

— A vádhatározatban az van, hogy a könyvben istenkáromlás van?

- Egy szóval nincs benne.
- Azt is mondja a vádirat, hogy fajtalanságot tartalmaz.

— Én kérem annyira nevésségesnek tartom a vádiratot, hogy el sem olvastam. De azt mondhatom, hogy nem foglaltatik a könyvben semmi, amit a legelénkebb fantáziával is fajtalanságnak lehetne mondani.

Az elnök ezután fölveti azt a kérdést, hogy zárt vagy nyilvános ülésben folytassa-e a tárgyalást. A felek meghallgatása után a törvényszék a nyílt tárgyalás mellett határozott, s ezt azzal okolta meg, hogy a közérkölcseket magával a tárgyalással veszélyeztetve nem látja.

Az egész délutáni tárgyalás a regény felolvasásával telt el. A hallgatóság is lassankint kidőlt a hosszú és monoton felolvasásban, úgy hogy délután öt órakor már csak csak négy-öt ember tartott ki büszségesen Szanin változatos sorsának élvezésében. Este nyolcz óráig, amikor az elnök a mai tárgyalást berekesztette, mindössze mintegy 200 oldalt olvastak fel.

A regényolvasást holnap folytatják.

§ A zágrábi nagy pör. Zágrábból jelentí tudósítónk: A felségárulási pör aktáit ma vitték át a hétszemélyes táblára. Erős rendőri fedezet ügyelt az átszállításakor. Két hatalmas, majdnem méter magas ládába csomagolva, fegyverekkel vitték az aktákat a felsővárosban levő palotába.

§ Az Ügyvédjeltek Országos Egyesülete a hó 30-án este hét órakor az ügyvédi kamara kis dísztermében (V. Szemere-utca 10. sz. I. em.) tartja az évi első vita-ülését, amelyen Riesz Sándor r. tag tart előadást „Társadalomtudomány és jogfejlődés” czimvel. A vita-ülést társas vacsora követi.

§ Kincs a föld alatt. Régi, kipróbált módszerrel eszelt ki két cigányasszony Lipták Mihály békéscsabai gazdaembertől kétezer koronát. Tóth Józsefné, Kolompár Balog Mária két évvel ezelőtt beállított Lipták sopronpusztai tulajára s mikor a gazda éppen ki akarta dobni, hirtelen a földre toppantott a lábával s felkiáltott:

— Büdös pénzzagot érek. Ezen a helyen nagy kincs van elásva!

A cigányasszony szavai a végletekig felizgatták a fukac gazdát, aki gyermekkorában sok mesét hallott a föld gyomrában talált, óriási kincsekről. Hiába kérte azonban a cigányasszonyt, hogy szeresse meg neki a kincset, az rá sem hederített, hanem csökönysen azt felelte, hogy a kincshez nem egykönnyen lehet hozzájutni, mert hétéfű sárkány őrizi azt. Alig távozott Tóthné, megjelent Nagy Róza cigányasszony s a gazda kérdéseire előadta, hogy Tóthné valóban meg tudja érezni a pénzt, sőt, ha akarja, elő is teremti az a föld alól.

E percztől fogva mintha kiserdték volna a gazdát. Vakon hitt a cigányasszonyoknak. Lassankint átadott nekik kétezer koronát, csak hogy előhozzák a kincset a föld alól. Végre is a csendőrcég tudomást szerzett a dologról s a csőfő cigányasszonyokat letartóztatta. A csendőrök előtt azzal védekeztek, hogy a gazda pisztororákért adta nekik a pénzt. A gyulai törvényszék Tóth Józsefnét és Nagy Róát csalás büntette miatt egy-egy évi, Nagy Károlynét pedig hat hónapi börtönrre ítélte, s ezt a büntetést a nagyváradi királyi Tábla is jóváhagyta. A Kuria harmadik büntetőtanácsa Zsitvay Leó elnöklésével ma foglalkozott ezzel a nem mindennapi bümpörrel s Balogh György helyettes koronaügyész vádja és Pető Sándor dr. védelme után a benyújtott semmisségi panaszokat elutasította.

§ A férje ellen. Az aradi törvényszék vádtanácsa ma foglalkozott Sauer Ádám aradi földbirtekos nejeinek följelentésével, mely Sauer Ádám és Mezei Andor takarékpénztári igazgató ellen irányul. Az asszony azzal vádolja a férjét és a bankigazgatót, hogy ketten 100,000 koronás okirathamisítást követtek el. Sauer Ádám válopert indított felesége ellen és az asszony a válóper folyamata alatt 100,000 koronás váltót adott férjének. Ezt a váltót Sauer leszámítottatta az Aradi Központi Takarékpénztárnál, amelynek igazgatója Mezei Andor. Az ügyész a vádat elvállalta, azonban a törvényszék vádtanácsa ma úgy sauer, mint Mezei ellen az eljárást megszüntette, mert eljárásukban nem látott bünessélekményt.

§ A járásbíró panasza. Gergely János tiszafüredi adóhivatali szolga a tiszafüredi járásbíró-ság előtt panaszt tett Erdélyi Mór tiszafüredi bírósági végrehajtó ellen becsületsértés miatt. A feljelentés következtében Szmetana Károly járásbíró-sági albíró kitézte ez ügyben a tárgyalást, amelyen azonban Erdélyi nem jelent meg. Ellenben bírósági küldési kérelmet intézett a királyi Kuriához, amelyben előadta, hogy Szmetana albíró neki ellensége, mert az utóbbi időben mindig mellőzte őt a kiküldetésekben és több ízben megfosztotta a keresetétől. E headvány miatt az aljárásbíró rágalmazásért feljelentette a végrehajtót, aki a tárgyaláson azzal védekezett, hogy ő az albíró-t sérteni nem akarta, csupán a bírósági küldés jogosságát megindokolni. Az egri kir. törvényszék a végrehajtót mindamellett bünynek mondotta ki a rágalmazásban és ezért nyolcz napi fogházra ítélte. A budapesti kir. ítélőtábla ma Derich László elnöklésével tárgyalta az ügyet és Vázsonyi Vilmos dr. védő meghallgatása után az elsőbíró-ság ítéletét megsemmisítvén, a vádlottat felmentette. Ítéletét a kir. tábla azzal okolta meg, hogy a vádlott törvényadta jogával élt, amikor bírósági küldési kérelmet megokolta; az inkriminált kifejezések a rágalmazási szándékot nem állapítják meg. Az ítélet jogerős.

§ Pénzhamisító gazdák. Két évvel ezelőtt Kiskőrös és Halas vidékén nagy pénzhamisító-bendát leplezett le a csendőrség. A pénzhamisító-banda vezetője Tompai Tóth István kiskőrösi gazdaember volt, s kivülé még huszonkét gazdaember tartozott a bandához. A szükséges gépeket négyezer koronáért Horváth Pál lecházai fényképezés és Tumor Máté halasi képfestő szállították. 1906. májusban kezdtek meg a pénzhamisítást s összesen mintegy 20 ezer korona értékű hamis huszokoronás bankjegyet gyártottak. A budapesti büntető törvényszék Horváth Pált és Tumor Mátét egyenként hat évi, Tompai Tóth Istvánt, Csipai Mihályt, Csabai Istvánt, Szakál Sándort és Podolai Józsefet egyenként öt évi fogházra, Kürti Istvánt három évi, Kurucz István, Pusztai Lajost és Darányi Istvánt egyenként két évi, Rabi Mihályt és Vancsik Mihályt egy-egy évi, Zsilka Ferenczet kilencz hónapi, Weiszhaupt Jánost és Fejes Andrást egyenként nyolcz-nyolcz hónapi, Tompai Tóth Istvánt hét hónapi, Pusztai Lajosné négy hónapi, Kurucz Istvánt egy évi, Csouka Jánost hat hónapi börtönrre és Albert Pált egy hónapi fogházra ítélte. A tábla Darányi István büntetését két évről egy évre, Kurucz István büntetését egy évről

nyolcz hónapra szállította le, a többi vádlott büntetését pedig helybenhagyta. A Kuria ma Sebestyén Mihály elnöklésével tárgyalta a benyújtott semmisségi panaszokat és Küchler Gyula koronaügyész-helyettes, valamint Weisz Ödön dr., Dushygyi Gyula dr., Bader József dr. és Zala Dezső dr. védők föl szólalása után a semmisségi panaszok elutasításával hozzájárult a másodfoku ítélethez.

Nyiltter.

Erovatban közzétették nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

KÖZGAZDASÁG.

A hiteltudósítás reformja.

Budapest, november 26.

„Hitelértékesítő-irodák és hiteltudósítók első országos szövetsége” ezimen legutóbb olyan egyesület alakult, amelynek szükségét évtizedek óta hangoztatták kereskedőink. Hitelviszonyaink sajátossága és minden oldalról veszélyeztetett volta rossz kereskedelmi törvényünk miatt olyan, a gyakorlati életbe fektetett szökásokat honosított meg, amelyeknek rendezése és gyomlálása elsőrendű életfeltétele az egészséges és tisztességes kereskedelemnek.

Nagyon jól tudjuk, hogy a kereskedelem intaktsága főbiztosítéka az üzleti életnek. A bizalom, melyen a hitel gyökeret ver, képezi a kereskedelem vérkeringését. E vérkeringés egészségesének diagnóziát a forgalomból lehet megcsinálni, amely az üzleti élet egészségesének fokmérője. Egy ország csak akkor lehet anyagilag erős, ha kereskedelme védett és tekintélye tiszteletet parancsoló minden gazdasági tényező és intézmény előtt. Nem érdeketlen azért megismernünk azt a fontos missziót, melyet a hiteltudósító-irodák fejtenek ki az ország kereskedelmének fejlesztése és előmozdítása szempontjából. A hiteltudósító az üzleti életben olyan, mint a só az életben. Feltétlenül szükséges és igen hasznos szolgálatokat tehet a hitelező a kereskedelemnek. De viszont egzisztenciáikat, sőt vidékeket juttathat tönkre, ha lelkiismeretlen. A minthogy a túlsózott étel élvezhetetlen.

Speciális magyar baj az, hogy gyermekeinket nem szeretjük kereskedőknek nevelni. Ezzel a bajjal azután együtt jár az is, hogy kereskedelmi iskoláink nem „versenyképesek” a külföld hasonló kaliberű híres iskoláival. Szakiskoláinknak kiadott baja a többek között az is, hogy a kereskedelmi szaklapok olvasása iránti érdeklődést a tanulók között nem bírja felkelteni. Kellően berendezett kereskedelmi szakkönyvtáraink nincsenek. A hitelről, a hiteltudósításról, a pénz kereskedelmi értékéről, praktikus kereskedelmi politikáról előadást nem tartanak. Ezek mind szándékára szoruló hibák.

Nagy anomália pl. az is, hogy a kereskedelemügyi minisztériumban még ma sincs oly osztály, amely a hiteltudósítást hazánkban ellenőrizné, annak irányt adna, hogy egészségesen fejlődjék és az ország anyagi javainak erőit és vért szolgáltathatni képes lenne oly módon, hogy a kereskedelmi hiteltudósítás minősítéssel járna, kvalifikációhoz lenne kötve. Megbocsáthatatlan bűn a kereskedelemügyi kormány részéről az is, hogy a hazai hiteltudósításról nincs statisztikánk. Nem tudjuk: hány millióárd az az összeg, mely a hiteltudósítások alapján a forgalom hullámzását növeli.

Feljegyzésre méltó, hogy Brinnben a textil-és

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatával valódi áldás gyomorbetegségeknél és székelyorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen
rendbe hozza.

Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

posztógyárosoknak már van ilyen irányú szövetsége és ez igazán úgy a hitelezők, mint az adósok legteljesebb szimpáthiáját bírja.

Hogy mennyire szüksége volt és van a kereskedő világnak a fentebb említett szövetségre, mi sem mutatja jobban, mint az a tény, hogy a hazai hiteltudósítói viszonyok oly rendezetlen állapotban vannak, hogy ezen a téren úgy a hitelezők, mint az adósok a zsarolás és az uzsora prédájául is ki vannak téve. Például, ha valamely cég pénzüntézetlől kölcsönt akar kapni, akkor a tudakozó a hitelre szoruló felet egész egyszerűen megzsarolja, hogy a kapandó kölcsönből a jó információért sápot élvezhessen. Az uzsora pedig ekként díszleg a hiteltudósítás terén. Ha az u. n. rechercheur egyszerűs mind több irodának a tudósítója is, nevezetesen: azon cégek, melyektől pl. Szegény Áron nem bejegyzett kereskedő vásárolni szokott, történetesen oly tudósító irodákhoz adatnak le a róla szóló kérdő ívek, melyek mind egy rechercheurnek osztatnak ki. Ilyenkor a mi rechercheurink az illető kereskedőnél a napi bevétel hányadát biztosítatja magának, sőt váltót is kiereszkel a kikötött összeg ötszöröséről. Rossz kereskedelmi törvényünk és a mult helytelen kereskedelmi politikája váltották ki ezt a csunya sebet kereskedelmünk testén. Radikális operációt kell itt törvényhozási uton sürgősen végezni. Addig is: nagy hállára kötelezte a hitelrészítő irodák és hiteltudósítók országos szövetsége a kereskedelemügyi kormányt és az ország kereskedelmét összes kereskedőivel együtt abból az alkalomból, hogy megalakult és fontos misszióját megkezdte.

Lukács Emil.

Husz igazgatósági tagság. Az elhunyt Taussig Tivadar lovag azok közül az emberek közül való volt, akik kiváló érzékekkel bírnak ipari vállalatok megteremtése iránt. Bankjai révén természetesen egész sereg iparvállalatnál és egyéb részvénytársaságnál töltött be előkelő szerepet, úgy, hogy halálával több mint husz részvénytársaság igazgatóságában történt üresedés. Természetesen már javában folyik a kombináció, hogy a nagyobb állások betöltésénél kik jöhetnek számításba. A Magyarországnak érdekelt vállalatok közül a Duna Gőzhajózási Társaság igazgatósági tagsága, az Osztrák-magyar államvasut társaság elnöki állása és a Kassa-oderbergi vasut igazgatósági tagsága üresedett meg lovag Taussig elhunytával. Hogy kik lesznek utódai ezekben az állásokban, bajos megjósolni. Annyi bizonyos, hogy magyar ember alig, mivel Taussig éppen az osztrák érdekeltségeket képviselte a három társaságnál.

Öreg cseléd jutalmazása. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a napokban újra kiadta ezt a szép kitüntetést és pedig Dvorán Pál stomfai uradalmi kocsisnak, ki negyvenkét esztendőzt szolgált becsülettel és odaadással, a maga szerény, de tiszteltremélt pályáján. Az érmet az uradalmi tiszték és a környékbeli nép jelenlétében a járás főszolgabírája fogja átnyújtani az ünnepeltnek.

Idegen buza Magyarországon november első felében. A tél közeledtével sem mutatkozik számbevehető csökkenés az idegen buzabehozatalban s habár a malnok raktárai mind zsufolva vannak, november első felében a buzabehozatal mégis meghaladta a félmillió mm.-t. Ebből a nagy mennyiségből 332.357 mm. esik Budapestre, 22.593 mm. Aradra, 19.301 mm. Békéscsabára 20.720 mm. Fiuméra, 17.247 mm. Győrrre, 35.797 mm. Nagyváradra stb. A többi városra 15.000 mm.-nál kevesebb esik. Már szinte banálissá lesz az a sürgetésünk, hogy a Központi Statisztikai hivatal esetről-esetre tegye közzé az egész évre vonatkozó adatokat is. A második közzététel óta mindig sürgettük ezt, eredménytelenül. Most egyenesen a hivatal kiváló igazgatójának, Vargha Gyulának figyelmét hívjuk fel erre a könnyen pótolható, de igen erősen érezhető hiányra, mert a sajtó most egyenesen az osztrák statisztikai közleményekre van utalva,

amelyek pedig magyar vonatkozásban éppen nem megbízhatók.

Fizetésképtelenségek. A bécsi hitelezői védjegyet a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Klein Samu kereskedő Szinérváralja; — Krausz Lajos kereskedő Szeicz.

Magyar só Szerbiában. A szerb sómonopólium igazgatósága az idei 10 évre szóló érvényesüléssel pályázatot irt 20.000.000 kg. só szállítására. Ma bontották föl Belgrádban az ajánlatokat. Négy ajánlat érkezett be; a német szövetségtől, melyet a hamburgi Ennesz társaság képviselet, 35 frankra, a román kincstártól 30 frankra, a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaságtól 29.60 frankra s a szicíliai állami kincstártól 25.50 frankra. Ez az ajánlat annyival is előnyösebb, mert az összes szerb állomásokra szól, míg a többiek csak Belgrádig frankó szólnak. Az olasz ajánlat négy frankos olcsósága nagy meglepetést kelt, mert hiszen elég tetemes fuvardíjjal is kell számolni. A magyar sójövédéket képviselő Magyar Kereskedelmi R.-T. egy igazgatója a szállítás dolgában lent járt Belgrádban s valószínű, hogy nagyobb mennyiségű magyar só kerül le Szerbiába.

Uj földmérő. Az igazságügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök földmérői jogosítvánnyal ruházta fel Horváth István okleveles mérnök, pécsi lakost.

A borértékesítés bajai. Az idén ugyancsak gyenge szüretünk volt s a tavalyinak alig egy ötöd része termett. A szomorú szüretre azzal vigasztalódtak szőlősgazdáink, hogy legalább lesz ára az ő bornak. Mint már évek óta annyi mindenben, ebben is csalódtak. A kitünő mult évi borokat alig keresik s az ország minden nagyobb borvidékén ériási készletek vannak. Igy a *versezi* borászati kongresszus alkalmával megállapították azt, hogy a *versezi* termelők pénzében most is 200.000 hl. bor fekszik. Ugyanez a helyzet Érmelléken, Balatonvidéken, Tokajban és másutt is és éppen legjobb borvidékeink érzik azt, hogy a silány síkvidéki homoki borokkal elárasztják a városokat.

A kolozsvári mértékjavító-tanfolyam bezárása. A kamara előterjesztésére a kamarakerületben lakó fémiparosok részére a kereskedelmi miniszter november 11—24. napjain Kolozsvárt II. mértékjavító tanfolyamot rendezett be, amelyen 11 városból összesen 16 lakatos iparos vett részt. A levizsgázott iparosok közül 3 kiváló, 10 jó és 3 megfelelő eredményt mutatott föl.

A kézfizetések felvétele és az osztrák agráriusok. A budapesti kereskedelmi és iparkamarának a kézfizetések felvétele dolgában megindított mozgalma általános érdeklődést keltett Ausztriában is. Az osztrák agráriusok sietnek is kijelenteni, hogy a Magyarország által propagált kézfizetés nekik nem kell és annak felvétele ellen a legerősebb harcokat indítják. A harci riadót december 4-én tartandó közgyűlésükön fújják meg.

A Rábaszabályozó Társulat munkálatai. A Rábaszabályozó Társulat közgyűlésén Biró Elek miniszteri osztálytanácsos, igazgató jelentést tett a folyó évben teljesített munkálatokról. A jelentés főbb részletei a következők: A rábamenti és a nagydumentai védőtöltéseknél a jelen évre csupán némely kiigazítási munkálatok maradtak hátra. Befejezte a társulat a soborszentandrasi szakadasi gödrök feltöltését, a védőtöltéseket szükséges helyeken fűmaggal vetették be, a Rába folyó által alámosott szakadó partokat több szakaszon fűmes költséggel biztosították, melyek között különösen ki kell említeni a pápa-esornai vasúti híd fölötti nagyon elfajult Rába-szakaszt, melyet főleg az árvizek rendesebb levezethetése végett igen gondosan kellett elkészíteni. Befejezték a már korábban megkezdett keszegéri főcsatornát, a szarud-aszbelyi csatornát, a Lánka-patakot, a Kardos-eret és Cser-árkot, a kisdunamenti tözegesatornát, a harbaesi csatornát, a Farkas-árkot, a Tordasát, a Kőrös-patakot, a Peresztég-patakot, Csörgető-eret, a szegedi csatornát és a Csizló-eret. A lébeny-rákoséri csatorna földmunkáját csak 1910-ben fejezték végre. Az 1909. év folyamán elkészült a társulat az árpási és oszcsényi Rábahidak felépítésével kapcsolatos munkálatokkal. Képzették a sövényházi új Rápeza-hidat. Megkezdtek a

pomogyi 8 méter nyílású vasbetonszilipnek építését, mely hivatva lesz arra, hogy ezzel a Fertő tévisszínét az engedélyezett magasságban megtarthassák. A Hanyás-csatorna meghosszabbításáról még két közúti híd építését is megkezdették. A vállalat elvégezte a Rápeza medrének tervszerű kikotrását, megkezdte házikezelésben a Lajta-csatorna kotrását Magyaróvárnál. A Fertőben még mintegy 8—10 kilométer hosszú csatornának kikotrása a jövő évrnek fogja képezni feladatát.

Uj gyárépítő részvénytársaság. Hazai Gyárépítő Részvénytársaság Sequin és Knobel cég alatt Budapesten új részvénytársaság alakult, amelynek az lesz a hivatása, hogy a magyar gyári ipar fellendülésével érezhetővé vált azon hiányon segítsen, hogy a modern technika minden vívmányával felszerelt és az illető szakmájú külföldi telepekket egyenrangú vállalatok építő és berendezése nálunk akadályokba ütközik. A társaság megszerezte a gyárépítés terén világszerte elismert hírnevét Sequin és Knobel zürichi cég szabadalmait és magát ezt a céget is megnyerte arra, hogy egyik tagját, Sequin Alfrédet az igazgatóságra delegálja. A társaság gyárak tervezésével, költségvetések előkészítésével és modern gyári berendezések beszerzésével foglalkozik. A társaság alaptőkéje egyelőre teljesen befizetett 100.000 K. Az elnöki állást egyelőre nem töltötték be; alelnök Gelléri Mór kir. tanácsos lett. Az igazgatóság tagjai Sequin Alfréd (Zürich), Balastyai Banberger István dr., Poór Rozsó, Bloch Alfréd műépítész, Szunyogh Sándor és Popper Zsigmond. Felügyelő bizottság Hentaller Lajos orsz. képviselő, Révész Jenő dr., Nagel Marcell és Bloch Pál. Jogtanácsos sátorközi Rosenberg Gyula dr.

A találmányi oltalom mint szociális kérdés. A feltalálói jognak egyik legáltalánosabb érdekű kérdése, hogy kit illet meg a jog oly találmányra, amelyet az ipari vállalat körében talált fel az alkalmazott; vajjon a munkaadót, aki az alkalmat, a munkaeszközöket s a munkaidőt rendelkezésére bocsátotta, vagy az alkalmazottat, aki közvetlen feltalálónaként jelentkezik. Összefügg ezzel az a további kérdés, hogy kötelezővé tegyék-e ily módon a munkaadóra nézve, hogy alkalmazottját részese abban a jövedelemben, amelyet az alkalmazott találmányának köszönhet? Ezeket a kérdéseket fogja szakszertőleg megvilágítani dr. Paul Ábel bécsi szakíró, mint a Magyar Iparjogvédelmi Egyesület vendége, ezen egyesület rendez évi közgyűlésén, amelyet a hónap 28-ikán, vasárnap délelőtt 11 órakor a szabadalmi hivatal nagy tanácstermében (Erzsébet-körút 19.) fognak megtartani. Az előadásra az összes ipari szakegyesületek meghívót kaptak és az előadást rendező egyesület vendégeket is szívesen lát.

Megrendszabályozott román gabonakereskedelem. Ugy látszik, a kis Románia éppen nem bírja a kereskedelem szabadságának és különösen nem a külföldiek kereskedésének. A kereskedelmi miniszter — ugyanis — egy rendeletet adott ki, amely a gabonakereskedésnek a falvakban való rendezésére vonatkozik s első sorban a paraszt termelők érdekeit akarja szolgálni. Az említett rendelet megtiltja a vásáron kívüli eladást és a parasztnak nagyobb távolságokra a bevitt, hogy alkalmat adjanak nekik az eladásra; megállapítja, kik kereskedhetnek a vásárokon és mely feltételek alatt történhetik ez; felállítja a vásári bizottságot, mely az ellenőrzést és az igazgatást végzi és amelynek feladata a vásárookra vonatkozó minden szabály betartására felügyelni. A vásárokon gabonát és mezőgazdasági terményeket adnak el és vesznek; a vásárokon azok vehetnek részt, kik mezőgazdasági termelők; a gabonakereskedők, kik czégyüket az erre illetékes hivatalnál bejelentik és akik az illetékes kereskedelmi kamara tözsdetestületébe be vannak jegyezve. Ezeknek van joguk közvetlenül az eladókkal a közvetítők közbenjárása nélkül érintkezni; továbbá a kereskedők azon képviselőinek, kik az illetékes kereskedelmi kamara által hivatalosan láttamozott meghatalmazásukat a vásári bizottságnak bemutatják. Résztvehetnek továbbá a vásáron a helybeliek, kik házi szükségleteiket akarják beszerezni; az engedélyes közvetítők, ezek meg-

TÉLIKABÁT 35,

szépm
vagy
angol
bő.éssel

45,

prima ölt.
vagy
átmeneti
kabát

30 frt.

Caakis mérték
szerint, első-
rangú kivitel-
ben

Angol közzpónsziszter
arissabótermek
ZÉLINGER SAMU
Budapest, IV. ker., Bolváros

Magyar-u. 3., I. em. Kossuth Lajos-
utca mellett. — Telefon 118—98.

bizottjai és szállítói. A kereskedők csak saját számlájukra költöhetnek üzleteket; ha mások számlájára is akarnak dolgozni, akkor erre felhatalmazással kell bírniok. Az engedélyes közvetítőknél román állampolgároknak kell lenni és biztosítékot kell letenni. Az alkuszokat ideiglenesen képviselőik pótolhatják, kiknek szintén román állampolgároknak kell lenni és még megbizottakat is tarthatnak. A megbizottakat a vásári bizottság erősíti meg, mintán bizonyítványt mutattak fel arról, hogy a szükséges kereskedelmi ismereteket az iskolában, vagy pedig több éven keresztül a gyakorlati gabonakereskedelemben megszerezték. A vásári bizottság évről-évre állapítja meg, hogy egy alkusz hány megbizottat tarthat. — Így akar csinálni ez a kis balkáni állam kereskedelmet. Bezzeg a bucaresti sajtó majd emlegetne sovinizmust és elnyomást, ha pl. a román alattvalók nem kereskedhetnek Magyarországon akár száz megbizott által is! Ugy látszik egyébként, hogy a rendelet inkább a román zsidó kiskereskedők ellen irányul.

A verseczi kongresszus. A verseczi szőlészeti kongresszuson Istvánffy Gyula az ampeológiai intézet igazgatója előadást tartott a peronoszpora által okozott károkról. Istvánffy meteorológiai tanulmányából konstatálja, hogy a fürtök fertőzése június első napjaiban ment végbe, mert a csapadékos, nagyon nedves és aránylag hűvös időjárás fogékonytá tette a szőlőfürtöket a peronoszpora iránt. Részletesen kimutatta azután, hogy a betegség lappangó időszaka majdnem három hétig tartott, míg azután az általános hőemelkedéssel karöltve június végén a betegség kitörése is bekövetkezett. E kutatásoknak gyakorlati horderejük abban van, hogy erélyesebb védekezésnek egyengetik útját és a hősültyedések, lehültyedések veszedelmes voltára figyelmeztetvén, az ily időszakok beálltával a védekezés legsürgősebb végrehajtására utalnak, aminek révén azután a fertőzés, tehát a peronoszpora fellépése is könnyebben lesz megelőzhető. Ezután megállapítja a peronoszpora tenyésztési igényeit és a védekezés időpontjait, ami pedig a gyakorlatban a betegségek elleni küzdelemben a legelső, legsikeresebb követelmény. Szerinte a virágzás előtti védekezés, ha az első permetezést minél korábban hajtuk végre, amikor a szőlő hajtásain alig négy-öt levél van, s a második permetezést már akkor, amikor a fürtkezdetek mint orsóalakú hegyes képletek kifejlődtek ugyan, de nem bomlottak szét. Azután ajánlja a rézkénporral való beporozást, amikor a fiatal virágfürtök szétbomlanak, szétválnak. Ezen védekezési módokon kívül lelkére kóti a szőlősgazdáknak, hogy ha virágzás után hűvös vagy esős idő jár, felváltva a permetezéssel és rézkénporral védjék a szőlőt, rövid szakaszokban ismételve a védekezést mindaddig, míg csak a szárazabb, melegebb időjárás be nem áll. Ekkor már a rendes előírt védekezés is megfelelő lesz. A közönség nagy elismeréssel fogadta a gyakorlatilag oly fontos felvilágosításokat és tájékoztatást nyújtó előadást.

Magyarország kivitele Algírba. Északafrikába irányuló kivitelünk jelentékeny fejlődést mutat az utóbbi években. Különösen kedvező eredmények mutatkoznak Algírba irányuló kivitelünkönél. Így 1908-ban 2,548.000 frank volt, míg a behozatal onnan 3,778.000 korona értékét képviselt. A Magyarországból és Ausztriából Algírba exportált cikkek a következők: épületfa 1,889.000 frank értékben, nyers magyar dohány 168.000, gerenda 108.000, hüvelyes vetemények 101.000, hajlított butorok 55.000, üveg- és kristályárúk 28.000, maláta 23.000, fenyőfadonga 619.000, gépek, gép-részek, acél- és vasárúk 48.000, gyapjúárúk és gyapjúkendők 13.000, fazék, ásványvízek és papírárúk 42.000 frank értékben. Megjegyzendő, hogy ezek az adatok nem megbízhatók, mert cikkekünk legtöbbször a francia nagykereskedő kezébe jut és onnan Algírba francia áru gyanánt továbbítják.

Kitüntetett gazdasági eselédék. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter négy 100 koronás jutalmat és elismerő oklevelet bocsátott a komárommegyei gazdasági egyesület rendelkezésére, hogy azt hosszú ideig egy helyen hűségeen szolgáló eselédék és munkások között osztta ki. Gyözy Dénes alispán Balabus János szomodközségi arató munkásnak, Kálmán Rudolf főispán pedig Simon András mőcsai, Gulyás István csuzi, Ratinorszky Márton kezezfalu gazdasági eselédéknek nagy tünnetesség között osztotta ki a miniszter jutalmát.

Fővámbivatal Miskolcon. A pénzügyminiszter december 1-ével Miskolcon fővámbivatalt létesít.

Mezőgazdasági helyzet. Az O. M. G. E. tudósítói az általános mezőgazdasági helyzetet illetőleg nov. 25. kelettel a következőket jelentik:

Arad. Az időjárás hidegre fordult s ma reggel már meglehetősen erős fagyot kaptunk. A szántással azonban a gazdák már legnagyobb részben készen vannak s a vetések is eléggé megerősödve mennek neki a télnek.

Enya. Két nap óta fagy állott be. A mezei munkák bevégeztek. Az utak jók, de csak tengeriben van nagyobb forgalom.

Balassagyarmat. Erős szél és hideg éjjellel erős fagyok járnak; a talaj meg van fagyva. Hótakaró eddig még nincs.

Debreczen. Az időjárás éjjeli fagyás mellett nappal szép, derült, őszi. A vetések nagyon szépek, némely pusztarészekeken tulerősek is.

Eszék. Az időjárás hideg, havas. A mezei munkával elkészültünk.

Győr. Az utolsó napokban hideg, fagyos idő állt be, hó is esett. A mezei munkák szünetelnek.

Kaposvár. Az időjárás hidegre fordult, éjjeli fagyokkal, nappalonként kevés csapadékkal. A gazdaságokban a szántások, trágyázások és cukor-repaszállítás van folyamatban.

Léva. Folyó hó 22-én erős havazás volt és azóta hidegre fordult az idő, erős éjjeli fagyokkal. A gazdasági munkák megszüntek. A szalma és a takarmány ára emelkedik.

Losoncz. Az időjárás jó, fagyos. Rovarkár nincs.

Miskolcz. A múlt hét végéig enyhe őszi időnk volt, e héten fagy állott be. De még ma is szántottak, vetettek.

Nagybecskerek. Ma éjjel fagyott. A beraktározott gabona oly kevés, hogy említésre sem méltó.

Nagykanizsa. Időjárásunk nedves és hűvös. A hó is megjött, azonban sajnos, még nem állandó.

Nagyszentmiklós. E hó 20-án volt az első fagy, 22-én pedig havazott egy keveset. Ma szép, derült, de hideg időnk van. Gazdáink trágyahordással foglalkoznak.

Nagyvárad. A hidegebb idő beállt, de azért az eke még nem szorult ki a földből; ott, ahol még nem nyert befejezést az őszi mély szántás (tavasziaszok alá) akadálytalanul folytatható.

Nyíregyháza. E hó 21-én délután kaptuk az első havat, de 22-én már alig volt belőle valami látható. Ugyanaz nap este kezdett rendszeresen fagni s azóta reggelenként 4-5 fok hideg van.

Nyitra. Az időjárás lehült, a havazás miadennél beállott. A legelőmarha az istállóba szorult. Az őszi szántással a legtöbb helyen végeztek. A csapadék és különösen a hótakaró az őszi vetésekre nagyon jó.

Pancsova. Az időjárás máttól hideg, fagyos. A vetések gyönyörűen állanak.

Sopron. Állandó erős fagyok vannak. A mezőket mintegy 10 centiméter vastag hó borítja. A mezei munka teljesen szünetel.

Temesvár. Az idő hideg, ezelen. Egy kis havazás a vetéseknek nem ártana.

Vasvár. Az időjárás változó, itt-ott gyenge fagy állt be. A gazdasági munkálatok szünetelnek.

Zalaegerszeg. A hidegebb időjárás a külső mezei munkálatokat jórészt megakadályozta. A napokban eső és hó alakjában némi csapadék is volt. A bujább vetések letelepítése ezéjjelből kívánatos volna a száraz, hideg időjárás.

Igazgatósági ülés az Iparegyesületben. Az Országos Iparegyesület igazgatósága kedden, november hó 30-án, délelőtt 11 órakor ülést tart.

Vásártartás. A kereskedelemügyi miniszter rendelkezésben megengedte, hogy az Abaujmezei Szikszó községben szeptember 5. és 6-ról elmaradt országos vásárt december 20-án tartassák meg. Megengedte a miniszter, hogy a nyitrai megyei Nyitra városban a május 20-ra eső országos vásárt kivételesen május 6-án, a május 23-ra eső országos kirakodó vásárt május 9-én, a december 23-ra eső országos állatvásárt december 16-án és a december 26-ra eső országos kirakodó vásárt december 19-én tartassák meg.

A fiumei kikötő forgalma. November 25-én és 26-án a következő hajók érkeztek Fiuméba: Africa osztrák gőzös Bombayból 600 bál gyapjúval, 6000 zsák lennaggal, 300 tonna vegyes rakományval. Onnan indultak: Carmania angol gőzös Newyorkba 1440 kíván, 70 tonna vegyes rakományval. Deák magyar gőzös Bordeauxba 1400 tonna fával, 200 tonna liszttel, Duna magyar gőzös Santosba 110 hordó liszttel, 100 láda árpával, 300 tonna vegyes rakományval, Meklenburg német gőzös Hamburgba 2400 tonna fával, 70 tonna babbal, 30 tonna vegyes rakományval, Moletto olasz gőzös Bariba 150 tonna fával, 80 tonna vegyes rakományval.

Állami kedvezmény. A kereskedelemügyi miniszter a pénzügyminiszter hozzájárulásával az 1907. évi III. t.-cz.-ben meghatározott állami kedvezményeket a Nemzeti Egyesült Textilművek r.-t. losonczapátfalvi és pozsonyi posztógyárai és késmárki szövőgyárának üzemi kibővítése részére az üzembe helyezéstől számított 5 évre előzetesen biztosította.

FELTI AZ ARCZÁT?
HASZNÁLJON
AMERIKAI PORCELLÁN
POUDERT

Az eredeti doboz feletjén a Yes szócška áll.

Kapható a földtéken mindenütt.
Kis doboz ára 3 korona.
Nagy doboz ára 5 korona.

27684

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE Gabonatőzsde.

Budapest, november 26.

A készáru piacra ma kifejezetten lanyha volt az irányzat. Csekély kínálattal szemben a malmok tartózkodók voltak, csak keveset vásároltak és rossz árakat ígértek. A forgalom szűk keretben mozgott, mindössze alig 10.000 q buza kelt el, a tegnapiaknál 10-20 fillérrel olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 29.40 korona volt 79.5 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 28.20 korona 77.7 kilós román buzáért. Egyéb gabonaművek közül a rozs és az árpa lanyha, a zab ártartó, a tengeri változatlan. Forgalmomba került: 800 q rozs 19.45-19.50 koronán, 1200 q zab 14.90-15.80 koronás áron, 200 q árpa 14.10 koronás áron és 100 q lóhere 15.00 koronás áron.

A határidő piacon a mai tizlet kedvtelenül és a tegnapi zárlatnál csekélységgel alacsonyabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán, noha az üzlet valamivel élénkebb volt, mint az utóbbi napokban, nyugodt maradt a hangulat, mi mellett az árfolyamok pár fillérrel gyöngülttek. Az áprilisi buza 2 fillérrel a tegnapi zárlatnál 27.98 koronán indult, lasan 27.90-ig szorult vissza és zárlatkor 27.96 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza és a májusi tengeri négy-négy fillérrel, az áprilisi zab két fillérrel gyöngült, az áprilisi rozs két fillérrel javult, az októberi buza árfolyama teljesen változatlan maradt.

A készáruüzlet jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	28.80-29.30
"	76	—	80	29.00-29.40
"	77	28.35-28.70	81	—
"	78	28.55-28.90	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28.70-29.05
"	76	—	80	28.90-29.30
"	77	28.20-28.60	81	—
"	78	28.40-28.90	82	—
Pestvidéki	75	—	79	28.70-29.05
"	76	—	80	29.00-29.30
"	77	28.30-28.65	81	—
"	78	28.45-28.90	82	—
Bánsági	75	—	79	28.80-29.15
"	76	—	80	29.00-29.30
"	77	28.35-28.60	81	—
"	78	28.50-28.90	82	—
Bácskai	75	—	79	28.80-29.20
"	76	—	80	—
"	77	28.00-28.00	81	—
"	78	28.35-28.70	82	—
"	78	28.50-28.90	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	19.55-19.60
" középminőségű új	—	—	—	19.35-19.45
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	14.50-14.70
" II-rendű	—	—	—	14.20-14.40
Zab I-rendű	—	—	—	15.80-16.00
" II-rendű	—	—	—	15.30-15.60
Tengeri belföldi új	—	—	—	14.70-14.80
Korpa	—	—	—	—
Kőles	—	—	—	—

A kőszáruipiaczon elkölt:
 Buza: Tiszavidéki: 200 q 79.5 k 29.40 K, 200 q 78.5 k 29.35 K, 350 q 78 k 150 q 77 k 28.50 K üszökhegyü.
 Hartai: 1750 q 77.7 k 29.10 K.
 Kalocsai: 620 q 76 k 28.50 K, 320 q 75.4 k 28.20 K.
 Fejérmegyei: 200 q 78 k 29.20 K, 100 q 77 k 29 K, 200 q 76 k 28.80 K.
 Román: 240 q 28.20 K.
 Raktári: 1000 q 77.5 k 28.80 K.
 Rozs: 400 q 19.50 K, ab hajó, 100 q 19.45 K kpf par, 200 q 19.50 K kpf par.
 Zab: 200 q 15.80 K kpf, 100 q 15.70 K kpf, 100 q 15.10 K kpf, 200 q 14.90 K kocsira, 100 q 15.60 K kpf, 100 q 15.10 K kpf, 100 q 15.50 K kpf, 100 q 15.25 K kpf, 150 q 15.20 K kpf.
 T.árpa: 200 q 14.10 K kpf par.
 Lóhere: 100 q 150 K ab Tisza állomán.

A határidőpiacon köttetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (1000 kg-kint) 1909-re:
 Buza apr. 27. 8-27.96-28.-27.90-28.-27.98.
 Buza májusra 27.52-27.56-27.46.-
 Buza októberre 23.50-23.52-23.44-23.50-
 Rozs áprilisra 20.2-20.24-20.2-20.26.
 Tengeri májusra 13.44-13.48-13.42-
 Zab áprilisra 15.10-15.12-.

1 óra 30 perccor zárulnak:

Buza áprilisra	27.96-27.98
Buza májusra	27.52-27.54
Buza októberre	23.50 - 3.52
Rozs áprilisra	20.26-20.28
Tengeri májusra	13.42-13.46
Zab áprilisra	15.10-15.12

Budapesti gabonaforgalom.

1909. november 24-től 1909. november 25-ig.

	Erkezett	Elszállított	métermássa
Buza	8028	300	
Rozs	510		
Árpa	6084	3502	
Zab	805	150	
Tengeri	510	152	
Liszt		27382	
Korpa			5116

Értéktőzsde.

Az előtőzsdén bécsi számlára eszközölt vásárlások szilárd irányzatot eredményeztek a tőzsdén, de az üzlet mérsékelt maradt. A vezető értékek teljesen változatlanok maradtak, s csak a Rimamurányi részvények emelkedtek 668.75 koronáig. A Leszámitoló bank részvényekben a vásárlások ma teljesen megszűntek. A helyi értékek piacán a Hazai bank, az Első magyar általános biztosító, az Egyesült téglá, az Athenaeum, az izzólámpa, az új Salgótarjáni és a Városi vasut részvényekben. Ez utóbbiak ma nagyobb vásárlásokra egészen 312.75 koronáig emelkedtek. A sorsjegypiacz továbbra is szilárd.

Az előtőzsdén előfordult kötések: Osztrák hitel 669.25-670-669, Magyar hitel 779.25-778, Osztrák magyar államvasut 749-749.50-747.75, Leszámitolóbank 500-499.50, Jelzálogbank 545.75, Kézuti vas-pálya 603.50-610.- koronán.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 669-669.50, Magyar hitel 778-778.50, Osztrák-magyar államvasut 747.50-747, Leszámitolóbank 499.50-499, Jelzálogbank 454.50-455.50, Rimamurányi 665-666-668.75, Városi villamosvasut 309-309.75-312.25 K.

Díjbiztosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 3-4 korona, nyolcz napra 6-8 korona, december hónap végére 24-26 korona.

Utótőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 669, Magyar hitel 778.25, Államvasut 774.25, Leszámitoló 499.50, Jelzálogbank 455, Rimamurányi 668.50, Kézuti vasut 601.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, november 26. (Saját tudósítónktól.) A külföldi piacok irányzata a múlt héten általában szilárd volt, de ez a körülmény az itteni termény-tőzsdére nem gyakorolt különösebb hatást és az árak nyugodt irányzat mellett megmaradtak régebbi árfolyamaikon. Gabonaneműekben a külföldi

szilárd jelentések ellenére az irányzat nyugodt maradt és takarmányárak is meglehetősen tartottak.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 15.20-15.55, banáti 14.85-15.20, mosoni 14.30-14.65, tótfelvidéki 14.15-14.40, délviasuti 14.25-14.70, marchfeldi 13.90-14.30, romániai 14.75-15, orosz 14.20-14.70.

Rozs: tótfelvidéki 10.10-10.30, esepeli 10.05-10.20, pestmegyei 10.20-10.35, délviasuti 10.05-10.25, különféle magyar 10.05-10.20, osztrák 10.03-10.30.

Árpa: morvaországi 8.10-9, marchfeldi 7.40-8, tótfelvidéki 7.10-10, esepeli 7.10-7.80, győri 7-7.50, közepdunai állomások 7-7.25, délviasuti 7.25-8.40, északmagyarországi 6.80-7.70, tiszavidéki 6.80-7.20, maláta 7.45-7.70, takarmány 7.10-7.40.

Magyar tengeri 7.65-8, új 6.50-6.80, Cinquantin 8.80-9.40.

Magyar zab 7.80-8.45, válogatott 8.45-8.75, cseh-országi 7.55-7.85.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, november 26. Az előtőzsde a nemzetközi pénzügyi javulásának hatása alatt állott, az irányzat kedvező volt, de a parlamenti viszonyokra való tekintettel, korlátértékek közül érdeklődés mutatkozott vasúti és fegyvergyár részvényei iránt. A déli tőzsde megnyitáskor alpesi részvények helyi vásárlásokra jelentősen javultak, egyébként a vezetőértékek árfolyamai tartottak és a forgalom nyugodt volt. Berlin szilárd irányzatot jelentett.

Tizenegy órakor: Osztrák hitel 666.25, Laenderbank 493.50, Államvasut 748.50, Délviasutak 125.75, Alpesi 726.50, Rimamurányi 665, Prágai vasúti 2645, Török sorsjegy 223.50, Fegyvergyár 682, Dunagőzhajózás 1051, Skoda 338, Orosz járadék 101.90 K.

Egy óra 30 perccor: Osztrák hitel 669.25, Magyar hitel 779, Anglo 310, Bankverein 539.75, Földhitelintézet 1148, Laenderbank 495, Union 576, Államvasut 747.50, Délviasut 125, Dunagőzhajózás 1050, Alpesi 730.25, Prágai vasúti 2650, Rimamurányi 665.50, Orosz járadék 102, Török sorsjegy 222.50, Fegyvergyár 680, Skoda 337.50 K.

Bécs, nov. 26. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos arany-járadék 113.0, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 1 4.20, Magyar hitelbank részvény 777.25, Magyar leszámitoló és váltó részvény 499, Rimamurányi 668.90, Magyar cukoripar —, Adria b. j. z. részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 92.45, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —, Magyar nyeres.-kötv. sorsjegy 214.—, Kassa-Oderbergi Vasutársz. —, Magyar jelzálogbank 4.4.—, Magy. kereskedelmi bank 3495. Szilárd.

Bécs, nov. 26. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papír-járadék 96.15, 4 százalékos osztrák arany-járadék 116.90, 1860-as sorsjegy 168.75, Osztrák hitel-sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 30.50, Bécsi Bankverein 539.40, Osztrák magyar bank 1773.—, Déli vasut 125.—, Dunagőzhajózásitárs. 1 48, Dohány részv. 375.—, Cs. k. arany (vrt) 11 37, Német bankv. 117.82, Osztr. Lloyd 539.—, 4.2 száz ezüst jár. 95.—, 99.—, Osztr. korona járadék 95.15, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 669.—, Union-Bank 576.50, Osztrák Landerbank 4 3.25, Osztrák-magyar államvasut 748.—, Elbevolgyi vasut —, Alpesi részvény 125.75

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, november 26. (Értéktőzsde.) A nemzetközi pénzügyi viszonyok állandó javulása, a tegnapi nyugati tőzsdék kielégítő lefolyása és a német acélműszövevény kedvező jelentése szilárdságot idézett elő, amelynek fogva a megnyitási forgalom igen élénk volt. Az érdeklődés előterében a vezető bányáértékek, villamosági részvények és orosz értékek állottak, utóbbiak közül különösen az 1902. évi oroszok. Bankok szintén általában szilárdabbak voltak. Élénkebb kereslet tárgyai voltak továbbá gőzhajós részvények, amelyek közül különösen a Hamburg—Amerika Paackettfahrt-részvényei magasabban jegyeztek. A 3% os birodalmi kölcsön újból szilárdult, míg osztrák és amerikai értékek jól tartott árfolyamok mellett háttérbe szorultak. A későbbi üzletmenetben az árfolyamok jelentéktelenül emelkedtek, az üzleti tevékenység azonban némileg csökkent, az utótőzsdén ellenben bank- és villamosági részvények előnyben részesítése mellett ismét intenzívebb lett. A készpénzpiac ipari értékei szilárdak és élénkek voltak. Napi pénz 3%, ultimópénz 3%, magánleszámitolási kamatláb 4% százalék.

Berlin, (Zárlat) nov. 26. (Saját tudósítónktól) zárlatkor jegyeztek: 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 96.40, osztrák hitelrészvény 209.30, Déli vasut 23. C, orosz bankjegyek 216.40, 4 százalékos új orosz kölcsön 89.—, Disconto Commandit 138.60, Dinamittruszt 174.80, Harpe, i 210.70, Unifikált török járadék 94.10, 4.2 százalékos ezüst jár. —, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.80, Magyar koronajáradék 2. C, Osztrák-magyar államvasut 159.80, Bécsi váltóár 841.75, Olasz járadék 163.0, Ált. villamos-sági Edison 265.—, Gelsenkircheni 214.—, Laurakohé 194.40. Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) nov. 26. 4.2 száz-os papírjáradék —, 4 száz-os osztr. ar.-jár. 99.55, Magy. ar.-jár. 94.75, Osztr. hitelint. részv 209.5, Osztrák magyar államvasut 159.40, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 20.43, Bécsi Bankverein 126.1, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.90, 4.2 százalékos ezüstjáradék 98.0, Osztrák koronajáradék 94.95, Magyar koronajáradék 92.5, Osztrák-magyar bank 127.—, Déli vasut részvény 23.90, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.8, Párisi váltóár 81.20, Union bankrészvény —, Alpesi részv. —, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) nov. 26. 4.2 százalékos ezüst járadék 98.7, 1860. sorsjegy 172.—, Déli vasut 23.70, 4 százalékos aranyjáradék 98.80, Osztrák hitelrészvény —, Osztrák-magyar államvasut 159.—, Olasz járadék 103.50, 4 százalékos Magyar aranyjáradék —, Szilárd.

London, nov. 26. Angol consol 82.75.

Páris, (Zárlat) nov. 26. 3 százalékos francia járadék 99.02, Osztr. aranyjáradék 100.25, Magyar aranyjáradék 98.0, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 514.—, 3 3/4 százalékos Olasz járadék 104.5, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 293.—, 5 százalékos marokkói járadék 53.—, 4 százalékos 1890. román jár. —, 4 százalékos amort. román jár. 9.4, 5 százalékos orosz járadék 104.30, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 99.35, 4 százalékos spanyol jár. 96.30, 4 százalékos unifikált török jár. 9.80, Török sorsjegy 222.25, Török dohányrészvény 396.—, Osztrák földhitelintézet 12.3, Osztr. Landerbank 573.—, Magyar jelzálogbank 43.—, Banque de Paris 1778, Banque Ottomane 733.—, Osztrák-magyar államvasut 802.—, Déli vasut —, Meridionalvasut —, Hartman gépgyár 560.—, Rio Tinto 19.7, Sucrerie d'Égypte 37.—, Tula 1.—, Uríkányi kőszén 170, Chartered 41.—, De Beers 461.—, East Rand 1 5.5, Jagersfontein 131.70, Trans. Land Comp. 74.0, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.50, Váltó német piacokra (rövid) 12.0, Váltó Bécsre (rövid) 104.43, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó rövid —, Váltó Svájcra (Rövid) 1/2, Csekk Londonra 252.—, Magánkamatláb 2/4. Szilárd.

Felolós szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24, I. em. Lift

Telefon 102-39.

dyógytényezők:	Főbb javallatok:
Finsen-féle ivlámpa fürdők	Általános idegesség (neurasthenia, hystéria).
szív- és veredényelmeszedés ellen.	Idégyengességi állapotok.
Elektromágnesesgyógyítás	Álmatlanság, Fejfájás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Hüdesek (Paralysist).
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).	Idégyfájdalmak, idégszabák (Neuralgiák, ischiás).
Kék fényvel való kezelés.	Gerincvelőszorvadás (Tabes).
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).	Szívbetegségek.
Villamos fényfürdők.	Veredényelmeszedés.
Villamos massage (Vibratio).	Köszvény és osz, reuma, ízületi és csontbajok.
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.	Székrekedés, Daganatok.
Villamos vízfürdők.	Anyagserebajok (Elhízó cukorbetegség, vérszegénység)
Szensavas fürdők.	Bőrbajok, Bőrviszketeg.
— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —	Lupus.
Kezelés egész napon át.	Majhullás, kopaszodás.
	Szterilitás (nőknél az arcon).
	Aranyeres esemék.
	Kivonatprospektus

Szén, koksz, briket és antracit

téli fűtéshez
 a pontos szállítás érdekében későbbi határidőkre már most rendelendő.
 Telefon: ^{destall:} 72-29, 54-27. { 164 interurban.

Radnay Károly
 Budapest, Váci-körút 78. sz.
 Sürgőnyezim: **ANTRACIT Budapest**

Üzleti tudósítások.

Vásárcsarnok.

Hivatalos tudósítás.

November 26. Húsárak: Marhahús. Helybeli I. minőségének hátulja 1.24-1.44, eleje 1-1.12. A II. rendű eleje 0.80-0.94, hátulja 1.04-1.20. A vidéki I. minőségű hátulja 0.80-1.00, eleje 0.68-0.70. A II. rendű hátulja 0.64-0.76, eleje 0.52-0.64. Borjúhús. Helybeli első; borbén 1.40-1.44, vidéki 1.60-1.20. Juhhús. Helybeli I. rendű 0.84-1.00, II. rendű 0.70-0.80. Bány. Ököt, borbén, I. minőségű 0.80-1.00, Sertésbőr. Helybeli I. rendű szalonnával 1.52-1.54, II. rendű szalonnával 1.48-1.52. Vidéki szalonnával I. minőség 1.36-1.40, II. minőség 1.24-1.30. Szalonna nélkül I. minőség 1.50-1.58, II. minőség 1.36-1.42. Nyerszonka 1.52-1.60. Füstölt sonka 2-2.20. Szopos malacz 2.20-2.40. Szalonna olvasztani való 1.56-1.60, füstölt 1.72-1.76, paprikás 1.60-1.68, sózott tábla 1.58-1.60. Helybeli disznósír 1.76-1.80. Vidéki disznósír 1.60-1.70. Új szalám 3.50-3.60. Szikkadt szalám 4.20-5 K kilonként.

Baromfi. Rántani való csirke 1.20-1.60, sülti való 2-3.40. Tyúk 2.60-3.20. Káppan 2.50-3.50. Sovány ruca 3.60-5. Hízott ruca 3.60-5. Hízott liba 6-8. Sovány pulyka 5.60-7. Hízott pulyka 8-10 K páronként. Vágott baromfi. Csirke 0.60-1.40. Káppan 2.60-3.20 darabonként. Ruca 1.40-1.50. Liba 1.24-1.44. Pulyka 1-1.30. Libamáj 3-5 K kilonként.

Vadok. Szarvas egészben 0.70-0.80. Öz egészben 1.60-1.70. Vaddisznó egészben 1-1.20. Dámvad egészben 0.84-0.90. Nagy nyúl 3.20-3.40. Süldő 1.80-2.00. Fácán 3.20-3.60. Fogoly 1.20-1.40.

Halak élve. Harsa 1.20-2. Csuka 0.60-1.20. Ponty 0.60-1.00. Fogas 1-1.40. Kecege 1.60-2.40. Apró kevert hal 0.40-0.60 kilonként. Tengeri halak 80-100 K kilonként.

Tevaj 2.90-3.10, kóphlté 2.20-2.40. Tehéntaró 0.36-0.36 kilonként.

Tojás. Száz darab teatojás 8.40-10, 1440 drb friss alföldi tojás 108-110 K.

Zöldség. Vöröshagyma 8.15. Sárga burgonya 7-8. Szilva 16-24. Szőlő 28-30 K mm. kint. Nagy papirbélű dió 60-64. Apró keményhéjú dió 32-50. Mogyoró, hazaj 140-170, Olasz gesztenye 18-44 mm. kint. Száz drb jafja, narancs 7-100, messinai narancs 4.40-5.

Fűszerek. Szegedi paprika 220-300. Pergetett méz 90-120 K métermázánként.

Pudapesti szurómarhavasár.

November 26. Felhajtott 364 drb élő borjú. (Közte 17 rugatt); 5 draba növendékmarha. Árjegyzések: Első rendű élő borjúkért 100-108 fillérig, kivételesen 110-112 fillér, közepminőségű élő borjúkért 90-98 fillérig, silány és rugott borjúkért 40 fillérig, növendékmarháért 28 fillérig. Kilogrammonként (levonás nélkül): Az irányzat lanyhább volt, az árak 3-4 fillérrel kilogrammonként csökkentek.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap inkább csak a keleti hegyes vidékeken, meg az északi határon volt csapadék, többnyire 5 mm-körüli mennyiségben. Helyenként még élénk eszél is volt. A hőmérséklet a Dunántulon, meg az Alföld felén egy-két fokkal emelkedett, míg egyebütt észrevehetően süllyedt és északon, de főleg keleten helyenként -10 C° alá szállt és a minimum Kolozsváron -16 C°, a maximum pedig Orkvenicán 9 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Tulnyomóan száraz idő várható, nappal némi hőemelkedéssel.

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm. 700 +, Hőmérséklet Celsius szerint, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min.

falui állami óvodát a tókői II-ik számú állami óvodához eddigi minőségében áthelyezte;

a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Zsebky Ede zsolnai lakost ideiglenes minőségű segélydíjas m. kir. pénzügyi számgépkönyvnevezte ki a treneséni m. kir. pénzügyi igazgatóság mellé rendelt számvetéshez, a zsolnai járásba a járási számvetői teendői körüli segédkezéssel való megbízatással, a nyiregyházi pénzügyi igazgatóság Malics József végzetett joghallgatót a nyiregyházi m. kir. adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Pályázatok. Postamesteri állásra Nyirgyulajon (Szabolcs.), Bakonyszentlászlón (Veszprém.), Pimnyén (Sopronm.), Oláhdele (Torda-Aranyosm.) december 24-ig; Postai ügynöki állásra Abafája községben (Maros-Tordam.) december 24-ig; a siklósi járás bíróságánál telegkönyvvezetői állásra 14 nap alatt; a püspöki adóhivatalnál ellenőri állásra 14 nap alatt; a loconzei járásbírósnál irodatiszti és irnoki állásra decz. 27-ig lehet folyamodni.

VIZÁLLÁS.

Table with columns: m. éter, m. éter, nov. 25. nov. 26., nov. 25. nov. 26., listing various locations and water levels.

Kivonat a hivatalos lapból.

November 26.

Kinevezések és áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Sárpatki János hidvégi állami elemi iskolai tanítót a homoródlévi állami elemi iskolához eddigi minőségében áthelyezte, Bózsing Fanni okleveles tanítónő a hidvégi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki, Simon Károly és neje, Barlanghy Mária zápszonvi állami elemi iskolai tanítót, illetve tanítónőt a magyarpécskai, Kovács Sándor és neje, Cséke Jolán középiskolai állami elemi iskolai tanítót, illetve tanítónőt a zápszonvi állami elemi iskolához eddigi minőségükben, Hirschmanné Abt Eleonóra facetti és Perapatius Anna ecsetei állami elemi iskolai tanítónőket kölcsönösen áthelyezte, Ottlik Margit okleveles tanítónőt a körösfői állami elemi népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki, Mártony Gizella bácsui,

„EGYETERTÉS”

politikai naplap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

Minden nap

vegyen magához egy pohárka Dr. Hommel-féle Haematogent, közvédenül a fő étkezés előtt. Ez által étvágya helyre áll, idegrendszerre megerősödik, bagyadt-sága elmúlik és közérzete a leggyorsabbban megjavul. — Övös! A Dr. Hommel nevet hangsúlyozni kell!

BUDAPESTI ÉRTEKTŐZSDE

Table with columns: Allamadosság, Záloglevelek, elsősbségek, Mai záró árfolyam, Pénz Ár.

Mai záró árfolyam

Table with columns: Záloglevelek, elsősbségek, Mai záró árfolyam, Pénz Ár.

Mai záró árfolyam

Table with columns: Gőzmalomok, Iparvállalatok, Mai záró árfolyam, Pénz Ár.

Mai záró árfolyam

Table with columns: Iparvállalatok, Sorsjegyek, Pénzmenek és váltók, mai záró árfolyam, Pénz Ár.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tengeren.

Virradat. Az ékirály sugárit
Véresen hinti el a habokon.
A meszeségből sirályok sirámit
Hozza felém az enyhe fuvalom.

Ki sincs még ébren. Csupán egyedül
Bolyongok a hajófedélzeten.
Fáradt pillámról az álom elül:
Nem hagy nyugodni elgyötört szívem.

Ugy bánt, kinez ezernyi gondolat;
A zord jövő rémképet fest elém.
Majd lelkelem hazafelé vesz utat:
Szülőfalumban járok újra én.

Ott áll lakunk az erdős völgy ölén...
Nesztelen járok piciny udvarán.
Az ablakon dereng a lámpafény,
Tán te vagy fenn még, édes jó anyám?

Bemenjek-e? — százszor is kérdezem, —
Tán jó lesz, hogyha halkán kopogok?
E pillanatban elszoruk szívem:
Valaki ott benn csendesen zokog.

S hogy benéznek szobáinknak ablakán,
— Az arcom ég, a testem úgy remeg —
Ott térdel a szent kép előtt anyám,
S vértelen ajka hő imát rebeg:

S én elnézem az emberarcokat:
Vajjjon tükrözik rajtok fájdalom?
Meghatottságot egyik sem mutat.
Távol haza ezeknél — fogalom.

Kit sem aggaszt elhagyott hitvesé
Ki sem busul szülő, testvér után.
A kincsszerzésnek kapzsi érdeke
Úl ez emberek lelkében csupán.

Csak egy csoport áll némán, mereven.
Szemökben egy-egy fájó könny ragyog.
Kik azok? — szól hozzám egy idegen —
— Azok uram? Azok mind magyarok!!

Vékony Pál

(Meissonier, Trimolet és Steinheil.) A Steinheilné-féle pör tárgyalása során egy izben szóba került Meissonier neve is. Ez a világhírű festő 1838-ban vette feleségül Steinheil üvegfestő hűgát. A meggyilkolt Steinheil festő ennek a jónévű üvegfestőnek a fia volt. A fiatal Meissonier bizony nem valami fényes anyagi helyzetben élt eleinte, s a kitünő festő még később is borús kedvvel és elérzékenyülve gondolt vissza a küzdelmes időkre.

— De azért nem voltam boldogtalan, — mondotta Meissonier barátainak. — De hát lehet-e valaki boldogtalan husz éves korában, amikor még előtte a jövő, szereti a művészetet, van belépőjegye a Louvreba és mosolyogva int felé a nap-sugár! . . .

Meissonier társult Trimolet és Steinheil festőkkel és hármában könyvek illusztrálásával keresték meg kenyerüket. Abban állapodtak meg, hogy váltakozva, egy-egy hónapig mindig csak ketten dolgoznak, mialatt a harmadik egyedül a művészetnek élhetett, fölmentve a kenyérkereset kereső robotja alól.

— Az én időmben még szerették egymást az emberek, — mondta egy izben Meissonier Dumasnak.

A többek közt Trimolet, Meissonier és Steinheil rajzolt képeket a Chantons populaires de la France című énekes könyvhöz is.

(Carnegie beszélgetése a német császárral.) Suttner Berta, az ismeretes írónő és békeapostol egy német illusztrált hetilapban leírja látogatását Skibo Castleben, Andrew Carnegie fejedelmi fényű kastélyában, Skóciában. Suttner Berta tavaly töltött ott egy hetet Carnegie meghívására, aki pár nappal ezelőtt Kielben a német császárral találkozott. E találkozásról több apróságot beszélt el a bárónőnek. Rendkívül fesztelen találkozás volt.

— Ön mint amerikai ember bizonyára nem sokat ad császárokra és királyokra — mondá a német császár.

— Teljesen az illetőknek az egyéniségétől függ, felség. Különbözik jöjjön át felséged Amerikába, — mondá Carnegie — bizonyára lelkes fogadtatásban lenne része.

A császár azt felelte, hogy oly messzire s oly sokáig nem távozhatik, mert otthon szülők várják rá. Erre Carnegie megkérte, hogy egy adomát mondhasson el.

— De ne haragudjék meg, felséged.

— Volt nálunk egy nagy gyártulajdonos, ki roppantul emésztette magát az ügyek vezetésével, mindenre fölügyelt, mindenben maga intézkedett s nem ismert nyugalmat. Igazgatója addig a'ánlotta neki, hogy üdülni menjen a tengerre, míg végre távozott. Mikor fölüdülvő hazatért, jékedvűen mondá igazgatójának:

— Nem is képzeli, mily megkönnyebbülten schajtottam föl, mikor a gyárnak hátat fordítottam.

— Hát még mink — mondá az igazgató.
A császár nevetett.

(Értékes bélyeggyűjtemény.) Peckitt londoni bélyegkereskedő Sir William Avery elhunyt birminghami gyáros bélyeggyűjteményét 24.500 font sterlingért, vagyis 600.000 koronáért megvásárolta. Sir William Avery nyolczéves korában kezdte a gyűjtést s egész életében folytatta, úgy, hogy halála alkalmával gyűjteménye kerék százezer darabból állt.

(Az eszkimó-törzsek rokonsága.) Legújabbban sokan foglalkoznak tudományos alapon az eszkimók néprajzi viszonyaival. A legszorgalmasabb eszkimókutató, Thalbitzer következtetéseit legnagyobbrészt az Andrup-féle gyűjteményből vonta le. Ennek a gyűjteménynek amelyet a 68. és 75. szélességi fok között talált leletekből állított össze, a főfontossága abban áll, hogy a Grönland északi partvidékén, az Ellesmere-földön, a Baffin-föld északi felén és a Hudson-bay északnyugati részén élő eszkimók közti rokonságot állapítja meg. A gyűjtemény tanúsága szerint a népek kulturális viszonyai olyan szorosan függnek össze, hogy egész határozottan arra lehet következtetni, miszerint az eszkimók a Hudson-baytól a nevezett irányban lassanként felfelé húzódtak Grönland északi részére s innen ismét dél felé terjeszkedtek. A gyűjtemény legnevezetesebb darabjai díszítésekkel ellátott tüszelenczék, tengeri kutyák fogására használt rudak, csontból való jégvakarók s kalapácsféle szerzők, amelyeket a tengeri kutya hús megpuhítására használtak. Ezek az eszközök olyan feltűnő hasonlatosságot mutatnak a különböző vidékeken, hogy feltétlenül el kell fogadnunk, hogy egygyanazon törzsből származnak. Keleti Grönland lakói azonkívül sok hasonlatosságot mutatnak fel Alaska lakóival is, ami megint azt bizonyítja, hogy az eszkimók kiterjedt népcsaládjá nagy területeken keresztül még ma is összefügg.

KÉT NYAKÉK.

— REGÉNY. —

Irta: G. W. APPLETON.

18

És lábujjhegyen egy szomszédos szobába vezette, onnan pedig hosszú, sötét átjáró folyosóra.

— Innen menj tovább — suttogta, — a harmadik folyosón jobbra fordulj, annak a végében egy ajtó vezet ki a terraszra. Jó éjszakát.

Ezzel zajtalanul elsurrant mellőle és egy hátulsó lépcsőn felosont a szobájába. Később az átöltözködésnél észre sem vette, hogy egy elsőosztályú Paddingtonból Londonba szóló jegy leesett a földre.

Időközben Hubert szerencsétlenségére rossz folyosóba tévedt és némi ide-odabolyongás után a rideg folyosókon, egyszerre csak a nagy előcsarnokban találta magát.

Szemtől-szembe az udvarmesterrel.

— Bocsanatot kérek — szólta az utóbbi — de nem ismerem önt, uram.

— Ezt megengedem. De hol találom meg a kijáratot.

— Ha szabad kérdezem, hogyan —

— Mindent kérdezhet, ha nem tolakodó a kérdése. De minél rövidebben, mert sietek, hogy a vonatot elérjem.

— Nos uram, ha lenne szives megmondani, miért van itt, vagy mi keresni valója van itten.

— Magának megmondani, hogy mit keresek itten! Ugy látszik, nagyon hatalmas szolga maga. Menjen be lady Selhursthoz és mondja meg neki, hogy az ékszerészét, Berry urat, a Bond-streetről feltartóztatta és kikérdezte egy vakmerő öregember, aki ruhája után ítélve az udvarmester lehet. Azt hiszem,

ő ladységének ez nagyon fog tetszeni. Majd itt a tűznél megvárom, míg visszatér.

Minden merevség eltűnt az udvarmester viselkedéséből.

— Természetes, — ha ismertem volna önt, uram, — alázatosan bocsanatot kérek, de sir John nagyon szigorú és pontosan be kell tartani az utasításokat — erre, uram, itt az út, tessék.

Ezzel kinyitotta az előcsarnok ajtaját s mindaddig nyitva tartotta, míg Hubert áthaladt a terraszon a lépcsőkön lesietett és eltűnt a sötétségben.

— Vajjon, ki engedte be? — töprengött az öreg. — Ezt igazán nem értem. De egyezik a dolog, mert különben nem lett volna olyan goromba. De ilyen késő este és még hozzá ilyen időben, mégis csak nem egészen tiszta ez a dolog.

Mélyen elgondolkozva ment vissza az ebédlőbe. —

ÖTÖDIK FEJEZET.

Időközben sir John Selhurst, nagy izgalmalban járt fel-alá a szobájában.

Magas, karesu, ruganyos termetű volt. Egyenes a tartása, mint a nyíl, rövidre nyírt teljesen ősz a haja, a szemöldöke bozontos, szurós, fekete szemek fölött volt ivelt. Az arca holtápadt, teljesen simára borotválva, az ajkai élesek, az álla kegyetlen négyzetes — minden egybevételre szép arcz, de kegyetlen, elhatározott, irgalmat nem ismerő tetterős férfi, akivel igazán nem tanácsos játszani. Ezt akárki az első pillantásra is megítélhette és eszerint kellett véleményét megformálnia.

Ma haragos, boszuálló napja volt. Látni lehetett, hogy valami esunya véletlen folytán szemtanuja volt a télikertben lefolyt iménti jelenetnek.

Keseri töprengések között gyorsan, idegesen sétált fel-alá a szobában; az ajkát haragdalta, az ujjait pedig görcsösen össze-

csukta. Előző este a felesége nyilvánosan megsértette, meggyalázta és azóta nem is látta őtet. Egész nap a szobájában maradt és a férj azt sem tudta, vajjon este a vacsorára meg fog-e jelenni. Az asszony fel volt lázadva és ezt sir John nem bírta elviselni. Iszonyúan haragudott unokaöccsére és sir Harry Ogilviera is. Ösztönszerűen megérezte, hogy azok ellenségei és összeesküdtek az ő nyugalma és békéje ellen. Jelenlétiük most nemcsak gyűlöletes volt, hanem sértő és elviselhetetlen is. Egyedül szeretett volna lenni a feleségével, hogy annak lázadó természetét legyőzze, megsemmisítse, és megalázza. Ah! Ha ezt meg tudta volna tenni! Mert azt a bizonyosságot, hogy még mindig Hubert Darrelt szereti, nem tudta magától elhesegetni. És ha ezideig tisztelte is benne a férjét, ez a tisztelt most már gyűlöletté fajult. Ez a gondolat egész nap a kedélyét nyomta és most is kedvetlen, komor volt tőle. E dolog felett a tépelődést elviselhetetlennek találta.

Hirtelen megállt, levágta magát egy székre. Azután így szólott önmagához hideg, kegyetlen, szinte ördögi mosolylyal:

— Majd meglátjuk, majd elvállik!

Ebben a pillanatban kopogtak az ajtón, Sir John felriadt. Talán lady Selhurst lenne, aki be akar jönni? Hirtelen elzárta az íróasztal egyik fiókját, mely eddig nyitva állott, a kulcsot nyugodtan zsebre dugta s így szólta:

— Szabad!

Egy szolga lépett be, aki szinte dadogott az ijedtségtől, mialatt megszólalt:

— Tolvajok, sir! Tolvajok járnak!

— Tolvajok? Hol?

— Itt a házban, uram. Ebben a pillanatban. A lady összes gyémántjai eltűntek, sir!

Sir John a cselekvés embere volt, ha s pillanat úgy kívánta. A parancsai rövidek, élesek, határozottak voltak.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Szombat, 1909. november hó 27-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

A harmadik.
Színmű három felvonásban. Irta: Pásztor Árpád.

Személyek:
Dr. Szenté Béla Pethes
A felesége Lenkey H.
Az anyós Heivay L.
Gyuri Horváth J.
Edith, nevelőné Cs. Alsóeghy
Faltay Odón Somlai
Etel Keczer I.
Szakácsné Izsoné
Gyáliné Szacsvayné
Bella V. Molnár
Ilonka mamája Paulayné
Ilonka Császár M.
Jenő Kürthy
Próbakissasszony Kelemen M.

Kezdeté 1/8 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Madeleine Dolley és társulatának vendégjátéka.

La Madame de chez Maxim.
(O. ZIRIGAS MŰV.)

Kezdeté 1/8 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Taifun.
Színmű 4 felvonásban. Irta: Longyel Menyhért.

Személyek:
Tokeramo Hegedűs
Josikava Venrey
Kopajasi Szerény
Hiromari Kárpáti
Dr. Omay Tibanyi
Yotomo Harányi
Kitamaru Bárdi
Yamoci Sarkadi
Mizjake Gyöző
Ilona G. Kerész E.
Hempel Teri Gázi M.
Bruck Tapolczai
Lindler Goth
Törvényszéki elnök Fenyvesi
Ugyász Bihari
Védő Balassa
Tolmács Kazaliczky
Esküdt Tanay
Teremőr Kassy

Kezdeté 1/8 órákor.

UDVARTY SZÍNHÁZ.

Az orsz. m. kir. színművészeti Akadémia előadása:

Dandin György.
Utána:

A kénytelen házasság.
Kezdeté 1/8 órákor.

Fővárosi Városligeti Színház.

Czikó Valéria vendégjátékával.

Folt, a mely tisztít.
Dráma 4 felvonásban. Irta: Echeraraj J. Spanyol eredetűből fordította: Páthy Károly.

Kezdeté 1/8 órákor.

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső FOGORVOSI INTEZETE

Áthelyezve: Károly-körút 3. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása, Tartós fogtömések, Foghúsnások (alattásban is.)
Szájpadlás nélküli műfogak aranyhídak, koronák, Jól használható fogorok elkészítése és behelyezése.
Szájpadlás mellett mérsékelt szabott áron. Védőklet félnap alatt megkapják műfogalkat.

MODERN SZINPAD

NAGY ENDRE CABARETJA
Andrássy-ut 69. Telefon 93-16

Minden este: A „Nyugat” felolvasó alküsz. A három hős (színpadi tréfa, Operett). — A vajda az óriaskigyórol. A borbélyműhelyben. — Mariska, a demon. — Az éjszaki ügyész. (Színpadi tréfa.)

Felépnek: Nagy Endre, Medgyasszay Vilma, Fereny Károly, Németh Juliska, Sajo Géza, Pálly Rózi, Huszár Károly, Bárony István, Garas Márton, Boldizsár Andor, Papp János. — Jegyek előre váltathatók a cabaret pénztárában (VI., Andrássy-ut 69. szám.)

M. KIR. OPERAHÁZ.

Fennhat. F. gyász v. o. d. g. fellépéssel.

Az afrikai nő.
Opera 5 felvonásban. Szerezte Mayerbeer. Szövegét írta Scriba. Fordították Böhm G. és Ormay F.

Személyek:
Selika Vasquezné
Izen Szilagyi
Vasco Lunardi
Don Alvar Pichtor
Nelusko Feinhals
Don Pedro Kornai
Don Diego Ney B.
Főinquisitor Venczell

Kezdeté 7 órákor.

VARSZÍNHÁZ.

A Magyar színház vendégjátéka.

Hivatalnok urak.
Társadalmi színmű 3 felvonásban. Irta: Földes Imre.

Személyek:
Brobner gyáros Vágó
Barna Gábor Sebestyén
Rendő neje Batori G.
Müller Papp
Feketi Törzs
Herczog Réthay
Vedres Dobi
Ulrich Vándori
Roth Rátkay
Ella, lánya Tóth I.
Kozma Tarnay
Vámosiné Forrai R.
Dezso, fia Z. Molnár
Nag. Pál Czobor
Smolka János Vajda
Jutiska Császár K.
Tejka gépirnök Zala K.

Kezdeté 1/8 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Rébusz báró.
Operett 3 felvonásban. Irta: Herczeg Ferenc. Zenéjét szer. zotta Huszár Jenő.

Személyek:
Rébusz báró Sziklay
Stopp Katicza Petrács S.
Miss Stryng Olei F.
Diana de Potera Sz. g. di E.
Esküdt, ügynök Boiss
Péterfi I. ál. mérnök Raskó
Castel-Famiae Szirmai
Tornádó mester Kovács
A fejedelem Németh
A fejedelemasszony Erde B.
Lolo Saári R.
Niui Gergely I.
Szárnysegéd Ligeti
Udvarmester Sáfány

Kezdeté 1/8 órákor.

APOLLO-PROJEKTORF.

Bikaviadai Barcelonában.
A zerge vadás.
A nap leánya. — Konzul II. az emberi ostipanz.

Csibikém
(kupé, Előadja Baumann Károly). — A mentőv. Fajdalommentes lohzuzás. — Aki a nagy színészt szorítja.

Lehmann ura szállodában.
Az első előadás hétköznapokon d. u. 5 órákor, vasár- és ünnepnapokon d. u. 8 órákor kezdődik.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Ma és minden este a fényes novemberi műsor

SALERNO.
CONSTANZE ZINNER.
LOS ALMA-VIVAS.
RUDOLF HOCK.

Továbbá 15 attrakció.
AZ előadás kezdete 8 órákor.
Jegyelővétel 10-2 és 3-6 a nappali pénztárnál.
A téli kertben reggeli 5 óráig VÖRÖS ÉLEK cigányzenekara hangversenyez

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Kezdeté 1/8 órákor. Ma és mindennap
Ujdonság 11 órákor! A szerelmes kappan Ujdonság 11 órákor!
Bohózat 1 felv. Irta: Glinger és Taussig, ford. és rendezte Steinhardt.
9 órákor Az anyajegy. 9 órákor
Bohózat 1 felv. Irta: Glinger és Taussig, ford. és rendezte Steinhardt.

Steinhardt mint: repülő esendőr és Gyarlás.
Kütnő attrakciók.
Jegyek: 10-1-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. és özv. Kontné dohánkülönlegességi áruházaiban Andrássy-ut 29 — Esti pénztárnyitás 7 órákor. Ünnepek és vasárnap délután fél 4 órákor mérsékelt helyaru előadás. Kütnő francia konyha: Előadás után a télikertben tánc- és cabaret. Belépő-díj nincs!

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége Révay-utca 18. szám. Telefon: 14-23. Telefon: 14-22.

Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor.
Az előadás kezdete 1/8 órákor.
11 órákor! MA! Ujdonság!
„Seitensprünge”.
Bohózat egy vizsgyöntézetből, írta: xxx. — Rendező: Trebitsch A.

Est megelőzi: 1/10 órákor:
A vékonynyaku ember
Bohózat. Irta: Neidhardt A. magyarosította Satyr. Rendező: Rott Sándor.
Továbbá: Werner Teresi, Trebitsch, Springer és Gerő új magánzámakait.

Jegyek kaphatók a Folies Caprice Révay-utca nappali pénztárnál, d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig. „Cyra” jegyirodájában, Andrássy-ut 18, valamint Sopronyi nagyüzsdájében Rákóczi ut 1. 12 óra után az 1-ső emeleti CASINO DE PARIS-ban a világ legelső ének- és tánc színik fellépte.

Clark amerikai szoba tornakézlet, ajtóba sróf és szeg nélküli felerősíthető; ajtófélfát nem ront. Feszítőrúd, trapez, gyűrű és hinta. Egyes szárnyuajtóhoz 19.-kor. Kettős szárnyuajtóhoz 21.-kor. Kertész Tódor Budapest, Kristófért. Karácsonyi kiállítás. Sport és játék. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Surányi szalonczukorka

és karácsonyfa-diszczukorka
1 kg. 4 K., 2 kg. 7 K., 4 kg. 12 K.,
utánvétel mellett bérmentve.
Finom friss teasütemény is kapható.

Surányi czukorkagyár
Nagy-Surány Nyíra megye.

Eredeti Mikulások Kertész Tódornál!

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE

Teréz-körút 26. Telefon 52-88.
Minden este a kolosszális sikerű
novemberi műsor!
Vasárnap délután 4 órákor előadás a teljes esti műsorral, 1 és 2 koronás helyárakkal. — Jegyek elővételi díj nélkül kaphatók.

ROYAL ORFEUM

ERZSEBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-22.
Minden este 8 órákor
a kolosszális sikerű műsor.

Operett-
sláger **A trabukói hercege** Operett-
sláger
Zsur a legénylakásban. — Mariska memoárjai. — A szomszéd szobában. — Nász-
uton. — Morcaschani. — Hero.
Azonkívül: A tánczó nő menyecske. — Ujra! Ujra!
és 16 elsőrangú attrakció.
A télikert tükörtermében ROYAL-KABARET. Ének és táncelőadás. Keringő-verseny. — Czi-áryzene reggeli 5 óráig. Rendes helyárak. Elővételi díj (este 6 óráig) páholyoknál 5 kor., minden egyéb jegynél 1 korona.

Tátra-Mulató

Király-utca 77. sz.
! Fényes műsor !
UJ! 20 elsőrangú attrakciók. UJ!

Butor

készpénzért és részletre
3 szoba fejles berendezése 360 frtért,
mely áll: 1 háló, ebédlő- és szalonból. 100 szoba
állandóan készen raktárban a leggyorsabb kivitel-
től a legfinomabbig. — Képes árjegyzék ingyen.
Album 50 fillér bélyegben.
Nagy Imre lakberendezési vállalata
Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok).

ÖNBÉRETEL

egy ócska zongorát vagy pianót és
KIDOB
havonta 12 vagy 16 korona kölcsönadíjjal, végre pénzét
kiadja, zongorája nincesz.
HAFIZET
havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányú, leg-
modernebb érozpánvezérlésű keresztúros al zongorát
vagy pianót, nem ir alá váltót, nem állít kezest, nem
lekötelez téja bankszövetkezetnek és idővel mégis tulaj-
dona lesz a zongora. — Ilyen ideális szőlő, liberális módon
kapható kizárólagosan csak
„MUSICA” részvény-társaság
(Igazgató: Sternberg Bezső.)
zongora előadási és kölcshozzási telepém.
Kafon tölcsernélküli legfőbbeltesebb gramofon- és műve-
lemezkek fölárúntása.
Budapest, VI., Teréz-körút 1/a.
(Király-utca sarok, az Országos Zeneakadémia közelében.)
Telefon 4-31.
Zongorák becsorólása, javítása, hangolása legfőbbeltesen.
Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak
a fővárosban lakók részesülnek.

Heti műsor:

1909. november hó.	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Varszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Orania	Fővárosi Város- ligeti Színház	Hangversenyek
délután:	A boszorkány	Carmen	-	Tatarjárás	A sasiók	Jánoska	-	Narcissa	-
28. Vasárnap este:	A harmadik	Carmen	-	Buridán számára	Jack, a senki	Rébusz báró	-	A botyár királynő	-

Veritas teával

— a pokol is menyország! —

A művelt nyugat kedvenc ita a!
Zamatos, izletes!

DRINK VERITAS TEA

Most, hogy Magyarországon is kapható, rendeljen próbaküldeményt, s meg fog győződni, hogy a Veritas tea a világ legjobb teája és mert fele annyi kell belőle, mint más teafajból, tehát a legolcsóbb is! Fél kilo 10 korona, de megér szívat!

Bérmintve küldünk bárhová: a pénz előzetes beküldése esetén.

50 gr. — K 1.10
1/2 kg. — K 2.50
1/4 kg. — K 5.—
(csomagvétel portó külön.)

VERITAS ANGOL
TEFÉNY TELEP

Budapest, Árpád-utca
4. Kapható minden jobb üzletben. (Közp. 24.
New Bridge St. LON-
DON E. C.)

Telefon
178-76.

KÉZIMUNKA

GOBELINEK:
hímzőanyagok és szövők szobori gyári árakon. Kérjen nagy képes árjegyzéket. Telefon 109 06.

BERCZI D. SÁNDOR

Budapest, VI., Dessoeffy-utca 5. sz.
száján árnásában

Intézeti kelengyék részére
hímzett és szövött monogramok, betűk és számok rendkívül nagy választékban.

938. sorozat Bon 028. szám

Polgár Sándor

m. kir. szob. nyert orvosi mű- és költészeti

Budapest, VII., Erzsébet-körút 50. sz.
köteles ezen utalvány beküldése mellett
minden megrendelőnek 15% azaz tizenöt
százalékos árkedvezményt adni az ered.

F. Bergerand fils,

parisi különlegességek
(óvszerek) gyártmányából. Kimerítő
képes árjegyzék díjmentesen, zárt le-
veleiben küldetk.
Kivágatott az „Egyetértés”-ből. 26708

Most jelent meg! Most jelent meg!

ALMANACH

az 1910. évre.

Szerkeszti Mikszáth Kálmán.

Tartalma:

Előszó: Mikszáth Kálmántól. — Szeretem az igazságot. Irta: Gárdonyi Géza. — A gyógyító halál. Irta: Biró Lajos. — Holdélte előtt. Irta: Bárony István. — Nadine testőrei. Irta: Lőrinczy György. — Hosszu élet. Irta: Ambrus Zoltán. — Egy lord. Irta: Szini Gyula. — Fennema. Irta: Scossa Dezső. — A szögletben. Irta: Lovik Károly. — Az a bolond Zathurecky. Irta: Krudy Gyula. — A kottás. Irta: Móróc Zsigmond. — Az ezüst forint. Irta: Pekár Gyula. — Argyle vége. Irta: Farkas Pál. — A mester. Irta: Herczeg Ferencz. János mester és a felesége. Irta: Szomaházy István. — Melyik volt a bolond. Irta: Sas Ede. — A játszópart. Irta: Mikszáth Kálmán. — Utolsó az előző irfjéről. Irta: Bródy Sándor.

Ára: disz-kötésben 2 korona.

Kapható minden könyvkereskedésben, valamint a kiadónál Singer és Wolfner könyvkereskedésében, Budapesten, VI., Andrassy-ut 10. szám.

15 forintos könyvtárt INGYEN

adunk, csupán a bekötésért való némi hozzájárulás fejében kérünk a tíz kötet után 95 krt. ha előfizeti fél évre 2 forinttal a „Bazar”-t. Az itt felsorolt három csoport bármelyikét választhatja, de fontos, hogy megjelöltesse, melyik regénycsoportot kívánja. Ezen lap szépség és kiállítás tekintetében bátran a divatlapok királyának nevezhető. Ha 3-téle kedvezményt egyszerre kíván, egész évre kotelező az előfizetés, ami 4 forint. A három kedvezmény, vagyis a 30 kötet regény ráfizetése 2 forint 85 krajczár. Az itt felsorolt művek angol vászonkötésbe vannak bekötve.

1-ső csoport 10 kötetes regény címei:

1. Malonyay Dezső: A gyáva.
2. Zempléni P. Gy.-né: A leghatalmasabb érzés.
3. Gutti Soma: A pupos.
4. Tábori Kornél: A nőgyűlölő.
5. Zboray Aladar: Megváltó szerelem.
6. Sas Ede: Küzdelem a sirért.
7. Tábori Kornél: A boldogságért.
8. Vertesi Arnold: Az élet betegsége.
9. Hevesi József: A becsület.
10. Garai Ferencz: Dr. Molitorisz rögeszmeje.

2-ik csoport 10 kötetes regény címei:

1. Hervieu: Titokzatos hatalom.
2. Pakots József: A nyáradi kényur.
3. Czobel Minka: Két arany hajszál.
4. Nagy Endre: A Geódyhek.
5. Lombroso: Lángész és örökltség.
6. Seress Imre: A végzet.
7. Sienkiewicz: Quo Vadis I.
8. Sienkiewicz: Quo Vadis II.
9. Kóbor Tamás: A tisztelesség nevében.
10. Bárony István: Sugok valamit.

3-ik 10 kötetes regénycsoport címei:

- Abonyi Árpád: A fehér asszony.
Kövér Ilma: Révész Magda.
Darvin Károly: Harcz a természetben I. II.
Verne Gyula: Camp Oie sorsjégye.
Nógrádi László: Katóka.
Barna J.: Játékok könyve.
Verne Gyula: A dunai hajós.
Prém József: Ide en szavak ezótára.
Rexa Dezső: Egy nemes család története

Mutatványt díjtalanul küldünk.

Az előfizetési összeg a „Bazar” kiadóhivatalához küldendő, Budapest, VII., Dohány-utca 16. szám.

Gummi óvszerek

valódi francia különlegességek

12 drb. finom minőség kisebb	2.— K.
12 nagyobb	2.40
„Neverrip” egész finom nyulékony 12 drb	5.—
„Rekord” legfinomabb 12 drb.	6.—
„Aida” a jelenkor legfinomabb és legbiztosabb óvszere	6 drb. 5.— K. 12 drb. 9.—
Mintagyűjtemény 12 drb. különféle	5.—
Amerika Capot (magfogó) rövid 12 drb. 4 és 5.	5.—
Halhólyag (nem ragasztott) 12 drb. 6 és 8.	8.—
Suspensor (heretarto) —60, —80, 1.—1.50	

☞ Szétküldés a legnagyobb titoktartás mellett.

BIENENSTOK LIPÓT és FIA

Budapest, Károly-körút 28-30 sz.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

**JEGYGYÜRÜK,
HÁZAJÁNDÉK-
TÁRGYAK**

A

LEGELŐNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN

ÉKSZERESZ-és MŰVEK IS

üzletében szerezhetők be.

BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDITOK.
ÁRJEGYZÉK 20 00 RAJZZAL INGYEN és BÉRMINTVE

Tisztviselői kölcsön

tisztán 5³/₄—6¹/₄%-ra

állami, megyei, városi tisztviselőknek, katonatiszteknek és református lelkészeknek.

Semmiféle előleges költség!

Családi házakat és építkezésre alkalmas telkeket ajánlunk, vételárát lakbérrelőjegyzésre megszerezvük.

Nagy és kisbirtokosok kaphatnak 4 egy fél százalékos kölcsönt a birtokérték háromnegyed részéig. Telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv beküldendő. Díjmentes vilasz.

Tisztviselői és Jelzőlog-Kölcsön Részv.-Társaság

Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 22. szám.

vtárt
N

hozzájárulás
55 krt. ha elő-
t. Az itt fel-
alaszthatja, de
egénysoportot
tekintetében
ó. Ha 3-féle
re kotelező az
mény, vagyis
krajcár. Az itt
nnak beköve.
y czimei:

almasabb

szerelem,
gért.
tege.

risz rög-

y czimei:

m.
ényur.
ajszál.
ltség.

novében.
amit.

rt czimei:

y.
zetben I.
II.
gye.

zótára.
örténete

üldünk.
ához küldendő,
16. szám.

erek

essegek

2.- K.
240
2 drb. 5.-
6.-
drb. 9.-
5.-
4 és 5.-
6 és 8.-
1.- 1.50

és FIA
-30 sz.

nek.
saság
ám.
könyvi

Acetylén-Lámpák.

Éjjeli szántásoknál gőzekre külö-
nösen alkalmasak, mert nappali fényt
adnak. Automobil, kézi, kocsi, kocsi-
rud, pózna,asztali, udvari, kerti,
istálló,

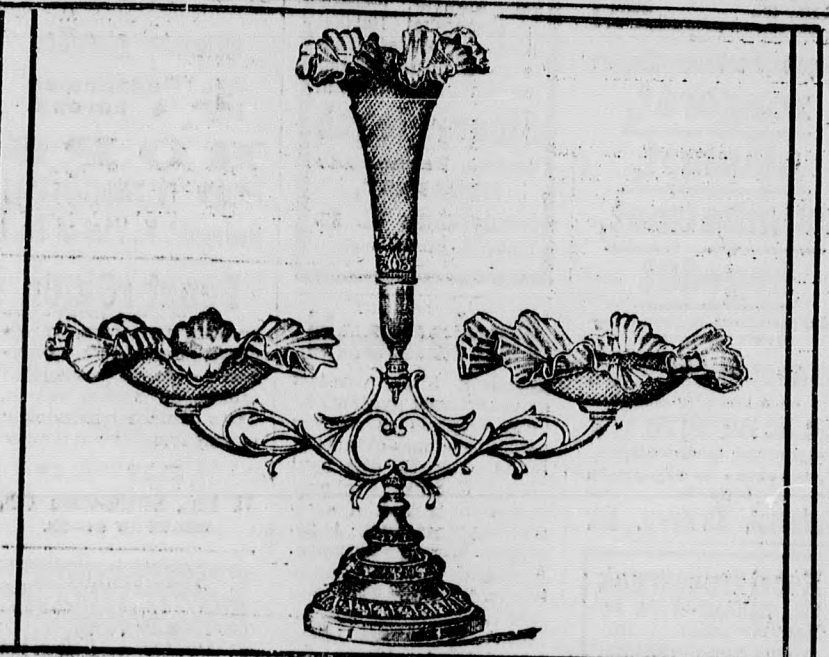
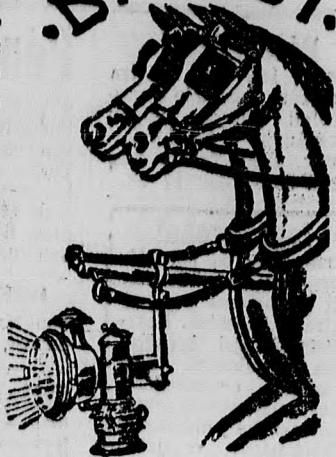
Acetylén-Lámpák.

Bárdi József R.-t.

Budapest,
VI., Liszt Ferencz-tér 15.

a Palermó kávéház mellett,
Arjegyék kívánatra ingyen és bérmentve.
Telefon 16-28. Telefon 16-28.

BÁRDI.

VALODI

ALPAKKA-EZÜST ASZTALDISZEK

Gyümölcs- és kenyér-kosarak, teafőző-
kannák, (samovar) 2-12 személyre, mokka-
kávész- és tea-készletek, 2-6 személyre,
dohányzó-készletek, bor-, sör-, likőr- és
toilette-készletek, remek kivitelben ::

Alpakka-ezüst cik-
keink összesenem té-
vesztendők china-
ezüst cikkekkel.

csékely havi részlet

ellenében, olcsó árak mellett szállítanak.

Arjegyék
kivánatra ingyen
és bérmentve.

Aulrecht és Goldschmied

Nagyáruháza :: Budapest, VII., Rákóczi-ut 30

Fényes jövedelem

Magyar gyártmány.

Arjegyék bérmentve.

nők és családok részére!
Eredeti Styria kötőgép.

Magyar Styria Kötőgépgyár
Budapest Iroda és elárulólébély VI. ker.
Csengeri-u. 54. b. sz. Gyár: VII., Dongó-u.
A legjobb és leghíresebb kötőgépek
s szabadalmazott zárokkal ellátva. Teljes
tanítás ingyen. — Ügyvezető: Fogl La. os.

Minden
szobának díszje

Szőnyeg-ujdonság!

200/300 cm. nagyságu mindkét olda-
lon egyforma nyírótt Jacquard sző-
nyeg elpusztíthatatlan minőségben
5 ft 80 kr. szabott árért kapható.

Rosenberg és Quitt

női divat, vászon és szőnyeg-
árak nagy áruháza.

Budapest, VI., Király-u. 32.

(sarokülső) 25087

Alapították 1895.

Az Athenaeum irodalmi és nyom-
dai r.-t. kiadásában (Rákóczi-ut
54. szám) megjelent és minden
:: könyvkereskedésben kapható ::

Függelék a magyar bün- tető törvénykönyvekhez

Tartalma: Az 1908. évi XXXVI.
törvénycikk a büntetőtörvények
kiegészítéséről és módosításáról
és az 1908. évi 20.003. sz. min.
rendelet a fiatalokú terheltek
bűnügyeinek ellátása tárgyában.

♦♦♦♦ Ár 80 fillér. ♦♦♦♦

Dr. Kapitány Kálmán utikönyvei:

Az osztrák császárság.
11 térképpel és 6 városi
tervrajzzal. Kötve 6 K

Bécs.
Bécs városi tervrajzával 80 f.

Karlsbad.
Három térképpel 80 f.

Merán és Arco.
Két térképpel 80 f.

Kaphatók:
LAMPÉL R. könyvkereske-
dése (Wodianer F. és Fia) r.-
t.-nál, Budapest, VI. ker.,
Andrássy-ut 21. sz. és minden
könyvkereskedésben.

Lekésett!

mert nincs jó órája, pedig megbízható, pontos járása drág

POLGÁR KÁLMÁN

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 29. szám
részletfizetésre is vásárolhat szigo-
ruan szabott áron.
Iratások és vidéki megrendelésekre különös figyelem!
Magyar Könyvkereskedés ingyen és bérmentve küldeték

Likörgyárosok, kereskedők és palinkakészítők
a legmegbízhatóbb beszerzési forrása

Báró Pászthory Árpád

Budapest, Dohány-utca 1b.

Aetherikus olajok, kompositiók, eszenciák, rum, likőr
és pálinkák, továbbá cukrászati kellékek és mérge-
mentes ital/ételek ipar/elepe.

Arjegyék és mintákat kívánatra szögálok.
Nagyot b megrendelésnél utazómat küldöm ki.
Versenyképesség bármely külföldi és hazai hason-
nemű gyárral.

Óvakodjunk silány utánzásoktól.

E hirdetésírókban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetésírókban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények

Használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V., Balvány-utca 6-C. 28

Fővonal mentén,

7000 lakossal bíró városban a mai kor igényeinek teljesen megfelelő berendezésével együtt nagyvendéglő más vállalat miatt azonnal átadó. A vendéglő áll 5 csinosan berendezett vendégszobából, étterem, kávéház, uri kaszinó, táncsterem, amelyben összes bálok, sorozások, adótárgyalások, lakodalmak, ellenőrzési szemlék, szóval ami egy járás Székelyhelyen tartatik, minden e helyiségben van, mert más megfelelő helyiség nincsen. Azonfelül szép nyári helyiség, kuglizó és tenisz-pályával jó menetű kertje. Szoba, 40 lóra istálló, haszonbér 1060 frt, abból a kaszinó 80 frtot vissza fizet, a berendezés ára 2300 frt, de az átvétől köteles a készletet is átvenni. Bérletre csakis keresztény vállalkozhat, mert szerződésben ki van kötve. Szerződés még 6 évre szól. Cím a kiadóhivatalban megtehető. 5842

Rizike gomba

gomba, hus, főzelék, gyümölcs-konzervek, gyümölcszék, szörpök, szépségségi csomagokról kérjen árjegyzéket. Felkai konzervgyár, Bara József Felka, Szepesm. 28006

Csemegeszőlőt

legnemesebb téli fajokban muskotálylyal 5 kilót 4 koronáért, remekszép finom almát vagy körtét 3 koronáért, vékonyhejű diót vagy óriás birsét 2 1/2 koronáért, óriás gesztenyét vagy lédús citromot 2 koronáért szállít Müller J. gyümölcskivitelező Kiskunhalas. 28020

Tokaji

hegyi bor (szamorodni) kiváló zamatos, 1908. évi öt literes csomag 7 korona 50 fillér, 10 literes 14 K. Tokaji aszúbor, 2 putonos édes, 5 félliteres üveg 12 korona, bérmentve. Nagyon vésztelni megfelelő engedély. Megrendelhető Grittner Lajosnál Tokaj. 28102

Kárpitos nyergesek

részére mindennemű kellek képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv. társ. Nagymező-utca E. 46.

Mitől

gramofont vásárol, kérje a világhírű

THEROYAL

beszélő gépek legújabb árjegyzéket. Ezen gépeket szigorúan az eredeti nagyban gyári áron és minden árfelemelés nélkül havi 6-10 korona részletfizetésre szállítjuk a vidékre is bárhol. — Gramofonok 24 kor.-tól felebb. Kétoldalu nagy lemezek 3 kor. és 4 kor. 50 fill.

LÁNG JAKAB és FIA

gramofon-nyergesekéi Budapest, József-körút 41. Előküzlétek: VIII. Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ha köhög

vagy rekedt, Réthy-féle ezukorkát vegyen 60 fillérért.

Káposztát,

kemény, nagyfejűeket métermázsánként 10 korona; házilag főzött barack-lekvárnak, különleges birsalma-sajtnak kilóját K2.40, mézédés szilvalekvárnak K 1.20, téli almát mézsánként 36 kor., postakosaránként K 2.60 szállít Szabó Csongrádról.

Zöldbab,

ecetbe savanyított paprika, egész és vagdalt ugorka, savanyított káposzta hasábbal postakosaránként 2 és 3 korona, papírhéjú nagy dió K 3.60. Gyümölcskivitelező Csongrád.

Fajborokat

lefejtve, kölcsönhordóban hektoliterenként 36 koronáért, kisütön főzött hamisítatlan barack-konyak 5 kilós demyonnal 16 kor. Gyümölcskivitelező Csongrád.

Csemegeszőlő

(Chasselas) postakosaránként K. 3.40. Pirosbéti Jaffa-narancs, citrom, tiróli maroni, datolya, füge,ogyoró, mazsola, birsalmasajt vegyesen postakosaránként K. 2.60. Szabó Csongrádról. 28149

Pótvizsgálatra,

javítóra, póterettségre, bármilyen vizsgálatra előkészít: „Sztündéi Tanfolyam” Garay-n. 5. II. 12/a.

Zálogzédulát,

brilliantot, aranyat, ezüstöt, ékszert és régiséget veszek és eladok. Kertész ékszerész Bud.pest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95-48.

Asztalosok

új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegelet” szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca E. 46.

Ingyenes

gépirás-tanítás

Kedvezményes magyar, német gyorsírás-oktatás. A „Stenografia” Országos Gabelsberger magyar, német gyorsírás- és gépiroiskolában okleveles gyorsíró-és kereskedelmi iskolai tanárok vezetése alatt havonként új gyorsírás, gépiroiskolák nyílnak Kereskedelmi tanfolyamok: egyszerű és kettős könyvvitel kereskedelmi számtan, levelezés, fogalmazás, helyesírás és szépirás. Diktálás és biztos állasközpont. Tanórák reggel 8 és este 9 óra között. A gyorsírás sürgős esetben egy hónap alatt is megtanulható. Külön órák. Sokszorosító és másoló iroda. Irasmunkák leírása és sokszorosítása a legkedvezményesebb feltételek mellett. Beiratások naponta vannak az intézet helyiségeiben kizárólag: Rákóczi-ut 60. I. em. Az intézet ismert elnevezéseit újabban megtevesztő módon utánozzák. Tájékoztatást szívesen küld az igazgatóság.

Rekord hangverseny-lemezek legjobbak a világon!

25 cm. mindkét oldalán bejátszva db K 3.— 12 db vásárlásnál K 2.80.— Gramofonok K 25.—, 35.—, 50.—, 75.—, 100.—, 150.—, 200.—, 300.—, 400.—, 500.—, 600.—, 700.—, 800.—, 900.—, 1000.—, 1200.—, 1500.—, 2000.—, 2500.—, 3000.—, 4000.—, 5000.—, 6000.—, 7000.—, 8000.—, 9000.—, 10000.—, 12000.—, 15000.—, 20000.—, 25000.—, 30000.—, 40000.—, 50000.—, 60000.—, 70000.—, 80000.—, 90000.—, 100000.—, 120000.—, 150000.—, 200000.—, 250000.—, 300000.—, 400000.—, 500000.—, 600000.—, 700000.—, 800000.—, 900000.—, 1000000.—, 1200000.—, 1500000.—, 2000000.—, 2500000.—, 3000000.—, 4000000.—, 5000000.—, 6000000.—, 7000000.—, 8000000.—, 9000000.—, 10000000.—, 12000000.—, 15000000.—, 20000000.—, 25000000.—, 30000000.—, 40000000.—, 50000000.—, 60000000.—, 70000000.—, 80000000.—, 90000000.—, 100000000.—, 120000000.—, 150000000.—, 200000000.—, 250000000.—, 300000000.—, 400000000.—, 500000000.—, 600000000.—, 700000000.—, 800000000.—, 900000000.—, 1000000000.—, 1200000000.—, 1500000000.—, 2000000000.—, 2500000000.—, 3000000000.—, 4000000000.—, 5000000000.—, 6000000000.—, 7000000000.—, 8000000000.—, 9000000000.—, 10000000000.—, 12000000000.—, 15000000000.—, 20000000000.—, 25000000000.—, 30000000000.—, 40000000000.—, 50000000000.—, 60000000000.—, 70000000000.—, 80000000000.—, 90000000000.—, 100000000000.—, 120000000000.—, 150000000000.—, 200000000000.—, 250000000000.—, 300000000000.—, 400000000000.—, 500000000000.—, 600000000000.—, 700000000000.—, 800000000000.—, 900000000000.—, 1000000000000.—, 1200000000000.—, 1500000000000.—, 2000000000000.—, 2500000000000.—, 3000000000000.—, 4000000000000.—, 5000000000000.—, 6000000000000.—, 7000000000000.—, 8000000000000.—, 9000000000000.—, 10000000000000.—, 12000000000000.—, 15000000000000.—, 20000000000000.—, 25000000000000.—, 30000000000000.—, 40000000000000.—, 50000000000000.—, 60000000000000.—, 70000000000000.—, 80000000000000.—, 90000000000000.—, 100000000000000.—, 120000000000000.—, 150000000000000.—, 200000000000000.—, 250000000000000.—, 300000000000000.—, 400000000000000.—, 500000000000000.—, 600000000000000.—, 700000000000000.—, 800000000000000.—, 900000000000000.—, 1000000000000000.—, 1200000000000000.—, 1500000000000000.—, 2000000000000000.—, 2500000000000000.—, 3000000000000000.—, 4000000000000000.—, 5000000000000000.—, 6000000000000000.—, 7000000000000000.—, 8000000000000000.—, 9000000000000000.—, 10000000000000000.—, 12000000000000000.—, 15000000000000000.—, 20000000000000000.—, 25000000000000000.—, 30000000000000000.—, 40000000000000000.—, 50000000000000000.—, 60000000000000000.—, 70000000000000000.—, 80000000000000000.—, 90000000000000000.—, 100000000000000000.—, 120000000000000000.—, 150000000000000000.—, 200000000000000000.—, 250000000000000000.—, 300000000000000000.—, 400000000000000000.—, 500000000000000000.—, 600000000000000000.—, 700000000000000000.—, 800000000000000000.—, 900000000000000000.—, 1000000000000000000.—, 1200000000000000000.—, 1500000000000000000.—, 2000000000000000000.—, 2500000000000000000.—, 3000000000000000000.—, 4000000000000000000.—, 5000000000000000000.—, 6000000000000000000.—, 7000000000000000000.—, 8000000000000000000.—, 9000000000000000000.—, 10000000000000000000.—, 12000000000000000000.—, 15000000000000000000.—, 20000000000000000000.—, 25000000000000000000.—, 30000000000000000000.—, 40000000000000000000.—, 50000000000000000000.—, 60000000000000000000.—, 70000000000000000000.—, 80000000000000000000.—, 90000000000000000000.—, 100000000000000000000.—, 120000000000000000000.—, 150000000000000000000.—, 200000000000000000000.—, 250000000000000000000.—, 300000000000000000000.—, 400000000000000000000.—, 500000000000000000000.—, 600000000000000000000.—, 700000000000000000000.—, 800000000000000000000.—, 900000000000000000000.—, 1000000000000000000000.—, 1200000000000000000000.—, 1500000000000000000000.—, 2000000000000000000000.—, 2500000000000000000000.—, 3000000000000000000000.—, 4000000000000000000000.—, 5000000000000000000000.—, 6000000000000000000000.—, 7000000000000000000000.—, 8000000000000000000000.—, 9000000000000000000000.—, 10000000000000000000000.—, 12000000000000000000000.—, 15000000000000000000000.—, 20000000000000000000000.—, 25000000000000000000000.—, 30000000000000000000000.—, 40000000000000000000000.—, 50000000000000000000000.—, 60000000000000000000000.—, 70000000000000000000000.—, 80000000000000000000000.—, 90000000000000000000000.—, 100000000000000000000000.—, 120000000000000000000000.—, 150000000000000000000000.—, 200000000000000000000000.—, 250000000000000000000000.—, 300000000000000000000000.—, 400000000000000000000000.—, 500000000000000000000000.—, 600000000000000000000000.—, 700000000000000000000000.—, 800000000000000000000000.—, 900000000000000000000000.—, 1000000000000000000000000.—, 1200000000000000000000000.—, 1500000000000000000000000.—, 2000000000000000000000000.—, 2500000000000000000000000.—, 3000000000000000000000000.—, 4000000000000000000000000.—, 5000000000000000000000000.—, 6000000000000000000000000.—, 7000000000000000000000000.—, 8000000000000000000000000.—, 9000000000000000000000000.—, 10000000000000000000000000.—, 12000000000000000000000000.—, 15000000000000000000000000.—, 20000000000000000000000000.—, 25000000000000000000000000.—, 30000000000000000000000000.—, 40000000000000000000000000.—, 50000000000000000000000000.—, 60000000000000000000000000.—, 70000000000000000000000000.—, 80000000000000000000000000.—, 90000000000000000000000000.—, 100000000000000000000000000.—, 120000000000000000000000000.—, 150000000000000000000000000.—, 200000000000000000000000000.—, 250000000000000000000000000.—, 300000000000000000000000000.—, 400000000000000000000000000.—, 500000000000000000000000000.—, 600000000000000000000000000.—, 700000000000000000000000000.—, 800000000000000000000000000.—, 900000000000000000000000000.—, 1000000000000000000000000000.—, 1200000000000000000000000000.—, 1500000000000000000000000000.—, 2000000000000000000000000000.—, 2500000000000000000000000000.—, 3000000000000000000000000000.—, 4000000000000000000000000000.—, 5000000000000000000000000000.—, 6000000000000000000000000000.—, 7000000000000000000000000000.—, 8000000000000000000000000000.—, 9000000000000000000000000000.—, 10000000000000000000000000000.—, 12000000000000000000000000000.—, 15000000000000000000000000000.—, 20000000000000000000000000000.—, 25000000000000000000000000000.—, 30000000000000000000000000000.—, 40000000000000000000000000000.—, 50000000000000000000000000000.—, 60000000000000000000000000000.—, 70000000000000000000000000000.—, 80000000000000000000000000000.—, 90000000000000000000000000000.—, 100000000000000000000000000000.—, 120000000000000000000000000000.—, 150000000000000000000000000000.—, 200000000000000000000000000000.—, 250000000000000000000000000000.—, 300000000000000000000000000000.—, 400000000000000000000000000000.—, 500000000000000000000000000000.—, 600000000000000000000000000000.—, 700000000000000000000000000000.—, 800000000000000000000000000000.—, 900000000000000000000000000000.—, 1000000000000000000000000000000.—, 1200000000000000000000000000000.—, 1500000000000000000000000000000.—, 2000000000000000000000000000000.—, 2500000000000000000000000000000.—, 3000000000000000000000000000000.—, 4000000000000000000000000000000.—, 5000000000000000000000000000000.—, 6000000000000000000000000000000.—, 7000000000000000000000000000000.—, 8000000000000000000000000000000.—, 9000000000000000000000000000000.—, 10000000000000000000000000000000.—, 12000000000000000000000000000000.—, 15000000000000000000000000000000.—, 20000000000000000000000000000000.—, 25000000000000000000000000000000.—, 30000000000000000000000000000000.—, 40000000000000000000000000000000.—, 50000000000000000000000000000000.—, 60000000000000000000000000000000.—, 70000000000000000000000000000000.—, 80000000000000000000000000000000.—, 90000000000000000000000000000000.—, 100000000000000000000000000000000.—, 120000000000000000000000000000000.—, 150000000000000000000000000000000.—, 200000000000000000000000000000000.—, 250000000000000000000000000000000.—, 300000000000000000000000000000000.—, 400000000000000000000000000000000.—, 500000000000000000000000000000000.—, 600000000000000000000000000000000.—, 700000000000000000000000000000000.—, 800000000000000000000000000000000.—, 900000000000000000000000000000000.—, 1000000000000000000000000000000000.—, 1200000000000000000000000000000000.—, 1500000000000000000000000000000000.—, 2000000000000000000000000000000000.—, 2500000000000000000000000000000000.—, 3000000000000000000000000000000000.—, 4000000000000000000000000000000000.—, 5000000000000000000000000000000000.—, 6000000000000000000000000000000000.—, 7000000000000000000000000000000000.—, 8000000000000000000000000000000000.—, 9000000000000000000000000000000000.—, 10000000000000000000000000000000000.—, 12000000000000000000000000000000000.—, 15000000000000000000000000000000000.—, 20000000000000000000000000000000000.—, 25000000000000000000000000000000000.—, 30000000000000000000000000000000000.—, 40000000000000000000000000000000000.—, 50000000000000000000000000000000000.—, 60000000000000000000000000000000000.—, 70000000000000000000000000000000000.—, 80000000000000000000000000000000000.—, 90000000000000000000000000000000000.—, 100000000000000000000000000000000000.—, 1200000000000000